

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
แก่ประชาชน ส.ส.ท.

เสนอต่อ

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

จัดทำโดย

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีนาคม 2555

คณะผู้วิจัย

1. หน่วยงานที่ปรึกษาโครงการ

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. คณะผู้วิจัย

2.1 หัวหน้าโครงการ

รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

2.2 นักวิจัย

(1) นางสาวสายสุดา	ศรีอุไร	นักวิจัยประจำสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
(2) นายสุพจน์	สุขสมงาม	นักวิจัยประจำสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
(3) นางสาวสินธรา	ขวยเขิน	นักวิจัยประจำสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

คำนำ

เอกสารวิจัย โครงการ “แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.” จัดทำขึ้นตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท. ซึ่งมอบให้สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการศึกษาหาแนวทางการขับเคลื่อนสหกรณ์ให้เป็นกลไกในการสร้างคุณค่าและการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาคม ส.ส.ท.

การดำเนินการวิจัยสำเร็จลงด้วยดีตามกรอบเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ด้วยการสนับสนุนทั้งแรงใจและให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดีจากกรรมการนโยบาย ส.ส.ท. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รศ.ดร.อรศรี งามวิทยาพงศ์ นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด ทุกท่าน ทำให้คณะผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ใคร่ขอขอบคุณผู้ทรงคุณ รศ.ดร.ปัทมาวดี (โพชนกุล) ชูชุกิ และ ดร.โชคชัย สุธาเวช ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งคณะนักวิจัยได้นำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงรายงานวิจัย ขอขอบคุณคุณอินทรา วิทยสมบูรณ์ ที่ช่วยประสานงานตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อเสนอสำหรับการขับเคลื่อนสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องและช่วยสนับสนุนให้เป็นกลไกในการสร้างคุณค่าแก่ประชาคมดังที่คาดหวัง

(รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท)

หัวหน้าโครงการวิจัย

มีนาคม 2555

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่าง คณะผู้วิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน ของสหกรณ์ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมสหกรณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เป็นกลไก ในการสร้างจิตสำนึกการพึ่งพาและร่วมมือกัน การยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน ส.ส.ท.

กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย การจัดเวทีสนทนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 ครั้ง การจัดเวทีระดมความคิดในกลุ่มผู้สนใจเข้าเป็นสมาชิก 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 84 คน การรวบรวมข้อมูลจากประชาชนโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 337 ชุด การจัดให้มีการศึกษาดูงานสำหรับ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และแกนนำสมาชิก 3 ครั้ง การจัดเวทีระดมความคิดเพื่อการจัดทำ แผนกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมของประชาชน จากนั้นจึงได้นำเสนอแก่คณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท. แล้วจึงนำมาปรับปรุงเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการสำรวจข้อมูลประชาชน พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ดี ตัวอย่าง ร้อยละ 90.5 สนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์ ความสนใจใช้บริการสหกรณ์เรียงลำดับตามความต้องการจากมาก ไปน้อย ได้แก่ การออม การกักตุนเงิน สวัสดิการ ร้านค้า-ร้านอาหาร ห้องสมุด บริการสินค้าเงินผ่อน ที่พัก รถ บริการ ที่ปรึกษาด้านการเงิน และปั้มน้ำมัน

สาระสำคัญของแผนกลยุทธ์สหกรณ์บริการสื่อสารธณะ จำกัด ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่มุ่งสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาชน ส.ส.ท.” และมีกลยุทธ์ทั้งสิ้น 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การสร้าง Trust กลยุทธ์การพัฒนาระบบบริหารจัดการ กลยุทธ์การสร้างสรรคบริการเพื่อสมาชิกและประชาชน และกลยุทธ์การสร้างสังคมเรียนรู้สู่คุณค่า ภายใต้การขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัตินั้นได้ประกอบไปด้วยโครงการที่สำคัญ 14 โครงการ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้จัดทำแผนที่กลยุทธ์ที่แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ สู่การบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ ข้อเสนอสำหรับโครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์ และข้อเสนอสำหรับแนวทางการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

ข้อค้นพบที่ได้จากเวทีเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า เป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goal) ของ ส.ส.ท. และสหกรณ์บริการ Thai PBS เป็นสิ่งเดียวกัน นั่นคือ **การสร้างสรรคสังคมคุณภาพ และคุณธรรม** จึงอาจกล่าวได้ว่า การขับเคลื่อนพันธกิจของ ส.ส.ท. และสหกรณ์บริการสื่อสารธณะ ย่อมเป็นเสมือนการเสริมพลังเพื่อการบรรลุเป้าหมายซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญ ได้แก่ **การแต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างสหกรณ์** โดยช่วง 3 ปีแรกของการจัดตั้งสหกรณ์ **แนวทางการสนับสนุนสหกรณ์** ด้านสถานที่ เงินทุน การประสานงานเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องสหกรณ์แก่ประชาชน การสนับสนุนให้มีสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านสหกรณ์แก่ประชาชน และการกำหนดให้สหกรณ์ให้สหกรณ์เป็นวาระแห่ง Thai PBS ในช่วง 3 ปีแรกของการจัดตั้ง เพื่อการรณรงค์ให้ประชาคมตระหนักเห็นความสำคัญของสหกรณ์ ในการเป็นกลไกในการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่บนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกัน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(a)
บทสรุปผู้บริหาร	(b)
สารบัญ	(c)
สารบัญตาราง	(e)
สารบัญรูป	(e)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมา	1
1.2 คำถามวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.5 ขั้นตอนและวิธีการวิจัย	2
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 บริบทของสหกรณ์	4
2.2 แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554)	11
2.3 ตัวแบบสหกรณ์ที่น่าสนใจ	17
2.4 ข้อเสนอสำหรับประเภทสหกรณ์ที่เหมาะสม	21
2.5 สภาพเศรษฐกิจ-สังคม และความคิดเห็นของประชาคม ส.ส.ท. ต่อสหกรณ์	22
บทที่ 3 การจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด (ปี พ.ศ. 2555-2559)	28
3.1 ความเป็นมา	28
3.2 วัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์	28
3.3 กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์	28
3.4 การวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน	30
3.5 การวิเคราะห์โดยใช้ TOWS Matrix Analysis	35
3.6 แผนที่กลยุทธ์	35
บทที่ 4 แผนกลยุทธ์สหกรณ์บริการสื่อสารณะจำกัด พ.ศ. 2555-2559	37
4.1 วิสัยทัศน์	37
4.2 พันธกิจ	37
4.3 วัตถุประสงค์	37
4.4 เป้าประสงค์ ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด	37
4.5 ค่านิยมหลัก	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.6 การขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ	39
4.7 ข้อเสนอสำหรับแนวทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ	40
4.8 ข้อเสนอเชิงนโยบาย	41
4.9 ข้อเสนอสำหรับโครงสร้างการบริหารที่พึงประสงค์ของ สบ.สส.	42
เอกสารอ้างอิง	44
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ 1 ข้อบังคับสหกรณ์บริการสื่อสารสาธารณะ จำกัด	1-1
ภาคผนวกที่ 2 รายงานสรุปผลการจัดเวทีเรียนรู้ โครงการวิจัย แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.	2-1
ภาคผนวกที่ 3 รายงานสรุปการศึกษาดูงาน โครงการวิจัย แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.	3-1
ภาคผนวกที่ 4 รายงานสรุปผลการสำรวจข้อมูลประชาคม ส.ส.ท. โครงการวิจัย แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.	4-1
ภาคผนวกที่ 5 ตารางกิจกรรม	5-1
ภาคผนวกที่ 6 ภาพกิจกรรม	6-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แผนปฏิบัติการภายใต้แผนกลยุทธ์ สบ.สส. ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559)	39

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย	3
2.1	แผนที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554)	11
2.2	บริบทของสหกรณ์ที่เชื่อมโยงระหว่างภารกิจของสหกรณ์เพื่อให้บริการสมาชิก- ประชาคม และการสานต่อนโยบายเพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ ส.ส.ท.	21
2.3	ระดับรายได้เฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
2.4	ภาวะการครองชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
2.5	เหตุปัจจัยในการมีภาระหนี้สินของผู้ตอบแบบสอบถาม	24
2.6	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับสหกรณ์	26
2.7	ความต้องการใช้บริการจากสหกรณ์	26
3.1	กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาคม	29
3.2	ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ สบ.สส.	30
3.3	TOWS Matrix Analysis	35
3.4	แผนที่กลยุทธ์ของสหกรณ์บริการสื่อสารธรรณะ จำกัด (ปี 2555-2557)	36
4.1	แนวทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ	41
4.2	โครงสร้างการบริหารงาน สบ.สส. ในปีแรกของการจัดตั้ง	42
4.3	โครงสร้างการบริหารงาน สบ.สส. หลังปีแรกของการจัดตั้ง	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นด้วยปรัชญาและเจตนารมณ์ทางสังคมที่มุ่งมั่นจะสร้างสรรค์และพัฒนาสื่อสาธารณะในหลายรูปแบบ อันจะเอื้อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมที่มีความหลากหลายในมิติต่างๆ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรในการเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรมและดำเนินภารกิจ การให้บริการด้านข่าวสารความรู้ สารประโยชน์ สารบันเทิงที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานบนพื้นฐานข้อบังคับด้านจริยธรรม และกรอบจรรยาบรรณขององค์กรเพื่อเผยแพร่ผ่านสื่อทุกแขนง โดยยึดถือประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

ส.ส.ท. ได้กำหนดวัตถุประสงค์สำคัญไว้ 6 ประการ ได้แก่

1. ส่งเสริมการรับรู้และการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของประชาชน ในการสร้างสังคมประชาธิปไตยที่เป็นธรรม มีความกล้าหาญในการรายงานข่าวสารและเสนอประเด็นโต้เถียง โดยยึดถือประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ
2. เป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างสติปัญญาและสุขภาวะ แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกระดับอายุ ให้เป็นพลเมืองคุณภาพ
3. สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับสุนทรียภาพให้กับสังคม
4. ส่งเสริมเอกลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม เสริมสร้างความสมานฉันท์ในสังคม
5. สะท้อนความหลากหลายของสังคม เป็นพื้นที่ให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเฉพาะต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทั้งในระดับชุมชนและระดับชาติ
6. เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ชุมชน ประชาชน และประชาคมโลก

ด้วยตระหนักดีว่า ส.ส.ท. เป็นองค์กรจัดตั้งขึ้นใหม่ ประกอบด้วยบุคลากรที่มีคุณวุฒิ วิทยุทัศน์ทักษะในอาชีพและประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่าง ดังนั้น เพื่อให้ประชาคม ส.ส.ท. ได้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพันธกิจของส.ส.ท. เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน คณะกรรมการนโยบายจึงมีแผนสนับสนุนให้ได้มีเวทีเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การค้นหาข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้กำหนดนโยบายที่เหมาะสม ในการสร้างบรรยากาศและมีระบบการบริหารจัดการในแนวทางที่จะนำไปสู่การทำงานอย่างมีความสุข และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

จากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสนทนากลุ่มเป้าหมายร่วมกับคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ และ 1 มีนาคม 2554 ทราบว่า ปัจจุบันได้ยื่นเรื่องขอจดทะเบียนสหกรณ์ประเภทบริการกับสำนักนายทะเบียนสหกรณ์เขตพื้นที่ 2 โดยมีเจตนารมณ์สำคัญที่จะใช้สหกรณ์เป็นกลไกในการส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก บนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกัน ซึ่งจะ

ก่อให้เกิดประโยชน์สุขในหมู่ประชาคม ส.ส.ท. และการสร้างอัตลักษณ์ในความเป็นสังคมประชาธิปไตย มีความสมานฉันท์ ซึ่งจะเป็นตัวอย่างอันดีและก่อให้เกิดความไว้วางใจของคนในสังคม ในภาพลักษณ์ของสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม

เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของคณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์ทั้งการขับเคลื่อน ส.ส.ท.และสหกรณ์ที่กำลังจะจัดตั้งขึ้นในอนาคตอันใกล้ จึงจะได้ดำเนินการโครงการวิจัยในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาคม ส.ส.ท.ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานสหกรณ์ที่จะใช้เป็นกลไกในการปลูกจิตสำนึก “การพึ่งพาและร่วมมือกัน” เพื่อขับเคลื่อนสหกรณ์ในบริบทขององค์กรเศรษฐกิจฐานสังคม (Social Economy Enterprise) เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม โดยคาดหวังว่าการขับเคลื่อนการดำเนินงานสหกรณ์บนหลักและวิธีการสหกรณ์ จะนำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ของประชาคม ส.ส.ท. ให้เป็นที่เชื่อถือ ไว้วางใจแก่คนในสังคมและการทำหน้าที่ของสถาบันสื่อสาธารณะตามความคาดหวังตลอดไป

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสหกรณ์ควรเป็นอย่างไร จึงจะช่วยให้ประชาคม ส.ส.ท.มีจิตสำนึกการพึ่งพาและร่วมมือกัน และสามารถเป็นกลไกในการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาคม ส.ส.ท.ได้อย่างยั่งยืน

1.2.2 นโยบายของ ส.ส.ท.ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์ในทิศทางที่จะขับเคลื่อนสหกรณ์ให้เกิดคุณค่าและมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาคม ส.ส.ท.ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษาหาแนวทางการขับเคลื่อนสหกรณ์ให้เป็นกลไกในการสร้างคุณค่าและการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาคม ส.ส.ท.

1.3.2 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ ส.ส.ท.ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาคม ส.ส.ท.

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้ข้อมูลความรู้ และประเด็นความคิดเห็นของบุคลากร ส.ส.ท. ในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการ และความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประชาคม และแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ประชาคม ส.ส.ท.คาดหวัง

1.4.2 ได้ข้อเสนอสำหรับแนวทางการขับเคลื่อนสหกรณ์ ในรูปของแผนกลยุทธ์ที่กำหนดกรอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แผนงานโครงการในช่วงเวลาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคมเชิงคุณค่าภายใต้การมีส่วนร่วมของสมาชิก

1.5 ขั้นตอนและวิธีการวิจัย

การวิจัยจะเป็นไปในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีกลุ่มผู้ก่อตั้งสหกรณ์เป็นภาคีการวิจัยร่วมกับนักวิจัยและใช้เวทีสนทนากลุ่มเป้าหมายเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การจัดทำกรอบทิศทางดำเนินงานสหกรณ์และข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินชีวิตของประชาคม โดยจะนำเอาหลัก-วิธีการสหกรณ์ มาใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาคม ภายใต้กรอบคิดการพึ่งพาและร่วมมือกันในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมร่วมกัน โดยการดำเนินการวิจัยจะเป็นไปใน 4 ขั้นตอน ในรูปที่ 1.1

ขั้นตอนที่ 1: การจัดเวทีสนทนากลุ่มเป้าหมาย (focus group) ในกลุ่มประชาคมที่เป็นตัวแทนของประชาคมในสำนักงานต่าง ๆ และเป็นตัวแทนความหลากหลายในส่วนของสภาพเศรษฐกิจ-สังคม โดยมีผู้เข้าร่วมเวทีไม่น้อยกว่า 100 คน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเวทีได้เข้าใจเรื่องของการใช้สหกรณ์เป็นกลไกในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ-สังคมบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือ ตลอดจนความจำเป็นและความต้องการของสมาชิกในเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม และการใช้ชีวิตร่วมกันของประชาคม ส.ส.ท.

ขั้นตอนที่ 2: การศึกษาตัวแบบสหกรณ์บริการและสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่มีแนวปฏิบัติที่น่าสนใจ และการจัดเวทีถอดบทเรียนสำหรับตัวแบบสหกรณ์ที่พึงประสงค์ และแนวทางการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสหกรณ์

ขั้นตอนที่ 3: การจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แผนที่กลยุทธ์ โครงสร้างการบริหารงาน แผนงาน-โครงการในช่วงเวลาต่าง ๆ (5 ปี)

ขั้นตอนที่ 4: การจัดเวทีนำเสนอ (ร่าง) รายงานวิจัย และจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

รูปที่ 1.1 ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.1 บริบทของสหกรณ์

2.1.1 สหกรณ์: ทางเลือกสำหรับกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

สหกรณ์ในฐานะที่เป็นองค์การธุรกิจที่ยึดมั่นบนหลักการพึ่งพาตนเอง (Autonomous enterprise) โดยมีประชาชนที่เชื่อมั่นในคุณค่าสหกรณ์ (Co-operative Values) เข้ามามีส่วนร่วมบนความสมัครใจ โดยการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของ คน ซึ่งได้ริเริ่มในสังคมโลกมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 (1844) ในช่วงที่เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่คนงานที่เป็นลูกจ้างถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน ส่วนในสังคมไทยนั้นสหกรณ์ที่กำเนิดขึ้นจากนโยบายรัฐตั้งแต่ปี 2459 ในฐานะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจนถึงปัจจุบัน ได้มีพัฒนาการการดำเนินงานของสหกรณ์ภายใต้บริบทของขบวนการสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์ที่จดทะเบียนตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 10,436 แห่ง อีกทั้งยังมีสหกรณ์ภาคประชาชน ซึ่งหมายถึง สหกรณ์ที่มีได้จดทะเบียนตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ แต่เกิดจากการรวมตัวกันของประชาชน และมีการดำเนินการบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอีกกว่า 100,000 กลุ่ม ท่ามกลางภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่ประชาคมโลกกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันได้มีข้อมูลเชิงประจักษ์ของสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศและกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์ที่ยึดมั่นในคุณค่า หลักและวิธีการสหกรณ์ และเป้าหมายไปที่การดำเนินธุรกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกและชุมชนนั้น สามารถฟื้นฝ่าวิกฤตและยืนหยัดอยู่ในฐานะองค์การธุรกิจพึ่งพาตนเองได้อย่างสง่างามตามอัตลักษณ์ของสหกรณ์ดังจะแสดงให้เห็นด้วย คำนิยาม คุณค่าสหกรณ์ และหลักการสหกรณ์ (กรอบที่ 1)

กรอบที่ 1 : คำนิยาม คุณค่า และหลักการสหกรณ์

คำนิยามของ “สหกรณ์” (Cooperatives)

สหกรณ์ คือ “องค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม”

ความหมายของ “คุณค่าของสหกรณ์” (Cooperative Values)

“สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมและความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์ เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นโดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

ความหมาย “หลักการสหกรณ์” (Cooperative Principles)

หลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการกล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)

ถอดความจาก ข้อมูลสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ, <http://www.coop.org>

2.1.2 บริบทของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1. บริบทของสหกรณ์ในด้านเศรษฐกิจ

สหกรณ์ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย ดังจากข้อมูลภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ไทยปี 2551 ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่า ณ สิ้นปี 2551 สหกรณ์มีจำนวน 10, 436 แห่ง ประกอบด้วยสหกรณ์ 6,186 สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร 4,157 กลุ่ม และชุมนุมสหกรณ์ 93 ชุมชน มีสมาชิกกว่า 10 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.72 ของประชากรในประเทศ โดยมีสหกรณ์ที่สำคัญ ดังนี้

สหกรณ์ในภาพรวมมีทุนดำเนินงานคิดเป็นมูลค่า 1 ล้านล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 12.48 และคิดเป็นร้อยละ 11.90 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ทุนของสหกรณ์สามารถรองรับหนี้กู้ยืมจากภายนอกได้ถึง 3 เท่าตัว โดยทุนของสหกรณ์เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.08 ขณะที่หนี้กู้ยืมจากภายนอกเพิ่มขึ้นจากปี 2550 เพียงร้อยละ 1.77 ซึ่งถือว่าเพียงพอและไม่เสี่ยงต่อการลงทุน ส่วนการลงทุนขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ทุกด้านร้อยละ 12.48 โดยจะลงทุนให้สินเชื่อมากที่สุดร้อยละ 79.07 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ผลประกอบการมีกำไรทุกธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อมีกำไรสูงสุดร้อยละ 90.89 ของผลประกอบการทั้งหมด สมาชิกมีหนี้สินมากกว่าเงินออม 1.10 เท่า แต่ไม่น่าเป็นห่วงมากนัก เนื่องจากสมาชิกมีอัตราการออมเงินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.54 ในขณะที่อัตราเป็นหนี้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 8.38 และมีอัตราหนี้ค้างชำระลดลงร้อยละ 0.44

ผลการดำเนินงานโดยภาพรวมมีกำไร 3.5 หมื่นล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในอัตราร้อยละ 14.79 โดยพบว่ากลุ่มมีกำไรลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 0.70 และที่กลุ่มขาดทุนก็ลดลงในอัตราร้อยละ 25.58 ฐานะทางการเงินของสหกรณ์ มียอดสินทรัพย์หรือทุนดำเนินงาน 1 ล้านล้านบาท มีปริมาณธุรกิจในรอบปี คิดเป็นมูลค่า 1.1 แสนล้านบาท เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 10.16 ทุนของสหกรณ์ (Institution Fund) มีมูลค่า 5.2 แสนล้านบาท และเป็นหนี้กู้ยืมจากภายนอกเพียง 1.5 แสนล้านบาท ระบบการควบคุมภายในมีคุณภาพและอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี กล่าวคือ สหกรณ์ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี-ดีมากคิดเป็นร้อยละ 58.76 อยู่ในเกณฑ์ระมัดระวังคิดเป็นร้อยละ 28.41 อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุงมีเพียงร้อยละ 12.83

2. สหกรณ์กับการส่งเสริมการออมและการเข้าถึงแหล่งทุนของเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย

สหกรณ์ทุกประเภทมีวัตถุประสงค์สำคัญในการส่งเสริมการออมและการให้เงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภค และการใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ ซึ่งถือว่ามีบทบาทอย่างสำคัญในการเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อย เกษตรกรรายย่อย และคนจนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนโดยใช้หลักการพึ่งพาและร่วมมือกันสร้างระบบการเงินสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมากถึง 1 ล้านล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ทุนของสหกรณ์ (หุ้นสะสมจากการดำเนินงาน) คิดเป็นร้อยละ 51.45 เป็นเงินฝาก ร้อยละ 31.42 และกู้ยืมจากภายนอกร้อยละ 17.13 สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นระบบการเงินสหกรณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงพลังแห่งการร่วมมือกันของคนที่ศรัทธาและเชื่อมั่นในวิถีสหกรณ์ เรื่องการประหยัด การออม และการพึ่งพาช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิก

สถานการณ์ในส่วนของการส่งเสริมการออมและการเข้าถึงแหล่งทุนของสมาชิกของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ในปี 2551

กรอบที่ 2 : สภาพการณ์ในการส่งเสริมการออม และการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าถึงแหล่งทุนแก่สมาชิกของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ในปี 2551

หน่วยงาน/สหกรณ์	เงินออมเฉลี่ยต่อคน	เงินกู้เฉลี่ยต่อคน
สหกรณ์การเกษตร	8,483	12,404
สหกรณ์ประมง	17,445	30,009
สหกรณ์นิคม	10,082	16,518
สหกรณ์ร้านค้า	444	877
สหกรณ์บริการ	7,639	9,061
สหกรณ์ออมทรัพย์	267,030	285,615
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	29,432	28,391
ภาพรวม	68,614	74,785

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3. สหกรณ์การเกษตรกับบริบทด้านการส่งเสริมการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงาน

สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในประเทศไทยนับว่ามีบทบาทอย่างสำคัญในด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพของเกษตรกร โดยจะเห็นได้ว่ามูลค่าของธุรกิจรวบรวมของสหกรณ์ในปี 2551คิดเป็นมูลค่า 36, 944 ล้านบาท โดยมีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ทำหน้าที่รวบรวมพืชเศรษฐกิจสำคัญๆ ซึ่งประกอบด้วยดังนี้ ยางพารา จำนวน 437 แห่ง ในพื้นที่ 35 จังหวัด รวบรวมข้าวเปลือก จำนวน 601 แห่ง ในพื้นที่ 54 จังหวัด รวบรวมปาล์มมีจำนวน 34 แห่ง ในพื้นที่ 10 จังหวัด รวบรวมข้าวโพด 100 แห่ง ในพื้นที่ 27 จังหวัด รวบรวมอ้อย จำนวน 28 แห่ง ในพื้นที่ 18 จังหวัด และมันสำปะหลัง จำนวน 71 แห่ง ในพื้นที่ 24 จังหวัด

โดยสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเหล่านี้ต่างก็ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงระบบตลาด การร่วมมือกันจำหน่ายผลผลิตผ่านเครือข่ายธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อให้ได้ราคาดีขึ้น

กรอบที่ 3 : บริบทของสหกรณ์กับการส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงาน

1. ยางพารา : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตยางพาราของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในปี 2551 อยู่ในพื้นที่ 35 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 437 แห่ง มีปริมาณการรวบรวมในปี 2551 คิดเป็นมูลค่า 30,894 ล้านบาท เฉลี่ย 2,575 ล้านบาทต่อเดือน โดยผลผลิตร้อยละ 77.14 อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดสงขลามากที่สุด)

2. ข้าวเปลือก : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกในปี 2551 ภายใต้เครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 601 แห่ง ในพื้นที่ 54 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 7,664 ล้านบาท โดยปริมาณการรวบรวมส่วนใหญ่ร้อยละ 52.13 อยู่ในพื้นที่ภาคอีสาน (จังหวัดร้อยเอ็ดมากที่สุด)

3. ปาล์ม : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตปาล์มในปี 2551 ภายใต้เครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 34 แห่ง ในพื้นที่ 10 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 2,449 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดกระบี่มากที่สุด)

4. ข้าวโพด : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตข้าวโพดในปี 2551 ภายใต้เครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 106 แห่ง ในพื้นที่ 27 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 3,165 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมในพื้นที่ภาคเหนือมากที่สุด (จังหวัดพิษณุโลก มากที่สุด)

5. อ้อย : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตอ้อย ในปี 2551 ภายใต้เครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 28 แห่ง ในพื้นที่ 18 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 336 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมในพื้นที่ภาคอีสานมากที่สุด (จังหวัดขอนแก่นมากที่สุด)

6. มันสำปะหลัง : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตมันสำปะหลังในปี 2551 ภายใต้เครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 71 แห่ง ในพื้นที่ 24 จังหวัด มีปริมาณการรวบรวมคิดเป็นมูลค่า 608 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมในภาคอีสานมากที่สุด (จังหวัดนครราชสีมามากที่สุด)

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2551, ภาวะเศรษฐกิจและกลุ่มเกษตรกรไทย ปี 2551. หน้า 44-50

4. สหกรณ์กับการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและเอื้ออาทรต่อชุมชน

ภายใต้วิถีการดำเนินงานของสหกรณ์ ในฐานะเป็นองค์กรธุรกิจที่มีบทบาทคู่ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม สหกรณ์โดยส่วนใหญ่จะมีการจัดสรรกำไรสุทธิ นอกเหนือจากเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน การจัดสรรเป็นเงินสำรองเพื่อพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ แล้วยังได้มีการจัดสรรเป็นสวัสดิการแก่สมาชิกและการเอื้ออาทรต่อชุมชนด้วย

สวัสดิการที่สหกรณ์จัดสรรแก่สมาชิก ได้แก่ ทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล ค่าทำศพ คนชรา ส่วนสวัสดิการแก่ชุมชนนั้น สหกรณ์มักจะจัดสรรไว้ในรูปของกองทุนสาธารณประโยชน์ โดยมีระเบียบรองรับและกำกับดูแลโดยคณะกรรมการดำเนินงาน การดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวย่อมชี้ให้เห็นถึงบทบาทการดำเนินงานในฐานะการเป็นองค์กรทางสังคมของสหกรณ์ได้เป็นอย่างดี

หมายเหตุ : อาจหาข้อมูลเพิ่มเติมให้เห็นพลังของสหกรณ์ในการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและการเอื้ออาทรต่อชุมชน

2.1.3 ทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์และการสนับสนุนจากภาควิชาการ

1. ทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ภายใต้นโยบาย คพช.

นับตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา กระบวนการขับเคลื่อนงานวิจัยด้านสหกรณ์ในลักษณะของงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ได้ริเริ่มขึ้น ภายใต้การดำเนินงานของภาควิชาการและการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยซึ่งผลงานวิจัยและชุดความรู้ดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการยกร่างเป็นแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 1 และ 2 ภายใต้ นโยบายของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ซึ่งก่อให้เกิดการขับเคลื่อนระบบการวิจัยที่ มุ่งเน้นไปในทิศทางของการนำคุณค่าสหกรณ์ และแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ ขับเคลื่อนการพัฒนาสู่การเป็น “ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าเพื่อการพัฒนาการสหกรณ์ สู่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ดังกรอบที่ 4

กรอบที่ 4 : ทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์¹

นโยบายทิศทางการพัฒนาสหกรณ์เป็นไปตามแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554) ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบรรลุพันธกิจ ร่วมซึ่งกำหนดไว้ในรูปวิสัยทัศน์ ดังนี้คือ “มุ่งพัฒนาระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า เพื่อการนำพาสู่สังคมอยู่เย็น เป็นสุข” โดยมียุทธศาสตร์ 5 ประการ ที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อสร้างสุขภาวะที่เอื้อต่อ การพัฒนาการสหกรณ์ด้วยการเสริมพลัง (Empowerment) แก่คนที่เกี่ยวข้องและการยกระดับขีด ความสามารถ (Competencies) ของสหกรณ์เพื่อสร้างพลัง (Synergy) จะเกิดขึ้นจากการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ในเชิงระบบสหกรณ์ (Co-operative System) ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัด/จุดอ่อนของขบวนการ สหกรณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างหน่วย/องค์กรที่มีแตกต่างหลากหลายทั้ง ภายในและภายนอกสหกรณ์ที่มีเป้าหมายร่วมในทิศทางเดียวกัน ด้วยยุทธศาสตร์ที่นำบรรยากาศของความ ไว้วางใจกัน (Trust) การพึ่งพาและร่วมมือกัน (Self-help and mutual help) และการโน้มน้าว ให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องได้ ตระหนักเห็นคุณค่าสหกรณ์ (Co-operative Values) จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ ไปในทิศทางที่คาดหวัง

2. ทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ในระดับสากล

สืบเนื่องจากวิกฤตการเงินโลกที่ผ่านมา แต่กลับมีข้อมูลที่เป็นข่าวดีของสหกรณ์ ตามที่ผู้อำนวยการสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) นายเอียน แมคโดนัลด์ ได้นำเสนอในที่ประชุม วันสหกรณ์สากล เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 ณ โรงแรมไบหยก กรุงเทพฯ ว่า “สหกรณ์ทั้งหลายต่างก็มี สถานะการเงินที่ดีกว่าและอยู่รอดปลอดภัยจากวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจชุมชน และยังมี หลักฐานที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มของการเจริญเติบโตของสหกรณ์อีกมากมาย ดังนั้นจึงนับเป็นโอกาสอย่างแท้จริง”

ในการขับเคลื่อนที่จะแสดงให้เห็นว่ายังมีรูปแบบธุรกิจทางเลือก ซึ่งเน้นไปที่ประชาชน และการยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจที่มีพื้นฐานอยู่บนคุณค่าและหลักการสหกรณ์ แทนที่จะเน้นไปที่กำไรเพียง อย่างเดียว ดังนั้นจึงจะได้มีการนำเสนอข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านสหกรณ์ ในที่ประชุมสมัชชา

¹ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมใน คพช. แผนปฏิบัติการภายใต้แผนการพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 , 2550

ใหญ่องค์การสหประชาชาติที่ 62/128 เพื่อร้องขอให้ส่งเสริมการทำงานของสหกรณ์ด้านการพัฒนาและการหารือกันในประเทศสมาชิก และความเป็นไปได้ของการประกาศปีสากลอย่างเป็นทางการ (กรอบที่ 5)

กรอบที่ 5 : ข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านสหกรณ์ของสหประชาชาติเพื่อการวางแผน (International Year of Co-operatives) มีดังนี้

1. ให้สิทธิพิเศษแก่สหกรณ์หากมีการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการให้เงินทุนเพื่อลดผลจากผลจากภาวะเศรษฐกิจ
2. ช่วยเหลือภาคส่วนสหกรณ์ในการทำให้แน่ใจว่าความเข้าใจต่อรูปแบบสหกรณ์นั้นเป็นไป อย่างถูกต้อง โดยการให้การศึกษาในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมถึงมหาวิทยาลัย
3. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในทุกๆด้านของธุรกิจสหกรณ์ผ่านคณะกรรมการวิจัยที่รัฐให้ทุน
4. บัญญัติกฎหมายที่อนุญาตให้สหกรณ์ขยายธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการประกันภัย เพื่อให้จัดการคุ้มครองทางสังคมแก่สมาชิก
5. พิจารณาไตร่ตรองถึงคุณค่าของการสหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และตัวแบบสหกรณ์ที่จัดระบบใหม่ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน

ที่มา : ถอดความจาก การนำเสนอเรื่อง สหกรณ์กับวิกฤตเศรษฐกิจโลก-โอกาสของสหกรณ์ โดย Mr.เอียน แมคโดนัลด์, ผู้อำนวยการสัมพันธ์ภาพสหกรณ์สากล, วันที่ 2 กรกฎาคม 2552, กรุงเทพมหานคร

3. การสนับสนุนจากภาควิชาการ สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ระบบการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม² ซึ่งได้ริเริ่มตั้งแต่ปี 2545 และได้นำชุดความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 1 และ 2 นั้น ประกอบด้วย กลุ่มโครงการวิจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ กลุ่มโครงการวิจัยเชื่อมโยงโซ่อุปทาน และกลุ่มโครงการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการสหกรณ์ ซึ่งมีนักวิจัยภายใต้เครือข่ายนักวิจัยของชุดโครงการฯ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ระหว่างปี 2546-2552 กว่า 300 คน และมีนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม อาทิ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ฯลฯ

การดำเนินการชุดโครงการวิจัยฯ ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนจากภาควิชาการ ในลักษณะของการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and Development) โดยคาดหวังจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินการสหกรณ์ไปในมิติของการนำคุณค่าในเชิงสังคม และการยกระดับการทำงานของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และการเชื่อมโยงโซ่อุปทานให้มากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีในแง่มุมมองของการทำหน้าที่ของสหกรณ์ที่มีบริบทการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนกับภาคีพันธมิตร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศและต่างประเทศ อย่างเหมาะสม ให้เป็น

² อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมจาก จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2552 รายงานวิจัยชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

ประโยชน์แก่สมาชิก ชุมชนและสังคมตามอัตลักษณ์ของสหกรณ์ ในฐานะการเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง (Self Help Organization: SHOs) โดยกลไกและกระบวนการวิจัยจะเป็นเสมือนพื้นที่จำลองในการทำวิจัยควบคู่กับการบริหารจัดการสหกรณ์และเครือข่ายฯไปพร้อมๆกัน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น นอกจากจะได้เป็นชุดความรู้ที่จะนำไปใช้เป็นเชิงนโยบายสำหรับผู้เกี่ยวข้องแล้ว ผลที่เกิดจากทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่าย ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระหว่างการศึกษาไปด้วยในตัว ทั้งแง่มุมของการเปลี่ยนแปลง ระบบคิดของผู้นำและฝ่ายจัดการ ระบบการทำงานและพลังความร่วมมือที่เกิดขึ้นจากเครือข่ายความร่วมมือ

2.1.4 บทสังเคราะห์การปัญหาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ (การแก้ปัญหาเชิงบูรณาการ)

ในช่วงเวลาของแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ภายใต้นโยบายของคพช. ได้มีการสนับสนุนจากภาควิชาการ นำโดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ชุมชนระดับชาติ สหกรณ์ในขบวนการและกลุ่ม/องค์กรภาคประชาชนได้ดำเนินการวิจัยแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง การแก้ปัญหาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ด้วยการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายคุณค่า³ ภายใต้บริบทงานวิจัยชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี พ.ศ.2548-2549 ในพื้นที่ 36 จังหวัด โดยทีมนักวิจัย อย่างเป็นทางการ 300 คน มีกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เข้าร่วมโครงการ 872 องค์กร ชี้ให้เห็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในกรณีของจังหวัดพังงา ปัตตานี ภูเก็ตและอุดรธานี ในแนวของการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้และขยายโอกาสแก่สมาชิกของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญ และเป็นวิธีการแก้ปัญหาความยากจนอย่างเป็นกระบวนการและเป็นกระบวนการที่เข้าถึงสาเหตุของปัญหาความยากจน โดยพิจารณาปัญหาความยากจนของคนในสังคมมีอยู่ 3 ประการ คือ จนเศรษฐกิจ จนความคิด และจนเพื่อนฝูง

ความยากจนทั้ง 3 ประการนี้ มีสาเหตุสำคัญมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ และนโยบายรัฐที่ละเลยระบบคุณค่าที่มีอยู่ดั้งเดิม ได้แก่ ระบบนิเวศน์วัฒนธรรม วิถีชุมชน และระบบคุณธรรม ไปให้ความสำคัญพฤติกรรมบริโภคนิยม การแข่งขัน ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และระบบอุปถัมภ์ ทำให้ระบบติดและคุณค่าของคนในสังคมถูกหล่อหลอมไปในทางแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น การบริโภคฟุ่มเฟือย และการพึ่งพาภายนอก และการขาดจริยธรรม ทำให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาส หรือไม่สามารถึงระบบเศรษฐกิจ และสังคมทันสมัยได้ เกิดความยากจน ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความคิด และเพื่อนฝูง

การดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เปรียบเสมือนการจู่โจมเข้าถึงปัญหา และใช้กระบวนการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังนี้

การแก้ปัญหา “จนเศรษฐกิจ” นั้น เครือข่ายคุณค่าจะใช้พลังความร่วมมือในการนำศักยภาพและความสามารถหลักทางธุรกิจของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เป็นภาคีเครือข่ายในการวางแผนด้านธุรกิจเพื่อการลดต้นทุน การขยายตลาด เพื่อเพิ่มรายได้อันจะนำไปประโยชน์กลับคืนสู่สมาชิกที่เป็นปัจเจกบุคคลของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ตามวิถีสหกรณ์ในที่สุด การแก้ปัญหา “จนความคิด” นั้น เครือข่ายคุณค่าจะเป็นสังคมเรียนรู้ (Learning)

³ อ่านเพิ่มเติมจาก จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ. 2549. “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

2.2 แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554)

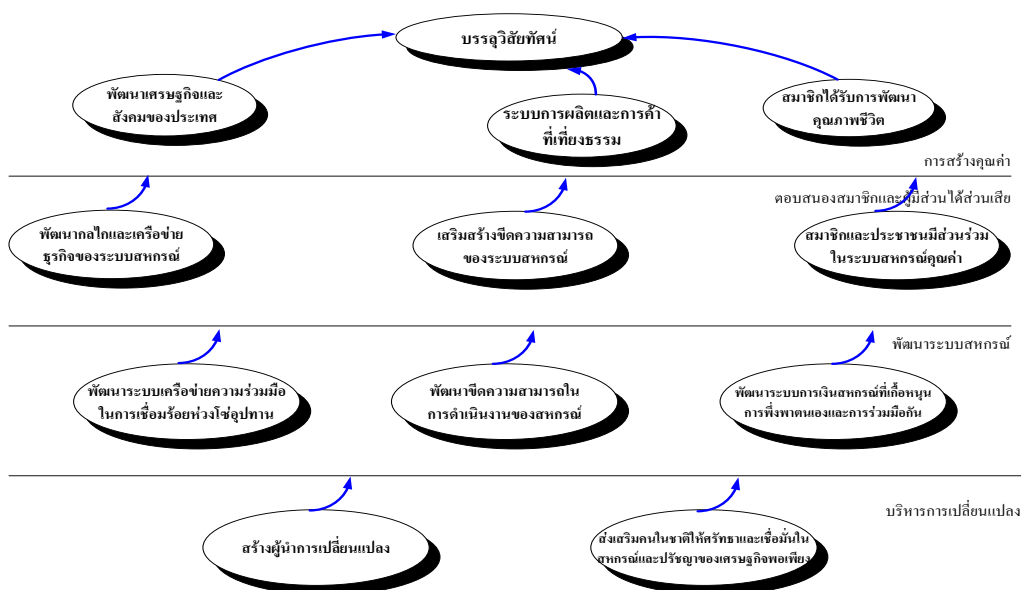
แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าโดยการพัฒนาคน สร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์ (องค์กร) และการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ โดยยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเพื่อนำพาไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

2.2.1 แนวคิดหลัก

ภายใต้บริบทการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาของประเทศ ไปในทิศทางพึ่งพาตนเอง ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” นั้น นับว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาการสหกรณ์ ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ขบวนการสหกรณ์จะแสดงให้เห็นขีดความสามารถและพลังของระบบสหกรณ์ ในการเชื่อมโยงการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งในมิติตัวคน สหกรณ์ ขบวนการและเครือข่ายให้เป็นระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า โดยมุ่งเน้นไปที่การปรับกระบวนทัศน์การพัฒนาให้สหกรณ์เป็นไปในลักษณะของการพัฒนาเชิงบูรณาการที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จด้านทั้งเศรษฐกิจ สังคม อย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการรณรงค์สร้างความสนใจแก่คนในชาติ ที่จะมีส่วนร่วมในสหกรณ์ให้มากขึ้น

2.2.2 ทิศทางการพัฒนา

กรอบทิศทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 เริ่มต้นจากการบริหารการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบสหกรณ์เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาไปสู่การตอบสนองสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในระบบสหกรณ์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการบรรลุวิสัยทัศน์ดังแผนภาพข้างล่าง

รูปที่ 2.1 แผนที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554)

2.2.3 วิสัยทัศน์และพันธกิจ

- วิสัยทัศน์การสหกรณ์ไทย

“มุ่งสร้างระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า เพื่อการนำพาไปสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุข”

- พันธกิจ

เพื่อให้การพัฒนาการสหกรณ์ในระยะของแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 บรรลุวิสัยทัศน์ “มุ่งสร้างระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า เพื่อการนำพาไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” จึงได้กำหนดพันธกิจไว้ดังนี้

- 1) สร้างศรัทธา ความเชื่อมั่นเรื่องคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่คนในชาติ
- 2) พัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสหกรณ์ ให้มีความในการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ตามทิศทางของยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2
- 3) พัฒนาระบบสหกรณ์ในทิศทางที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นธรรมาภิบาล ขยายโอกาสการดำเนินธุรกิจสหกรณ์จากภายในสู่ภายนอก ขบวนการสหกรณ์ เพื่อนำประโยชน์คืนกลับสู่สมาชิก ชุมชน และสังคม อย่างยั่งยืน
- 4) พัฒนาระบบสนับสนุนด้านการเงินในทิศทางที่เกื้อหนุนการดำเนินงานบนหลักการพึ่งพาตนเองและการร่วมมือกันของสหกรณ์ เพื่อความมั่นคงและมีเสถียรภาพ

2.2.4 เป้าประสงค์และตัวชี้วัด

เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์ และการบรรลุวิสัยทัศน์ภายในกรอบเวลาของแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 จึงได้กำหนดเป้าประสงค์และตัวชี้วัดไว้ดังนี้

1. เป้าประสงค์

- 1) เพื่อให้คนไทยมีศรัทธาและความเชื่อมั่นในคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะก่อให้เกิดจิตสำนึกความร่วมมือ เกิดความสามัคคีของคนในชาติ และเข้ามามีส่วนร่วมในสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมร่วมกัน
- 2) เพื่อสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ในการขับเคลื่อนสหกรณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปในทิศทางที่จะปรับตัวสู่การเป็นองค์กรพึ่งพาตนเองของสหกรณ์
- 3) เพื่อพัฒนาให้สหกรณ์มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล มีความมั่นคงและเข้มแข็ง สามารถเป็นที่พึ่งของสมาชิกได้อย่างยั่งยืน และยกระดับความสามารถของสหกรณ์สำหรับภารกิจในการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์
- 4) เพื่อสร้างระบบการผลิตและการค้าอย่างเที่ยงธรรม ขยายโอกาสการทำธุรกิจสหกรณ์จากภายในสู่ภายนอกขบวนการสหกรณ์ พัฒนารูปแบบการผลิตและการค้าภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า (ทฤษฎีใหม่ 3 ขั้นตอน) เพื่อให้มีมูลค่าสูงขึ้น และก่อให้เกิดความยั่งยืนในการทำธุรกิจสหกรณ์ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง
- 5) เพื่อปรับกลไกและโครงสร้างของระบบการเงินสหกรณ์ไปในทิศทางที่เกื้อหนุนการพึ่งพาตนเองและการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ ให้มีระบบการเงินที่เอื้อต่อการออม การสะสมทุน รวมถึงการกระจายโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนของสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์

2. ตัวชี้วัด

1) สมาชิกสหกรณ์และประชาชนทั่วไปได้รับรู้ ศรัทธา และเชื่อมั่นที่จะนำเอาคุณค่าสหกรณ์และแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกสหกรณ์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 เมื่อสิ้นปี 2554

2) ผู้นำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านกระบวนการ “การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง” ให้มีจิตสำนึกความร่วมมือและกระบวนทัศน์ในการพัฒนาสหกรณ์ในทิศทางที่เป็นองค์การพึ่งพาตนเอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เมื่อสิ้นปี 2554

3) สหกรณ์ทุกสหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในตามมาตรฐานที่กำหนดภายใน 2554 ลดจำนวนสหกรณ์ที่ขาดทุนให้หมดไปในปี 2554 สหกรณ์ที่มีการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพเพิ่มขึ้นในสัดส่วน ร้อยละ 20 ต่อปี สหกรณ์มีการจัดให้มีสวัสดิการและการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่สมาชิกครบทุกสหกรณ์ในปี 2554

4) สหกรณ์มีการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อร่วมมือกันในการดำเนินธุรกิจสำหรับผลิตภัณฑ์หลักของสหกรณ์ โดยปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ภายใต้เครือข่ายพันธมิตรเพิ่มสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 20 ต่อปี มีการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และมูลค่าการดำเนินธุรกิจสำหรับผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์เมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตของทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

5) สหกรณ์มีการเพิ่มทุนดำเนินงานจากแหล่งเงินทุนภายในในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี มีกองทุนประกันเงินฝากของสหกรณ์ในระดับชาติ มีตราสารการเงินเพื่อการระดมเงินทุนภายในระบบสหกรณ์ มีระบบเตือนภัยด้านการเงิน มีการหมุนเวียนของระบบการเงินสหกรณ์ในทิศทางที่ก่อให้เกิดสภาพคล่อง ความมั่นคง และความมีเสถียรภาพ

2.2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการสหกรณ์

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 5 ประการ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมให้คนในชาติศรัทธาและเชื่อมั่นในคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานที่ :

1.1 พัฒนาระบบและกลไกการสร้างคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยวางกรอบแนวทางการพัฒนาภายใต้องค์กรพันธมิตร สืบค้นและพัฒนาชุดความรู้เกี่ยวกับคุณค่าสหกรณ์ วิจัยเพื่อสร้างชุดความรู้กระบวนการสร้างคุณค่าสหกรณ์ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาทีมงานการสร้างคุณค่าสหกรณ์เพื่อขยายผลการดำเนินการ

1.2 พัฒนาการประชาสัมพันธ์เผยแพร่คุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผลิตสื่อสร้างสรรค์ “ชุดคุณค่าสหกรณ์” เพื่อการเผยแพร่ สร้างองค์กรพันธมิตรเพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ จัดงานเพื่อเผยแพร่ผลงานและผลิตภัณฑ์สหกรณ์อย่างต่อเนื่อง และจัดรายการสหกรณ์สู่ประชาชนผ่านเครือข่ายสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่คุณค่าสหกรณ์ให้แก่สหกรณ์ภาคประชาชนด้วยรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

1.3 สร้างคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นกระบวนการ โดยรณรงค์ให้ประชาชนในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจจัดตั้งสหกรณ์ รณรงค์ให้ประชาชนเป็นสมาชิกสหกรณ์อย่างเป็นกระบวนการ รณรงค์การทำบัญชีครัวเรือน ส่งเสริมให้มีการสอดแทรกคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ รณรงค์ให้มีการจัดค่ายเยาวชน

สหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสหกรณ์แก่เยาวชนผ่านเครือข่ายสถานศึกษา รมณรงค์ให้สหกรณ์มีแผนงานจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และรณรงค์ให้สมาชิกสหกรณ์ตระหนักถึงคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก : สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
กรมส่งเสริมสหกรณ์
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ชุมนุมสหกรณ์
กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงแรงงาน
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
สหกรณ์

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้นำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ให้มีศักยภาพและความพร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนสหกรณ์ไปในทิศทางของการเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง

แผนงานที่ :

2.1 จัดการองค์ความรู้เพื่อการนำไปใช้ในการพัฒนาผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า โดยสนับสนุนการสร้างตัวแบบผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า และสนับสนุนการสร้างตัวแบบกระบวนการสร้างผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า

2.2 ปรับกระบวนการทัศน์เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการสร้างผู้นำสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์และแผนแม่บทพัฒนาการมีส่วนร่วมของสตรีสหกรณ์ โดยสัมมนาเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจตรงกันภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ และกำหนดภารกิจทิศทางการดำเนินงานพัฒนาสหกรณ์สู่การพึ่งตนเอง

2.3 จัดระบบและกลไกการพัฒนาผู้นำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยวางกรอบการพัฒนาผู้นำสหกรณ์อย่างเป็นกระบวนการภายใต้องค์ระดมมิตร พัฒนาหลักสูตรเป็นระบบสำหรับผู้นำสหกรณ์ภายใต้ตัวแบบผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า พัฒนาทีมงานและวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในการสร้างตัวแบบการสร้างผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า ประกาศเกียรติคุณผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่าแห่งปีเป็นประจำทุกปี และส่งเสริมให้มีการจัดทำบันทึกประวัติความรู้ของผู้นำสหกรณ์อย่างครบถ้วน

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก : กรมส่งเสริมสหกรณ์
สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
ชุมนุมสหกรณ์
กระทรวงศึกษาธิการ
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และสถาบันวิชาการอื่น ๆ

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาขีดความสามารถของสหกรณ์ให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีธรรมาภิบาล

แผนงานที่ :

3.1 ส่งเสริมสนับสนุนนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย(สสท.) และชุมนุมสหกรณ์ให้เป็นองค์การนำในการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่ผู้นำนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและชุมนุมสหกรณ์เรื่องทิศทางการพัฒนากระบวนสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ และส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาสนับสนุนนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและชุมนุมสหกรณ์ ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนพัฒนาการสหกรณ์

3.2 กำหนดมาตรการการจัดตั้งสหกรณ์ที่เอื้อต่อการเป็นองค์การพึ่งพาตนเอง โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่องมาตรการการจัดตั้งสหกรณ์ใหม่ที่เอื้อต่อการเป็นองค์การพึ่งพาตนเองและปรับปรุงมาตรการและกลไกการจัดตั้งสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพึ่งพาตนเอง

3.3 ส่งเสริมการพัฒนาสหกรณ์ในทุกระดับและทุกประเภทให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 โดยส่งเสริมการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นำสหกรณ์เกี่ยวกับทิศทางการพัฒนากระบวนสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ส่งเสริมการจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์และการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติในทิศทางเดียวกันกับแผนพัฒนาการสหกรณ์ และส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพในการประกอบอาชีพแก่สมาชิกสหกรณ์

3.4 ส่งเสริมการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มตามเกณฑ์คุณภาพ และวางกรอบการมีธรรมาภิบาลในตัวแบบสหกรณ์ โดยจัดอบรมเพื่อปรับกระบวนทัศน์ผู้นำ/ฝ่ายจัดการสหกรณ์ เรื่องการบริหารจัดการสหกรณ์ตามเกณฑ์คุณภาพ และวางกรอบการมีธรรมาภิบาล ส่งเสริมการบริหารจัดการสหกรณ์ตามเกณฑ์คุณภาพและวางกรอบการมีธรรมาภิบาลในสหกรณ์นำร่อง และประกาศเกียรติคุณสหกรณ์คุณภาพแห่งปี (Co-op. Quality Award)

3.5 พัฒนาตัวแบบสหกรณ์ที่ดี โดยการคัดเลือกจากชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกลุ่มเกษตรกรให้ครอบคลุมทุกขนาดเพื่อขยายผลการพัฒนา

3.6 ส่งเสริมให้สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยจัดชั้นคุณภาพสหกรณ์ พัฒนาคุณภาพผู้ตรวจสอบกิจการ ส่งเสริมการจัดทำบัญชีให้ทั่วถึงและได้มาตรฐาน การจัดการความรู้เรื่องการควบคุมภายในและการจัดการความเสี่ยงในสหกรณ์ และส่งเสริมให้สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายใน การจัดการความเสี่ยง และการตรวจสอบกิจการที่ดี

3.7 แก้ไขกฎหมาย ข้อบังคับ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนพัฒนาการสหกรณ์ โดยการจัดการความรู้ที่เกี่ยวกับกฎหมายสหกรณ์ ข้อบังคับ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แก้ไขกฎหมายสหกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนสหกรณ์ตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการสหกรณ์ และรณรงค์ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับสหกรณ์อย่างเหมาะสม

3.8 ระบบสนับสนุนขององค์การที่เกี่ยวข้อง โดยพัฒนาระบบเตือนภัยสหกรณ์ที่เหมาะสม จัดให้มีคู่มือ/แผนที่ทางเดินของงานสู่ความสำเร็จสำหรับสหกรณ์ ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของสหกรณ์ และพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศด้านการบริหารจัดการสหกรณ์

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สนับสนุนนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

กรมส่งเสริมสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ชุมนุมสหกรณ์

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือในการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน เพื่อประโยชน์สู่สมาชิกและสังคมอย่างเที่ยงธรรม

แผนงานที่ :

4.1 ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าแก่สหกรณ์ โดยการจัดการความรู้การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า และส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าแก่สหกรณ์

4.2 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม (Cluster) และการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจภายใต้ห่วงโซ่อุปทาน(Supply chain) โดยส่งเสริมผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ ข้าว ยางพารา ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน โคนม ผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ และอื่น ๆ

4.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์และตราผลิตภัณฑ์สหกรณ์ให้ได้มาตรฐานเป็นที่นิยม โดยจัดทำฐานข้อมูลสินค้ามาตรฐานสหกรณ์เพื่อการเผยแพร่ และส่งเสริมการบ่มเพาะธุรกิจเพื่อสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และตราผลิตภัณฑ์สหกรณ์

4.4 ส่งเสริมการเปิดตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของสหกรณ์ โดยสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ต่อสหกรณ์ในกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพ เปิดตลาดใหม่ภายในประเทศ และเปิดตลาดใหม่ในต่างประเทศ

4.5 จัดระบบการส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจของสหกรณ์ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลธุรกิจสหกรณ์จำแนกตามประเภทสินค้า บ่มเพาะธุรกิจสหกรณ์สำหรับสินค้าสำคัญของสหกรณ์ในลักษณะโครงการ ความร่วมมือของสถาบันที่เชี่ยวชาญเฉพาะ ส่งเสริมการพัฒนาการเคลื่อนย้ายและกระจายสินค้า (Logistics) ของสหกรณ์อย่างเป็นทางการเพื่อการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ และประกาศเกียรติคุณกลุ่มและเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์แห่งปี

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก : สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

กรมส่งเสริมสหกรณ์

ชุมนุมสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กระทรวงพาณิชย์

กระทรวงอุตสาหกรรม

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และสถาบันวิชาการอื่น ๆ

สมาคมนักเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

5. ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบการเงินสหกรณ์ที่เกื้อหนุนการพึ่งพาตนเอง และความร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์

แผนงานที่ :

5.1 รณรงค์ให้สหกรณ์มีกลไกการสะสมทุนจากแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เพิ่มขึ้น โดยรณรงค์ให้มีการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อเป็นทุนสำรองและทุนสะสมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น รณรงค์เพื่อ

สร้างความเข้าใจเรื่องการเพิ่มหุ้นของสมาชิกสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง และประกาศเกียรติคุณสหกรณ์ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการสะสมทุน

5.2 ส่งเสริมให้สหกรณ์ทุกแห่งมีแผนการรณรงค์สหกรณ์ให้สมาชิกออมเงิน โดยรณรงค์ให้สมาชิกสหกรณ์จัดทำบัญชีครัวเรือน-บัญชีรับจ่าย ส่งเสริมการใช้บัญชีรับจ่ายของสมาชิกสหกรณ์ประกอบการให้สินเชื่อและรณรงค์ให้สมาชิกสหกรณ์มีการออมอย่างต่อเนื่อง

5.3 พัฒนาระบบสารสนเทศการเงินสหกรณ์ผ่านแม่ข่าย โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับชาติ (National Pool) และพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศในระดับชาติ (National Pool)

5.4 พัฒนาตราสารการเงินเพื่อการระดมทุนและก่อให้เกิดการหมุนเวียนภายในระบบสหกรณ์ โดยจัดให้มีกองทุนร่วมลงทุน และพัฒนาการใช้ตราสารหนี้

5.5 พัฒนากลไกการประกันและลดความเสี่ยงทางการเงิน โดยจัดให้มีกองทุนประกันเงินฝากของสหกรณ์ในระดับชาติ (National Pool) รณรงค์การสะสมทุนเพื่อความมั่นคงและควมมีเสถียรภาพในสหกรณ์อย่างทั่วถึง จัดให้มีตลาดสภาพคล่องของสหกรณ์ (Private Repo) พัฒนาระบบเตือนภัยด้านการเงินสหกรณ์ และพัฒนากลไกที่ปรึกษาด้านการเงินแก่สหกรณ์

5.6 ส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจการเงินระหว่างสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ภาคประชาชน โดยการแก้ไขกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์สร้างแรงจูงใจให้กลุ่มเป้าหมายเข้าเชื่อมโยงธุรกิจการเงิน

5.7 เชื่อมโยงระบบสนับสนุนด้านการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรโดยขอความสนับสนุนจากธ.ก.ส. กพส. ชุมชุมสหกรณ์ พิจารณาให้สินเชื่อ โดยยึดแผนพัฒนาการสหกรณ์เป็นหลัก

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองทุนพัฒนาสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

กระทรวงการคลัง

กระทรวงแรงงาน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ชุมนุมสหกรณ์

สมาคมนักเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

สถาบันวิชาการต่าง ๆ

2.3 ตัวแบบสหกรณ์ที่น่าสนใจ

2.3.1 กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

รูปแบบ : เครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มองค์กร/ชุมชนที่ดำเนินการบนหลักวิถีการสหกรณ์ภายใต้กระบวนการงานวิจัยของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ที่สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

วัตถุประสงค์ : การใช้กลไกตลาดในการพัฒนาความร่วมมือของชุมชนเพื่อนำไปสู่สังคมเรียนรู้ร่วมกันในกระแสเศรษฐกิจ-สังคม-วัฒนธรรม

กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่ม/องค์กร/เกษตรกร/ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

บริการการให้บริการ : การให้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ด้านการปลูกพืช เกษตรอินทรีย์ การจัดการดินเพื่อยกระดับความรู้ของผู้ผลิต-ผู้บริโภคเรื่องอาหารปลอดภัย การพัฒนาตัวแบบธุรกิจเชิงคุณค่าที่ภาคีพันธมิตรในชุมชนร่วมมือกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ปณิธานร่วม : ภาคีทุกคนต้องเข้าใจและเข้าถึงเกษตรอินทรีย์โดยมีส่วนร่วมสามพรานเป็นเสาหลักในการให้ความรู้และปัญญาไปสู่ความกินดีอยู่ดี มีความสุขถ้วนหน้า

อุดมการณ์ร่วม

- 1.เชื่อมั่นในเกษตรอินทรีย์
- 2.ห่วงใยผู้บริโภค
- 3.เห็นชอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 4.เชื่อมั่นในการพึ่งพาและร่วมมือกัน

2.3.2 สหกรณ์บริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด

รูปแบบ : จัดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทบริการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

วัตถุประสงค์ : ส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสมาชิกและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์

กลุ่มเป้าหมาย : นักศึกษา/สมาชิกบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และประชาชนทั่วไป

บริการ/การให้บริการ :

1. การให้บริการหอพักนักศึกษาในกำกับทุกวิทยาเขตและเขตการศึกษา รวม 7

โครงการ

2. สถานีบริการน้ำมันสหกรณ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด
3. บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกภายใต้ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บริการจำหน่ายเครื่องหมายนักศึกษา

4. บริการรับส่ง สนามบิน และรถเช่าเหมาคัน
5. บริการรับจัดดอกไม้
6. บริการรับสั่งทำป้ายไวนิล

2.3.3 ร้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

รูปแบบ : จัดทะเบียนเป็นสหกรณ์ร้านค้าตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

วัตถุประสงค์ : จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค ตามความต้องการสมาชิก

กลุ่มเป้าหมาย: แกนีสิต บุคลากร และประชาชนทั่วไป

บริการ/การให้บริการ : จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อุปกรณ์เครื่องเขียน เสื้อผ้า แบบฟอร์มเครื่องแต่งกายภายใต้ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิสัยทัศน์ : สินค้าหลากหลาย โยงใยแหล่งผลิต มุ่งสร้างพันธมิตร เพื่อสมาชิกและ ประชาคม มก.

2.3.4 สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

รูปแบบ : จัดทะเบียนเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมฐานะความมั่นคง ทางเศรษฐกิจของสมาชิก ส่งเสริมการช่วยตัวเองและการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิก

กลุ่มเป้าหมาย: นิสิต บุคลากร อาจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บริการ/การให้บริการ : บริการฝาก-ถอน

เงิน บริการด้านสินเชื่อ

วิสัยทัศน์ : เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นนำล้ำเลิศสวัสดิการ ดำเนินงานโปร่งใส คุ้มค่า ประชาคม มก.

พันธกิจ : ส่งเสริมการออม พรอมให้สินเชื่อ สอนเหลือลงทุน เจือจุนสวัสดิการ บริการด้วย น้ำใจ ก้าวไกลเทคโนโลยีความรู้อยู่ด้วยทั่วถึง พึ่งเอื้ออาทรสังคม ส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.5 โครงการร้าน Farmer shop

รูปแบบ : ตัวแบบธุรกิจทางเลือกที่นำเอาแนวคิด การบริหารจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการมาใช้ในการ สร้างทางเลือกแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค

วัตถุประสงค์ : เป็นรูปแบบของร้านค้าปลีก ที่เป็นศูนย์รวมและจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ที่ผ่านกระบวนการคัดสรร พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และการสร้างสรรค์ ระบบการบริหารจัดการร้านสรรพาทหารขนาดเล็กที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคจะมาเป็นเจ้าของ

ร่วมกัน โดยคาดหวังว่าระบบร้านค้าปลีกเชิงสร้างสรรค์ของ Farmer Shop จะช่วยลดตึกรึ ความเสียเปรียบ ดุลการค้าสินค้าเกษตรแปรรูปจากต่างประเทศ ด้วยการรณรงค์ให้คนไทยที่รักประเทศไทย มาช่วยกัน อุดหนุนสินค้าไทยที่มีคุณภาพพร้อมกับการยกระดับการพัฒนาสินค้าเกษตร ซึ่งในที่สุดเกษตรกรไทยคงจะมี ชีวิตที่ดีขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการ OTOP SMEs ผู้ผลิต ผู้บริโภค

บริการ/การให้บริการ : เป็นตัวแบบธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ในทิศทางของการบูรณาการ โซ่อุปทานเพื่อนำสินค้าเกษตรแปรรูปของสถาบันเกษตรกร/สหกรณ์ ที่มี คุณสมบัติตามเงื่อนไขและสนใจ เข้าร่วมโครงการ เป็นการต่อยอดการนำทุนความรู้ ทุนสังคม และทุนทรัพยากรใต้ชุดโครงการวิจัยและ ขยายผลไปในทิศทางของการพัฒนาระบบธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ตามกรอบทิศทางเชิงนโยบายในการพัฒนา

เศรษฐกิจ-สังคมของประเทศ และได้ช่องทางการตลาดใหม่สำหรับสินค้าเกษตรของสถาบันเกษตรกรและเกษตรกรรายย่อย ซึ่งจะช่วยลดปัญหา/ข้อจำกัดในการเข้าถึงตลาดผลผลิตในรูปแบบของ "ระบบธุรกิจร้านค้าปลีก" สามารถขยายผลไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนสหกรณ์ และผู้สนใจ เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชนในการแก้ปัญหาความยากจนในอนาคต ภายใต้กระบวนการการทำงานในทิศทางของการจัดการโซ่อุปทานไปสู่โซ่คุณค่านั้นเป็นการเปิดเวทีให้นักธุรกิจ/ผู้ประกอบการ/สถาบันเกษตรกร ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องระบบคุณค่าและการค้าที่เป็นธรรม มาร่วมพลังสร้างสรรค์ธุรกิจใหม่ในสังคมการสร้างดุลยภาพแก่ระบบเศรษฐกิจและสังคม โดยลดการพึ่งพาการส่งออก และการนำเข้า การสานต่อนโยบายการสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคการเกษตรไทยภายใต้ยุคการค้าเสรี

สโลแกน : ไม่ได้หวังกำไร แต่อยากให้เป็นลูกค้าประจำ

2.3.6 สหกรณ์บริการผู้ปฏิบัติงาน ทศท. จำกัด

รูปแบบ : จัดทะเบียนเป็นสหกรณ์บริการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

วัตถุประสงค์ :

1. ประกอบธุรกิจธุรกิจบริการและการผลิตที่ระบุไว้ตามรูปแบบสหกรณ์
2. จัดหาวัตถุดิบในการผลิตรวมทั้งสิ่งของอย่างอื่นที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่ายแก่สมาชิก
3. รวบรวมผลิตภัณฑ์จากสมาชิกเพื่อจัดการขายหรือเพื่อขาย
4. ส่งเสริมการช่วยตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก
5. รับฝากเงินจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น
6. จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
7. ให้เงินกู้แก่สมาชิก
8. ให้สหกรณ์อื่นกู้เงิน
9. ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัวตามสมควร
10. กระทำการต่างๆตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

กลุ่มเป้าหมาย : พนักงานและลูกจ้างของบริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน

บริการ/การให้บริการ : จัดหาแรงงานสนับสนุนบริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน

2.3.7 Alfalfa Cooperative ประเทศออสเตรเลีย

รูปแบบ : ตัวแบบธุรกิจสหกรณ์ทางเลือกที่นำเอาแนวคิดการบริหารจัดการโซ่อุปทานอย่างบูรณาการการมีส่วนร่วมของสมาชิกมาใช้ในการสร้างทางเลือกแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค

วัตถุประสงค์ : เป็นแหล่งการค้าปลีกแหล่งให้ข้อมูลของสินค้า โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมแหล่งที่มาของแหล่งจำหน่าย/แหล่งผลิต โดยใช้จริยธรรมทางธุรกิจที่ไม่แสวงหาผลกำไร ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ลดการสูญเสียทรัพยากร

และสนับสนุนให้นำมาใช้ใหม่และรีไซเคิล

ทั้งยังให้การสนับสนุนสหกรณ์อื่นที่มีวัตถุประสงค์ที่มีลักษณะที่คล้ายหรือเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาชุมชนจิตวิญญาณของชุมชนและส่งเสริมการสร้างที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย : สมาชิกและชุมชน

บริการ/การให้บริการ : จัดหาสินค้าอาหารโดย เฉพาะผักและผลไม้อินทรีย์จากเกษตรกรท้องถิ่นโดยตรง ตามหลักจริยธรรมและสิ่งแวดล้อม

2.4 ข้อเสนอสำหรับประเภทสหกรณ์ที่เหมาะสม

ภายหลังที่ได้จัดเวทีสนทนากลุ่มเป้าหมายร่วมกับกลุ่มผู้จัดตั้งสหกรณ์ และประชาคม ส.ส.ท. ที่ให้ความสนใจในการจัดตั้งและดำเนินสหกรณ์ โดยทีมวิจัยได้นำเสนอข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบและแนวปฏิบัติที่น่าสนใจสำหรับสหกรณ์ประเภทต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศดังที่กล่าวในหัวข้อ 2.2 กอรปกับผลการประชุมระดมความคิดเห็นในหลายเวทีได้นำมาสู่ข้อสรุปที่ชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างบริบทของสหกรณ์ในการให้บริการ เพื่อสนองความต้องการแก่สมาชิกและประชาคม ส.ส.ท. และการสานต่อนโยบายของ ส.ส.ท. ตามวิสัยทัศน์ “เป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม” โดยการขับเคลื่อนพันธกิจต่างๆ ได้แก่ (รูปที่ 2.2

- การสร้างความสัมพันธ์ในหมู่ประชาคม เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาและร่วมมือกันด้วยกลไกสหกรณ์
- การสร้างรายได้และลดรายจ่ายแก่สมาชิก
- การให้บริการที่มีคุณภาพ เพื่อการยกระดับฐานะความเป็นอยู่แก่สมาชิก
- เป็นสถาบันการเงินที่มั่นคง เป็นต้นแบบแก่หน่วยงานอื่นๆ
- มีบริการที่หลากหลาย สนองความต้องการของสมาชิก

รูปที่ 2.2 บริบทของสหกรณ์ที่เชื่อมโยงระหว่างภารกิจของสหกรณ์เพื่อให้บริการสมาชิก-ประชาคม และการสานต่อนโยบายเพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ ส.ส.ท.

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กลุ่มผู้ก่อตั้งสหกรณ์ ส.ส.ท. จึงเห็นชอบที่จะประสานไปยังนายทะเบียนสหกรณ์พื้นที่ 2 เพื่อขอทบทวนการจดทะเบียนสหกรณ์จากสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์เป็นสหกรณ์ประเภท

บริการ โดยมีหัวหน้าทีมวิจัยได้ช่วยประสานกับผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 2 เพื่อชี้แจงความเหมาะสมและเจตนารมณ์ของผู้ก่อตั้ง

ภายใต้การดำเนินการของคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ ประกอบด้วย คุณธนา ท้วประโคน คุณเจตน์จำนงค์ ชัยนาม คุณศิริลักษณ์ อารียชน คุณชุกษา โศภิชฐกมล คุณสมชาย แสงอุทัย คุณนนทณัฐ ทีสี คุณณรงค์ศักดิ์ อำไพวรรณ คุณวิษณุพงษ์ อัครรักษ์ ซึ่งได้ร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดสำหรับข้อบังคับประเภทสหกรณ์บริการ และได้ส่งเอกสารขออนุมัติจัดตั้งไปยังกรมส่งเสริมสหกรณ์อีกครั้งเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2554 และในที่สุดก็ได้รับอนุมัติการจดทะเบียนจากนายทะเบียนสหกรณ์ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2554 ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์บริการสื่อสารธารณะ จำกัด” หมายเลขจดทะเบียน 102000325545 ที่ตั้งสำนักงานเลขที่ 145 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10210 (ดูรายละเอียดข้อบังคับสหกรณ์ ในภาคผนวกที่ 1)

2.5 สภาพเศรษฐกิจ-สังคม และความคิดเห็นของประชาคม ส.ส.ท. ต่อสหกรณ์

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจ-สังคมและความคิดเห็นของประชาคม ส.ส.ท. ต่อสหกรณ์ ในที่นี้มีเจตนารมณ์ที่จะได้ข้อมูลของประชาคม ส.ส.ท. เพื่อใช้ประเมินโอกาส-อุปสรรค ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานสหกรณ์บริการสื่อสารธารณะ จำกัด การดำเนินการของนักวิจัยได้ออกแบบการรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยภายหลังที่ปรึกษาหารือกับกลุ่มผู้ริเริ่มจัดตั้งและดำเนินงานสหกรณ์และผู้ประสานงานโครงการวิจัยของ ส.ส.ท. แล้วจึงเลือกวิธีการจัดเก็บข้อมูลจากประชาคม ส.ส.ท. ทั้งหมดโดยใช้กลไกของผู้ประสานงานโครงการวิจัย ส.ส.ท. ร่วมกับตัวแทนหน่วยงานย่อย ทำให้การดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ช่วงเวลาระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2554 ได้แบบสอบถามคืนมา 337 รายคิดเป็นร้อยละ 38.61 ของประชาคมกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

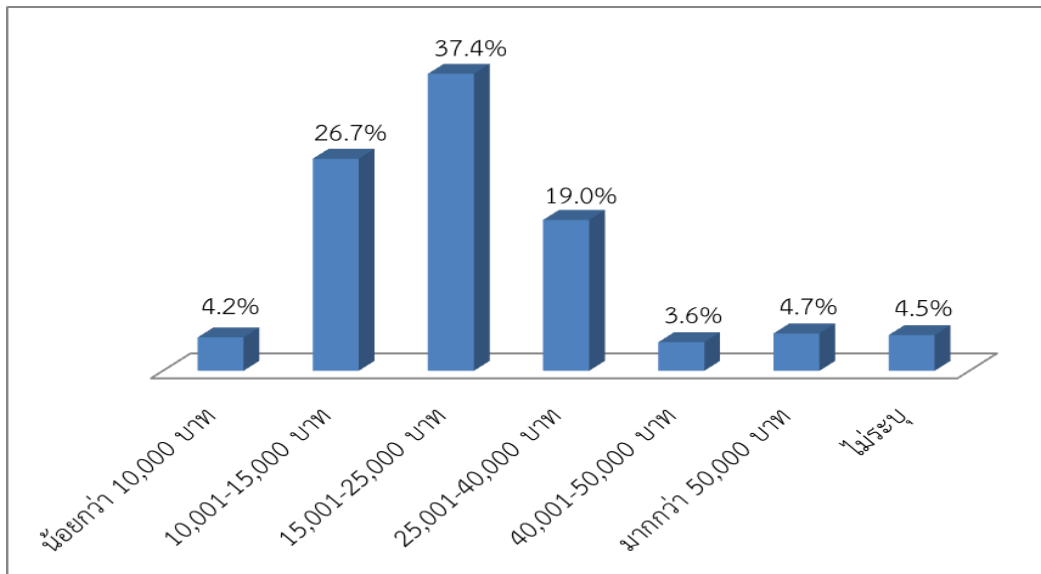
2.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีสัดส่วนเพศชาย ร้อยละ 70 เพศหญิง ร้อยละ 30 มีสถานภาพการสมรส เป็นโสดและสมรสแล้ว คิดเป็นสัดส่วน 52 และ 41 ไม่ระบุสถานภาพ ร้อยละ 7 สัดส่วนของคนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ มีอายุการทำงานที่ ส.ส.ท. อยู่ระหว่าง 2-3 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผู้ยังไม่มียรายได้ต้องอุปการะเลี้ยงดู ร้อยละ 44.5 โดยร้อยละ 31.2 มีผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดู 1 คน อีกร้อยละ 13.3 , 3.3, 1.2 และ 0.5 มีผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดู 2, 3, 4 และ 5 คน ตามลำดับ

2.5.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ-สังคม

1) รายได้เฉลี่ย

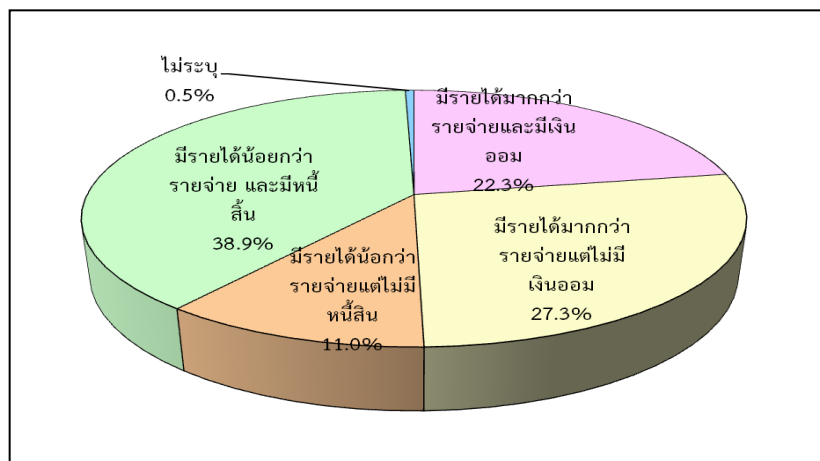
ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 37.4 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ระหว่าง 15,001-25,000 บาท รองลงมา คือ ร้อยละ 26.7 , 19.0 , 4.7 , 4.5, 4.2 และ 3.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท , 25,001-40,000 บาท มากกว่า 50,000 บาท, ไม่ระบุ, น้อยกว่า 10,000 บาท และ 40,001-50,000 บาท ตามลำดับ (รูปที่ 2.3)

รูปที่ 2.3 ระดับรายได้เฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ภาวะการครองชีพ

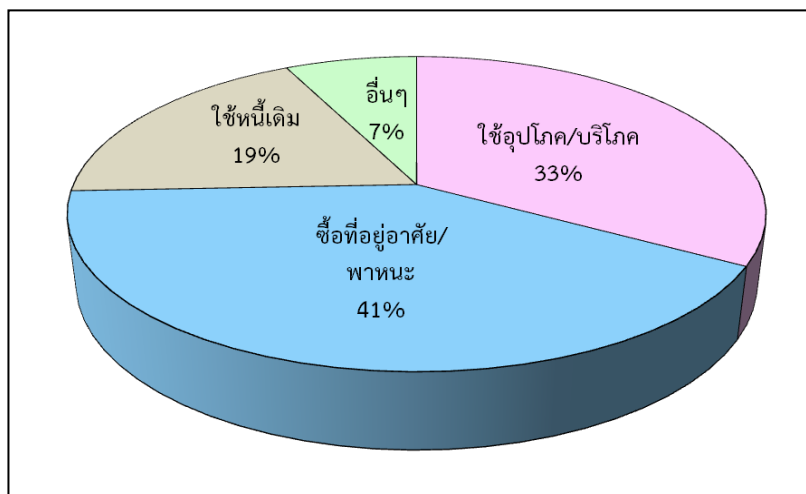
กลุ่มผู้มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายและมีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา ร้อยละ 27.3 มีรายได้มากกว่ารายจ่ายแต่ไม่มีเงินออม ที่มีรายได้มากกว่ารายจ่ายและมีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 22.3 กลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายแต่ไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และไม่ระบุร้อยละ 0.5 (รูปที่ 2.4)

รูปที่ 2.4 ภาวะการครองชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

3) เหตุปัจจัยของภาระหนี้สิน

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.22 ชี้ว่าเป็นหนี้สินเพื่อที่อยู่อาศัยและพาหนะ รองลงมา ร้อยละ 33.14 มีภาระหนี้สินเพื่อใช้อุปโภค/บริโภค ร้อยละ 18.34 นำไปชำระหนี้สินเดิมและอื่นๆ ร้อยละ 7.30 ตามลำดับ (รูปที่ 2.5)

รูปที่ 2.5 เหตุปัจจัยในการมีภาระหนี้สินของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์ (รูปที่ 2.6)

1) ความสนใจในการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.5 ต้องการเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีเพียงร้อยละ 4.2 ที่ตอบว่าไม่สนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์

2) ความต้องการใช้บริการสหกรณ์

คำตอบส่วนใหญ่ จำนวน 284 ราย สนใจที่จะออมทรัพย์กับสหกรณ์ รองลงมา จำนวน 264 ราย และ 228 ราย ต้องการให้สหกรณ์จัดสวัสดิการและให้บริการเงินกู้ จำนวน 19 ราย ต้องการให้มีบริการจำหน่ายสินค้าราคาถูก

3) ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมกับสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 90 สนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์ รองลงมา ร้อยละ 3.6 ที่มีความสนใจเป็นกรรมการสหกรณ์

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์

4.1 ความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 71.5 เห็นด้วยอย่างยิ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์จะสำเร็จต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยร้อยละ 26.9 เห็นด้วย, ร้อยละ 1.0 ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.3 โดยไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 0.3 โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

4.2 ความสนใจในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.1 เห็นด้วยอย่างยิ่งจะสมัครสมาชิกทันทีหากมีการจัดตั้งสหกรณ์ โดยร้อยละ 35.4 เห็นด้วย ร้อยละ 9.5 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.7 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 0.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

4.3 ท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์มาก่อนเลย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 41.3 ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับ สหกรณ์มาก่อนเลย รองลงมาร้อยละ 27.9 เห็นด้วย, ร้อยละ 14.1 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 10.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง อีกร้อยละ 3.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีผู้ไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 3.3 โดยมีค่าระดับความคิดเห็น อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

4.4 กรรมการดำเนินการสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 50.8 เห็นด้วย ว่ากรรมการดำเนินการ สหกรณ์มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในสหกรณ์เพราะต้องทำงานอย่างเสียสละ รองลงมาร้อยละ 33.8 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 10.8 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 1.9 ไม่แสดงความคิดเห็น และอีกร้อยละ 0.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

4.5 ความต้องการใช้บริการด้านการออมเงิน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 46.9 เห็นด้วยว่าบริการที่ตนเองต้องการ มากที่สุดจากสหกรณ์คือ การออมเงิน รองลงมาร้อยละ 34.8 เห็นด้วย, ร้อยละ 13.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 2.6 ไม่แสดงความคิดเห็น, ร้อยละ 2.0 ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 0.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

4.6 ความเชื่อมั่นที่จะได้รับประโยชน์จากสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.8 ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเชื่อมั่นว่าเมื่อมี สหกรณ์แล้วจะเกิดประโยชน์ต่อประชาคม ส.ส.ท. ได้ตามที่คาดหวัง รองลงมาร้อยละ 19.3 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 12.5 เห็นด้วย ร้อยละ 6.2 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง และอีกร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

4.7 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.4 เห็นด้วยว่าตนเองเคยได้ยินข่าว เกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ของ ส.ส.ท. มาบ้าง รองลงมาร้อยละ 22.6 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น และร้อยละ 1.0 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

4.8 ความเข้าใจเรื่องบริบทของสหกรณ์ในการเป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเอง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 49.2 เห็นด้วยอย่างยิ่งหากบอร์ด ส.ส.ท. ให้เงินสนับสนุนก้อนโต สหกรณ์ก็คงไปได้สวยและประชาคม ส.ส.ท. ก็จะได้ประโยชน์อย่างแน่นอน รองลงมาร้อยละ 34.1 เห็นด้วย, ร้อยละ 14.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 1.3 ไม่แสดงความคิดเห็น และอีกร้อยละ 1.0 ไม่เห็นด้วย โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง

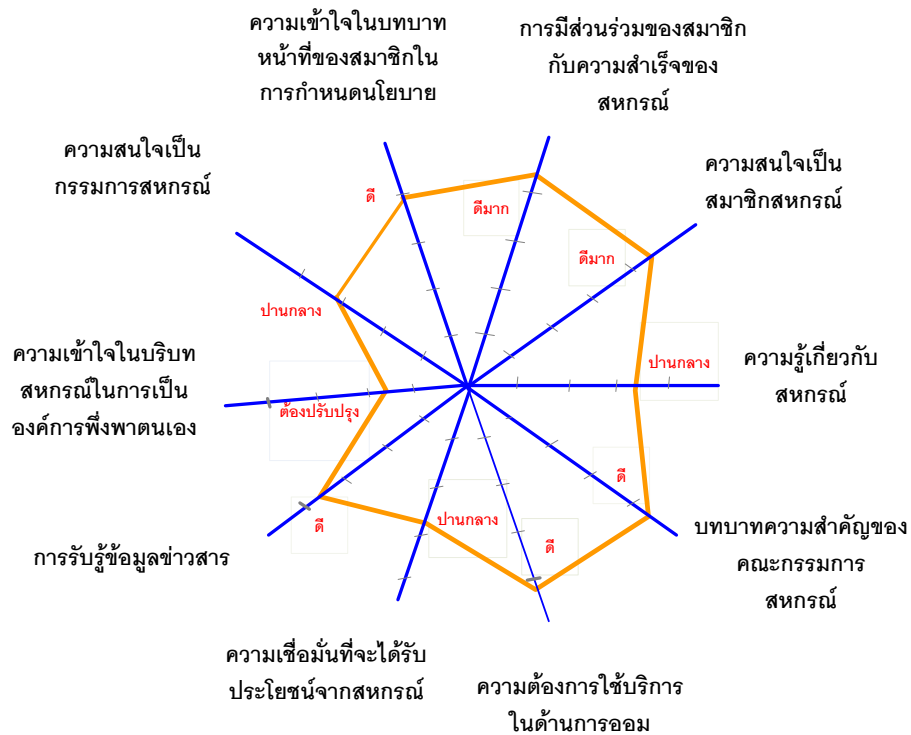
4.9 ท่านสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 47.9 ไม่แน่ใจว่าตนเองอยากเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ส.ส.ท. รองลงมาร้อยละ 18.7 เห็นด้วย, ร้อยละ 17.0 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 9.2 เห็น ด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 4.9 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

4.10 ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในการกำหนดนโยบายสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 43.0 เห็นด้วยหากสมาชิกสหกรณ์ไม่มี ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสหกรณ์ สมาชิกก็จะไม่ได้รับประโยชน์อย่างที่อยากให้เป็น รองลงมา

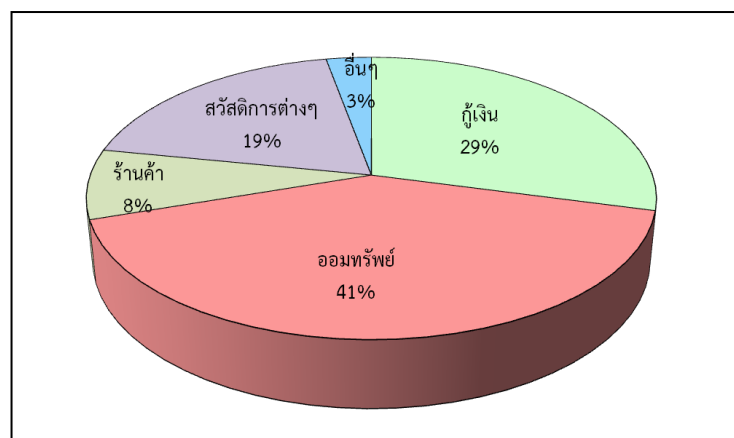
ร้อยละ 35.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 13.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 3.6 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 3.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และอีกร้อยละ 1.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

รูปที่ 2.6 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับสหกรณ์

2.5.4 ความต้องการใช้บริการจากสหกรณ์

ผลการสำรวจข้อมูลสมาชิก พบว่า บริการที่สมาชิกต้องการมากที่สุด คือ การออม คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงไปได้แก่ การกู้ยืมเงิน สวัสดิการ ร้านค้า-ร้านอาหาร และอื่นๆ ได้แก่ บริการผ่อนสินค้า ห้องสมุด ที่พัก รถบริการ ค่าบริการด้านการเงินและบริการปั้มน้ำมันคิดเป็นร้อยละ 29, 19, 8, 3 (รูปที่ 2.7)

รูปที่ 2.7 ความต้องการใช้บริการจากสหกรณ์

2.5.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่น่าสนใจ มีดังนี้

- 1) อยากให้ลูกจ้างชั่วคราวได้รับการเงินกู้บ้าง
- 2) บุคคลที่เข้ามาทำงานต้องมีความเสียสละและซื่อสัตย์
- 3) ควรจัดตั้งสหกรณ์เพื่อที่ประชาคม ส.ส.ท. จะได้มีเงินออมในยามเกษียณอายุงาน และสามารถกู้เงินได้ในยามฉุกเฉินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ
- 4) การจัดตั้งสหกรณ์ต้องมีความโปร่งใส เป็นธรรม
- 5) อยากให้มีสหกรณ์ในหน่วยงาน
- 6) สหกรณ์มีสินค้าของสมาชิกไปจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ มีสินค้าที่ระลึกของ ส.ส.ท.

วางจำหน่าย

- 7) อยากให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม
- 8) สมาชิกที่เกษียณแล้วยังเป็นสมาชิกได้ต่อ
- 9) จำหน่ายสินค้าตามฤดูกาล เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร
- 10) สหกรณ์ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิก

บทที่ 3

การจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์บริการสื่อสารมวลชน จำกัด (ปี พ.ศ. 2555-2559)

3.1 ความเป็นมา

สหกรณ์บริการสื่อสารมวลชน จำกัด ได้รับอนุมัติให้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์ประเภทบริการ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2554 ใช้ชื่อย่อภาษาไทย สบ.สส. ชื่อภาษาอังกฤษ Public Broadcasting Service Cooperative Limited (PBS.COOP) มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ อันจะนำไปสู่การเป็นองค์กรเศรษฐกิจฐานสังคม จะช่วยหล่อหลอมจิตสำนึก ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการร่วมมือกันของประชาคม ส.ส.ท. ในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสานต่อนโยบาย การเป็นสถาบันสื่อสารมวลชนที่สร้างสรรค์ภารกิจแก่สังคมตามความคาดหวัง

เพื่อให้การดำเนินงานของ สบ.สส. ได้มีกรอบทิศทาง การขับเคลื่อนภารกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นไปตามบริบทขององค์กรธุรกิจฐานสังคม ยึดมั่นบนหลักการสหกรณ์ เป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถสูง สามารถชี้แจงและรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบริการแก่สมาชิกและชุมชน ส.ส.ท. ในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน แผนกลยุทธ์ฉบับแรก (พ.ศ. 2555-2559) ในที่นี้จึงถูกจัดทำขึ้นภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมที่มหาวิทยาลัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ในฐานะทีมที่ปรึกษา ร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการ สบ.สส.

3.2 วัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์

3.2.1 เพื่อให้ สบ.สส. มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในช่วงเวลา ปี 2555-2559 ด้วยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งมีดัชนีชี้วัดในการประเมินความสำเร็จได้อย่างสม่ำเสมอ

3.2.2 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานโครงการรายปี เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสหกรณ์สู่การบรรลุวิสัยทัศน์ ภายในเวลาที่กำหนด

3.3 กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์

การจัดทำแผนกลยุทธ์ สบ.สส. ฉบับแรก (พ.ศ. 2555-2559) เป็นไปตามความต้องการของแกนนำผู้ก่อตั้งสหกรณ์ภายใต้การสนับสนุนของคณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท. ที่ให้การจัดตั้งและดำเนินงานสหกรณ์ในรูปแบบที่สามารถนำมาซึ่งประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาคมบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกัน ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายจึงได้มอบหมายให้ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ทำหน้าที่ในฐานะทีมที่ปรึกษาดำเนินการโครงการวิจัยในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์และข้อเสนอเชิงนโยบายในการสนับสนุนสหกรณ์ โดยกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ เป็นไปตามขั้นตอนในรูปที่ 3.1

3.3.1 การจัดให้มีการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 4 ครั้ง ดำเนินการจัดเวทีระดมความคิดในหมู่ผู้สนใจเป็นสมาชิกและแกนนำผู้ก่อตั้งสหกรณ์ 2 เวที มีผู้เข้าร่วมเวทีทั้งสิ้น 84 คน ในวันที่ 16 มิถุนายน 2554

3.3.2 การสำรวจข้อมูลสมาชิกโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ในการประเมินสถานการณ์ ที่เป็นโอกาส ข้อจำกัด จุดแข็งและจุดอ่อน และการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้ดำเนินการในช่วงเวลา เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2554 ได้แบบสอบถามคืนมา 337 ชุด คิดเป็นร้อยละ 38.61 ของประชาคมกลุ่มเป้าหมาย

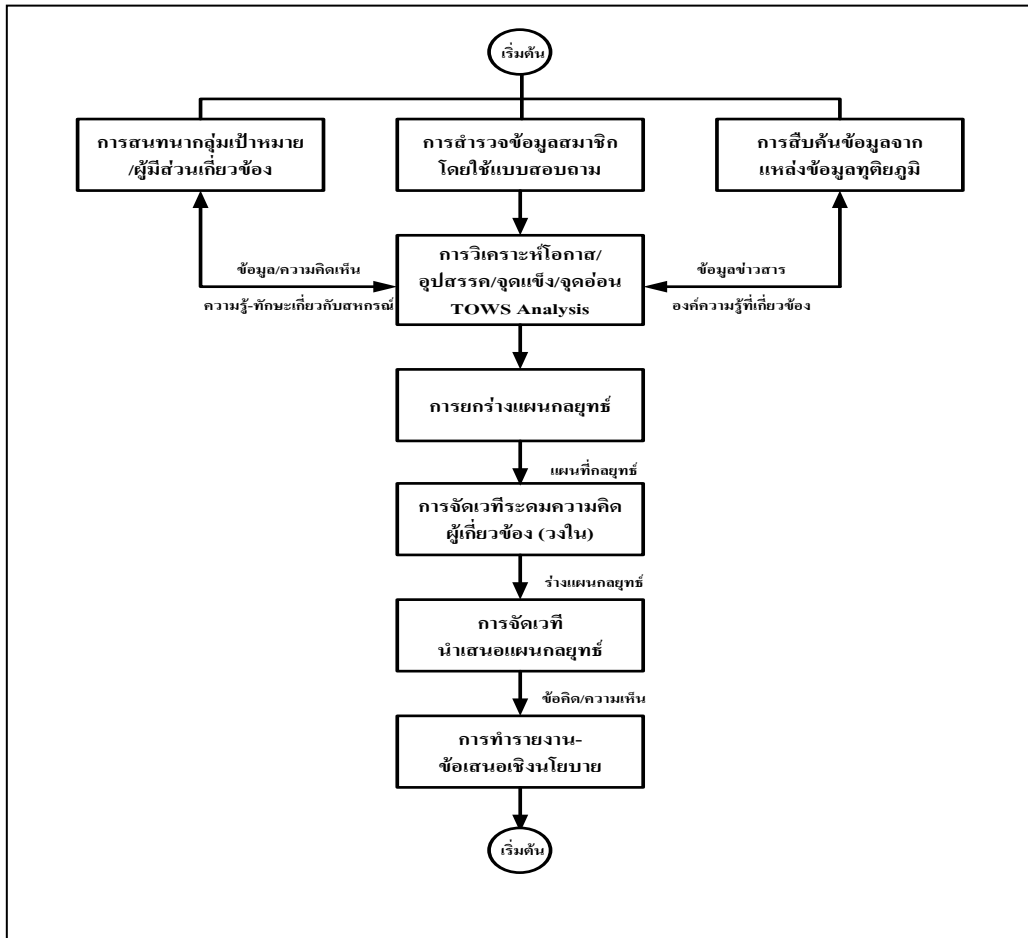
3.3.3 การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ สำหรับการจัดทำแผนกลยุทธ์ ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) เอกสารรายงานสหกรณ์ต่างๆที่น่าสนใจ เอกสารรายงานวิจัยจัดทำและเผยแพร่โดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้จึงได้มีการจัดการศึกษาดูงานในสหกรณ์ที่น่าสนใจ 2 ครั้ง ได้แก่ การศึกษาดูงานกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน และโครงการร้าน Farmer Shop ที่ไร่สุพรรณ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาดูงานร้าน Farmer Shop ที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3.4 การวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน เพื่อนำมาซึ่งประเด็นเชิงกลยุทธ์ สำหรับการจัดทำแผนกลยุทธ์ สบ.สส. ในช่วงเวลาปี 2555-2559 โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ที่เรียกว่า TOWS Matrix Analysis

3.3.5 การยกร่างแผนกลยุทธ์ โดยได้จัดทำในรูปของ แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของกลยุทธ์ต่างๆ ในมิติของ Balance Scorecard เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์

3.3.6 การนำเสนอแผนที่กลยุทธ์ผ่านการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและคณะกรรมการดำเนินงานเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2555

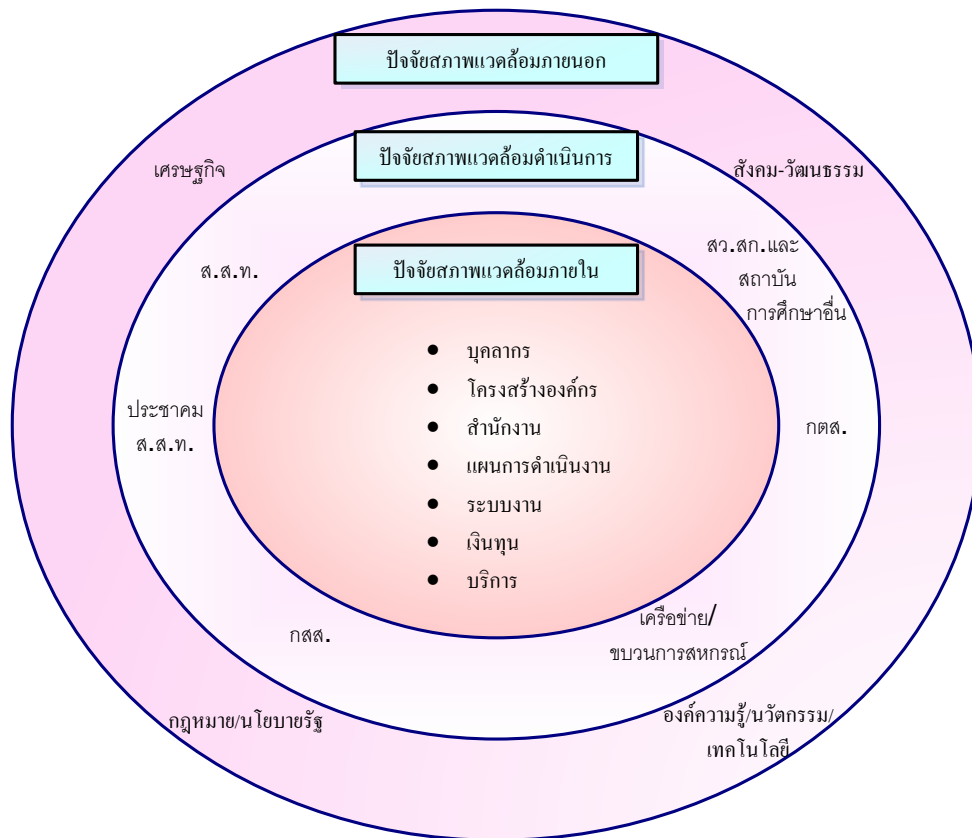
3.3.7 การจัดเวลาทำเวทีนำเสนอแผนกลยุทธ์แก่คณะกรรมการนโยบาย เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์และนโยบาย ในการสนับสนุนการดำเนินงานสหกรณ์ โดยได้จัดเวทีนำเสนอ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2555

รูปที่ 3.1 กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาคม

3.4 การวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน

การวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อนของ สบ.สส. เป็นไปตามกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ปัจจัยสภาพแวดล้อมดำเนินการ และปัจจัยสภาพแวดล้อมทั่วไป

รูปที่ 3.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ สบ.สส.

3.4.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน จะชี้ให้เห็นประเด็นที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็งของสหกรณ์ ซึ่งมีประเด็นที่นำมาพิจารณา ดังนี้

1) **บุคลากร** ที่เกี่ยวข้องได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ ซึ่งบุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสหกรณ์เท่าๆกัน สมาชิกเป็นฝ่ายควบคุม คณะกรรมการดำเนินการเป็นฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายจัดการทำหน้าที่บริหารจัดการสหกรณ์ตามข้อบังคับและระเบียบให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยที่ประชุมใหญ่สมาชิกและกำกับดูแลโดยคณะกรรมการดำเนินการ ในระยะแรกเริ่มสหกรณ์นั้น บุคลากรทั้ง 3 ฝ่ายจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพและความพร้อมในคุณสมบัติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณค่าและอุดมการณ์สหกรณ์ ด้านกระบวนการด้านหลักการและการมีแผนปฏิบัติที่ดี มิเช่นนั้นปัจจัยด้านบุคลากรจะเป็นจุดอ่อน

2) **โครงสร้างองค์กร** เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเกื้อหนุนต่อการนำนโยบายจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ไปสู่การปฏิบัติ โดยการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เพื่อการนำประโยชน์สู่สมาชิก ตามบริบทของการเป็นองค์กรธุรกิจฐานสังคม

โครงสร้างองค์กร มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ผู้ตรวจสอบกิจการ คณะกรรมการดำเนินการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการ อนุกรรมการต่างๆ ผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์

3) **สำนักงาน** เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการสมาชิก ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกและชุมชน ในปัจจุบัน ยังไม่มีความชัดเจนในส่วนของสำนักงานสหกรณ์ จึงยังคงเป็นจุดอ่อน

4) **แผนการดำเนินงาน** ได้แก่ แผนปฏิบัติงานในช่วงเวลาต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสหกรณ์ ตามกรอบงบประมาณ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด จำแนกตามหน่วยที่รับผิดชอบ

5) **ระบบงาน** หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานตามที่ได้ถูกออกแบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสตรวจสอบได้ ตลอดจนการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก

6) **เงินทุน** สำหรับสหกรณ์ที่เพิ่งเริ่มดำเนินกิจการนั้น อาจมีความจำเป็นที่ต้องมีเงินทุนเริ่มต้นกิจการ ซึ่งอาจมีแหล่งที่มาของเงินทุนได้หลายทาง อาทิเช่น เงินบริจาคจากหน่วยงานต้นสังกัด เงินให้ยืมปลอดดอกเบี้ย เงินรับฝากจากหน่วยงานต้นสังกัด การระดมหุ้นจากสมาชิก ตลอดจนการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ

7) **บริการ** ในที่นี้หมายถึง การให้บริการแก่สมาชิกตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ ได้แก่ การส่งเสริมการออมในรูปแบบเงินฝาก การรับเงินฝาก การให้บริการเงินกู้ การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ชี้ให้เห็นจุดแข็งของ สบ.สส. ที่มีคณะกรรมการดำเนินการที่เอาใจใส่และมุ่งมั่นทุ่มเทในการประสานงาน การจัดตั้งและดำเนินงานสหกรณ์ สามารถประสานงานกับสำนักนายทะเบียนสหกรณ์ จนสามารถจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทบริการตามความตั้งใจแรกเริ่มได้ในที่สุด ส่วนประเด็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในอื่นๆ ยังถือเป็นจุดอ่อน เพราะยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นจัดตั้งสหกรณ์

3.4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมดำเนินการ จัดอยู่ในกลุ่มของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ ในที่นี้จะได้พิจารณาเกี่ยวกับหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ สบ.สส. ดังนี้

1) **สถาบันสื่อสาธารณะ (ส.ส.ท.)** เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ สบ.สส. ซึ่งมีแนวนโยบายในการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานสหกรณ์ อีกทั้งองค์กร ส.ส.ท. เองก็มีแนวทางการดำเนินงานที่มุ่งพัฒนาประชาคมให้สร้างสังคมประชาธิปไตยที่เป็นธรรม สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การสร้างสมานฉันท์ในสังคม ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ประชาชนและประชาคมโลก จึงเป็นโอกาสสำหรับ สบ.สส.

2) **ประชาคม Thai PBS** ผลการสำรวจข้อมูลประชาคม Thai PBS (กรอบที่ 1, รูปที่ 2.3-2.5) พบว่า ประชาคมเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง สถานภาพระหว่างโสดและสมรสมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน มีสัดส่วนของคนที่มิถุนีลำนานาใน กทม.และต่างจังหวัดใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.5 มีระดับรายได้อยู่ระหว่าง 15,001-25,000 บาท กลุ่มผู้มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายและมีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ

39 กลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายแต่ไม่มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 11.0 และ 27.3 มีรายได้มากกว่ารายจ่าย แต่ไม่มีเงินออม กลุ่มที่มีรายได้มากกว่ารายจ่ายและมีเงินออมคิดเป็นร้อยละ 2.3 ประชาคมร้อยละ 90.5 สนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่สนใจเป็นกรรมการร้อยละ 3.6 และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ดี (รูปที่ 2.6) ความต้องการใช้บริการสหกรณ์ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การออม การกู้ยืมเงิน สวัสดิการ ร้านค้า-ร้านอาหาร ห้องสมุด บริการสินค้าเงินผ่อน ที่พัก รถบริการ ที่ปรึกษาด้านการเงิน และปั้มน้ำมัน

3) **กรมส่งเสริมสหกรณ์** เป็นหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมสหกรณ์ ในขณะเดียวกัน ก็ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่สำนักนายทะเบียนสหกรณ์ รับผิดชอบจดทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมาย ตลอดจนการติดตามและให้คำแนะนำในการดำเนินงานสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์

4) **กรมตรวจบัญชีสหกรณ์** เป็นหน่วยงานรัฐที่มีบทบาทภารกิจเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ พัฒนาระบบการเงินการบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐาน ให้คำปรึกษาแนะนำและพัฒนา ศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการเงิน การบัญชี/พัฒนาเทคโนโลยี และเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินแก่สหกรณ์

5) **เครือข่าย/ขบวนการสหกรณ์** ที่สำคัญ ได้แก่ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ ที่ยึดหลักการดำเนินงานในฐานะการเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง

6) **สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์** เป็นหน่วยงานที่สังกัด คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาวิจัย และให้บริการวิชาการ ในทิศทางของการส่งเสริม สนับสนุน ให้สหกรณ์ ผู้ประกอบการและชุมชนมีความเข้มแข็ง และยืนหยัดในฐานะองค์กรเศรษฐกิจสังคม เพื่อนำประโยชน์สู่สมาชิกและชุมชน ในแนวทางขององค์กรอิสระพึ่งพาตนเอง (Self help Organization) และสถาบันการศึกษาอื่นที่มีการศึกษาวิจัยและให้บริการวิชาการด้านสหกรณ์

อาจกล่าวได้ว่าในภาพรวม ปัจจัยสภาพแวดล้อมดำเนินการเป็นโอกาสสำหรับ สบ.สส. ต้องได้รับการสนับสนุนมากกว่าเป็นอุปสรรค

3.4.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั่วไป จะพิจารณาประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย/นโยบายรัฐ และองค์ความรู้/เทคโนโลยี ซึ่งมีทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดในการดำเนินงานของ สบ.สส.

1) **ภาวะเศรษฐกิจ-สังคม** การปรับตัวของราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นโยบายการปรับขึ้นของเงินเดือน ค่าจ้างตามนโยบายรัฐ นโยบายรับจำนำข้าวเปลือก ตลอดจนความต้องการสินค้าจำเป็น ต้องการปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยหลังวิกฤติอุทกภัยทำให้ราคาสินค้าอุปโภค บริโภค และวัสดุก่อสร้างปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อรายได้ รายจ่าย เงินออมและภาระหนี้สินของภาคครัวเรือนและปัจเจกบุคคล นอกจากนี้ระบบธุรกิจที่ผู้ประกอบการขนาดใหญ่เป็นเจ้าของทั้ง ภาคอสังหาริมทรัพย์ ภาคธุรกิจค้าปลีก ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ก็มีกลยุทธ์ทางการตลาด ที่เข้าถึงผู้บริโภคอย่างแยบยล มีผลต่อพฤติกรรม

การบริโภคที่เกินฐานะและก่อให้เกิดภาวะหนี้สิน และวินัยการออมของประชาชน ซึ่งย่อมส่งผลต่อค่านิยม วิถีชีวิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

2) กฎหมายและนโยบายรัฐ

2.1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ส่วนที่ 7 แนวนโยบายด้าน เศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องมี 2 มาตรา คือ

- **มาตรา 83** รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง
- **มาตรา 84** รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจดังต่อไปนี้
  - จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในภาคชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ รัฐอย่างทั่วถึง
  - ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าบริการและการประกอบอาชีพ
  - ส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองระบบสหกรณ์ ให้เป็นอิสระและการ รวมกลุ่มการประกอบอาชีพหรือ วิชาชีพ ตลอดทั้งการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อดำเนินกิจการด้านเศรษฐกิจ

2.2 พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติสหกรณ์ เป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐใน การส่งเสริมและพัฒนากิจการสหกรณ์ไทย และเป็นลักษณะของกฎหมายเพื่อการพัฒนา ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำเป็นต้องทำความเข้าใจในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์อย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้ขับเคลื่อนการ ดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน www.cai.ku.ac.th)

ปัจจุบันพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ. 2553 มีบทบัญญัติที่สำคัญที่จะนำมากล่าวไว้ 4 มาตรา ได้แก่

มาตรา 4: ให้ความหมายของสหกรณ์ว่า “คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” และได้จดทะเบียนตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 33: สหกรณ์ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้อง

- 1) มีกิจกรรมร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ที่ขอจดทะเบียน
- 2) มีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ
- 3) มีทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้น มีมูลค่าเท่าๆ กันและสมาชิกแต่ละคนต้องถือ หุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด
- 4) มีสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับในมาตรา 43 (7) โดยประเภทของสหกรณ์จะรับจดทะเบียนให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 46: เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก
- 2) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- 3) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- 4) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
- 5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของ สหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- 6) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจ้างหรือรับจํานำซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของ สมาชิก
- 7) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน สิทธิ ครอบครอง กู้ ยืม เช่าเช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือ สิทธิการเช่าซื้อ จ้างหรือจํานำ ขายหรือจําหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน
- 8) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- 9) ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

มาตรา 62: เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

- 1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- 2) ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- 3) ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- 4) ซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- 5) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- 6) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกรหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของ สหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- 7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มีแนวทางการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และบริบทกระบวนการพัฒนาบูรณาการเป็นองค์รวมที่ให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาภายใต้วิสัยทัศน์” โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มีวิสัยทัศน์ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

4) แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งเน้นให้เห็นความสำคัญกับการสร้างระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าโดยการพัฒนาคนสร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์ การเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือทั้งภายใน/ภาคนอกสหกรณ์ โดยยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์ และแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขและการบรรลุวิสัยทัศน์ “มุ่งสร้างแบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า เพื่อการพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข”

3.4.4 นวัตกรรม เทคโนโลยีและองค์ความรู้ต่างๆ

1) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผู้นำเชิงคุณค่า การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าสู่ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และภาคีพันธมิตรรายได้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้นำมาซึ่งนวัตกรรม และตัวแบบธุรกิจของสหกรณ์ที่เกื้อหนุนการพัฒนาสหกรณ์ไปในทิศทางของการเป็นองค์กรอิสระพึ่งพาตนเอง ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อน สบ.สส. ตัวแบบที่น่าสนใจเช่น ตลาดสุขใจ ร้าน Farmer Shop กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน เป็นต้น

2) เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร อาทิ โปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาในระบบ ฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจ ระบบเอทีเอ็ม โปรแกรมสำเร็จรูป และ Social Network ต่าง ๆ สามารถประยุกต์ได้ในการพัฒนาระบบธุรกิจและระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างสหกรณ์และสมาชิก

3.5 การวิเคราะห์ปัจจัยโดยใช้ TOWS Matrix Analysis

ภายใต้กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแผนกลยุทธ์สหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด นักวิจัยได้ใช้ตาราง TOWS Matrix Analysis ในกระบวนการ Share Vision ซึ่งชี้ให้เห็นประเด็นยุทธศาสตร์ (แนวทางเชิงกลยุทธ์) ที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การสร้าง Trust พัฒนาระบบบริหารจัดการ การสร้างสรรค์บริการเพื่อสมาชิกและประชาคมบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือ และการสร้างสังคมเรียนรู้สู่คุณค่า (รูปที่ 3.3)

การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก	จุดแข็ง (S) • แคนน่า • ทัศนคติและความคาดหวังของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์	จุดอ่อน (W) • ความรู้ความเข้าใจสหกรณ์ของสมาชิก • การติดต่อสื่อสาร/การเข้าถึงประชาชนอย่างต่อเนื่อง • การมีส่วนร่วมของประชาชน • บุคลากร • โครงสร้าง • สำนักงาน • บริการ
โอกาส (O) • นโยบาย ส.ส.ท.เอื้อต่อบริบทสหกรณ์ • อัตลักษณ์ของส.ส.ท. • แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง • คุณค่า-หลักวิธีการสหกรณ์ • เครือข่าย/ภาคี • ตัวแบบ/แนวปฏิบัติที่ดี	แนวทางกลยุทธ์ (SO) • สร้าง Trust ที่เข้าถึงมวลสมาชิกและประชาชนทุกระดับ (กีฬา/ทัศนศึกษา/หลักสูตรเรียนรู้/ตลาดนัดสีเขียวโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนค่ายเยาวชน ฯลฯ)	แนวทางกลยุทธ์ (WO) • ขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรตามอัตลักษณ์องค์กรเศรษฐกิจฐานสังคมเพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์
ข้อจำกัด(T) • ค่าครองชีพ • Food Safety Awareness • หลักคิดในการดำรงชีวิต • นโยบายรัฐ • กฎหมายสหกรณ์ • กระแสทุนนิยม	แนวทางกลยุทธ์ (ST) • สร้างสรรค์บริการบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือผ่านเครือข่ายผู้สังคมเป็นสุขร่วมกัน	แนวทางกลยุทธ์ (WT) • สร้างสังคมเรียนรู้สู่คุณค่า

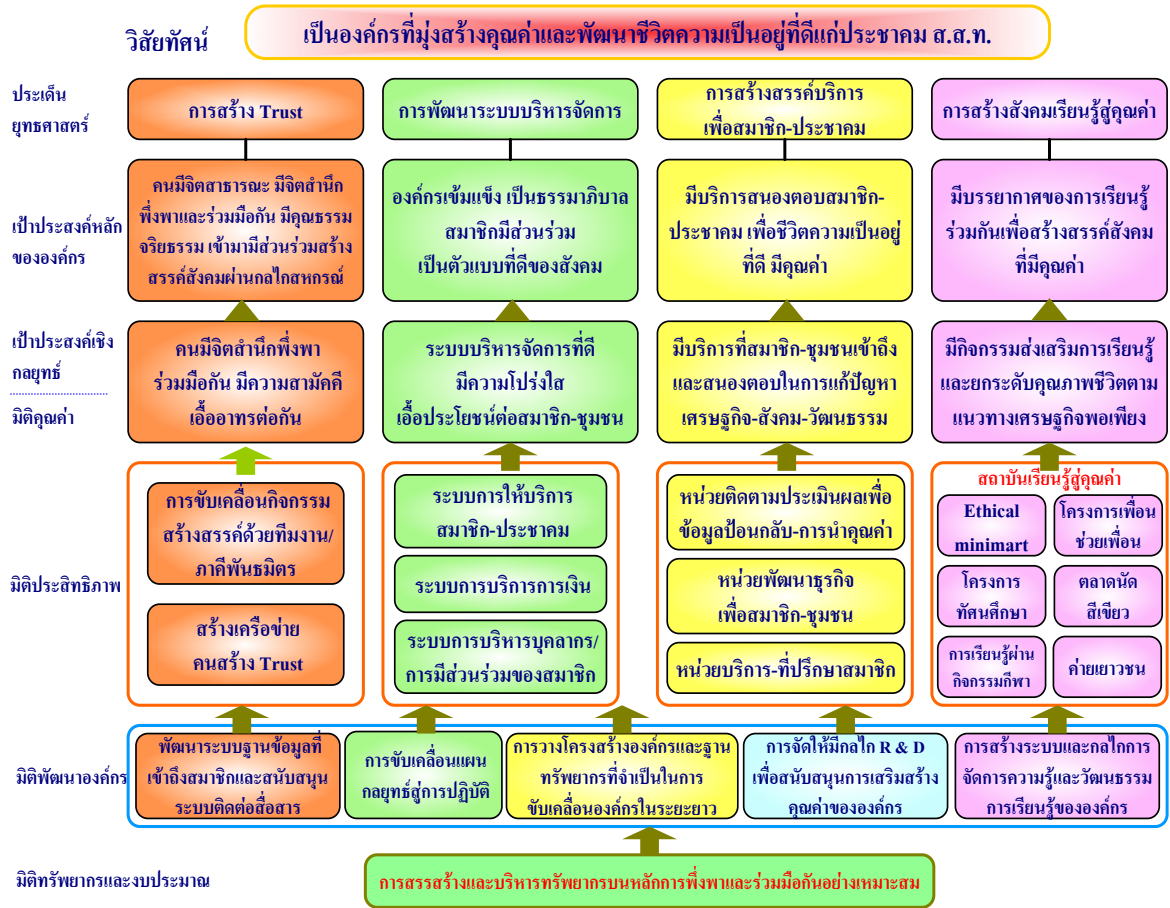
รูปที่ 3.3 TOWS Matrix Analysis

3.6 แผนที่กลยุทธ์

หลังจากได้จัดเวทีระดมความคิดระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในที่สุดก็สามารถจัดทำแผนที่กลยุทธ์ ที่เชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์สู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่มุ่งสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.” โดยมีกลยุทธ์ (ประเด็นยุทธศาสตร์) สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การสร้าง Trust การพัฒนาระบบบริหารจัดการ การสร้างสรรค์บริการเพื่อสมาชิก-ประชาคม การสร้างสังคมเรียนรู้สู่คุณค่า โดยได้กำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

1. คนมีจิตสำนึกพึ่งพาร่วมมือกัน มีความสามัคคี เอื้ออาทรต่อกัน
2. สหกรณ์มีระบบบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิก-ชุมชน
3. มีบริการที่สมาชิก-ชุมชนเข้าถึงและสนองตอบในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ-สังคม-วัฒนธรรม
4. มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ภายใต้กรอบของแผนที่ยุทธศาสตร์ ได้เสนอกระบวนการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งคำนึงถึงมิติการเรียนรู้และพัฒนา มิติการเงินและงบประมาณ มิติกระบวนการภายใน และมิติด้านคุณค่า เพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายประชาคม ส.ส.ท. ภายใต้กลไกของสหกรณ์บริการสื่อสารณะ ดังรายละเอียดรูปที่ 3.4

รูปที่ 3.4 แผนที่กลยุทธ์ของสหกรณ์บริการสื่อสารสาธารณะ จำกัด (ปี พ.ศ. 2555-2557)

บทที่ 4

แผนกลยุทธ์สหกรณ์บริการสื่อสารมวลชน จำกัด พ.ศ. 2555-2559

สาระสำคัญในบทที่ 4 จะกล่าวถึงแผนกลยุทธ์สหกรณ์บริการสื่อสารมวลชน จำกัด พ.ศ. 2555-5559 ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์สำหรับแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสหกรณ์ โดยองค์ประกอบของแผนกลยุทธ์ในที่นี่ เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และทีมวิจัยดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่มุ่งสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

4.2 พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมการออมและการให้เงินกู้ ตามความจำเป็นแก่สมาชิก
- 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมาภิบาล
- 3) การดำเนินการและให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกและชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
- 4) การส่งเสริมบรรยากาศของสังคมเรียนรู้แก่ประชาคม Thai PBS เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจ

4.3 วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ (ดูรายละเอียดในภาคผนวกที่ 1) ได้แก่

- 1) จัดหาหรือจัดสร้างที่พักอาศัยขายให้สมาชิก หรือให้สมาชิกเช่า
- 2) จัดหาบริการหรือให้บริการสาธารณะต่างๆ เพื่อประโยชน์ของสมาชิก
- 3) จัดให้มีร้านค้าชุมชน เพื่อให้สมาชิกได้ซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค ในราคายุติธรรม
- 4) บริการจัดหางานด้านบริการ เพื่อส่งเสริมรายได้แก่สมาชิกและครอบครัว
- 5) จัดหาทุนและบริการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ
- 6) จัดหาวัตถุดิบ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เกี่ยวกับการผลิต รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งของอย่างอื่นที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่ายแก่สมาชิก
- 7) ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
- 8) ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น ชุมชนสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย องค์กรชุมชน ภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- 9) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

4.4 เป้าประสงค์ ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

4.4.1 เป้าประสงค์

1) สมาชิก มีจิตสำนึกการพึ่งพาและร่วมมือกันมีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามามีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมผ่านกลไกสหกรณ์

2) สหกรณ์เข้มแข็ง เป็นธรรมาภิบาล สมาชิกมีส่วนร่วม เป็นตัวแบบที่ดีของสังคม

3) มีบริการตอบสนองสมาชิก ประชาคม เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณค่า

4) มีบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกันสร้างบรรยากาศสังคมที่มีคุณค่า

4.4.2 ผลลัพธ์

1) สมาชิกมีความศรัทธา เชื่อมั่นในสหกรณ์ เข้ามามีส่วนร่วมในสหกรณ์สหกรณ์มีระบบการบริหารจัดการที่ดี

2) สหกรณ์มีความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการที่ดี มีบริการที่สามารถตอบสนองสมาชิก และประชาคมบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกัน

3) มีระบบและกลไกในการส่งเสริมการเรียนรู้แก่สมาชิกและประชาคมอย่างต่อเนื่อง

4.4.3 ตัวชี้วัด

1) ระดับทัศนคติของสมาชิกและประชาคมที่มีต่อสหกรณ์

2) สัดส่วนของสมาชิกต่อประชาคมที่มาใช้บริการในสหกรณ์

3) ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นธรรมาภิบาล

4) ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อบริการ

5) มีกิจกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้สู่คุณค่าแก่ประชาคมอย่างต่อเนื่อง

4.5 ค่านิยมหลัก

สหกรณ์บริการสื่อสารสาธารณะ จำกัด ยึดมั่นในคุณค่า และหลักการสหกรณ์ เพื่อให้เป็นองค์การของบุคคลบนพื้นฐานความสมัครใจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน การควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตามเจตนารมณ์ของกลุ่มผู้ริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์

4.5.1 คุณค่าสหกรณ์ (Co-operative Values)

สหกรณ์ยึดมั่นบนพื้นฐานแห่งคุณค่า :

- การช่วยตนเอง และรับผิดชอบต่อตนเอง
- ความเป็นประชาธิปไตย
- ความเสมอภาค
- ความเที่ยงธรรม
- ความเป็นเอกภาพ

สมาชิกสหกรณ์ เชื่อมั่นในคุณค่า

- จริยธรรม
- สุจริต
- เปิดเผย
- ความรับผิดชอบต่อสังคม และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

4.5.2 หลักการสหกรณ์⁴ (Co-operative Principles) ซึ่งเป็นแนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 7 ประการ ได้แก่

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)

4.6 การขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

แผนกลยุทธ์ สบ.สส. ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ทั้งสิ้น 4 กลยุทธ์ 14 โครงการ ได้แก่ กลยุทธ์การสร้าง Trust กลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารจัดการ กลยุทธ์สร้างสรรค์บริการเพื่อสมาชิก และกลยุทธ์สร้างสังคมเรียนรู้สู่คุณค่า ซึ่งมีรายละเอียดของแผนปฏิบัติการภายใต้แผนกลยุทธ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการภายใต้แผนกลยุทธ์ สบ.สส. ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559)

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	โครงการ	ปี พ.ศ.				
				55	56	57	58	59

⁴ ถอดความจาก ข้อมูลสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ, <http://www.coop.org>

1	1. ประชาคมมีจิตสำนึกพึ่งพา ร่วมมือกัน มีความสามัคคี เอื้ออาทร 2. ประชาคมมีทัศนคติที่ดีต่อ สบ.สส. 3. ประชาคมมีศรัทธาในสหกรณ์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการ สร้างสรรค์สังคมคุณค่าผ่าน กลไกสหกรณ์ 4. ประชาคมเป็นสมาชิกสบ.สส. มากขึ้น	1. สร้าง trust	1. สร้างกลไกเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารระหว่าง สบ.สส.- ประชาคม เพื่อสร้างความ เข้าใจเรื่องสหกรณ์อย่าง ถูกต้องเหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓
			2. จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกับ ภาคีเครือข่ายที่เป็นประโยชน์ ต่อสมาชิก-ประชาคมและ สังคม	✓	✓	✓	✓	✓
			3. จัดให้มีสื่อสร้างสรรค์สหกรณ์ เพื่อ ปชส. กิจกรรมสหกรณ์/ กิจกรรมของ สบ.สส. ผ่าน กลไก Thai PBS เพื่อกระตุ้น จิตสำนึกการพึ่งพา-ร่วมมือกัน	✓	✓	✓	✓	✓
			4. ส่งเสริมเครือข่ายคนสร้าง trust เป็นกลไกการรณรงค์ ให้ประชาคมเข้ามามีส่วน ร่วมในสหกรณ์	✓	✓	✓	✓	✓

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	โครงการ	ปี พ.ศ.				
				55	56	57	58	59
2	1. องค์กรเข้มแข็งเป็นธรร มาภิบาล 2. สมาชิกมีส่วนร่วมใน สหกรณ์อย่างเหมาะสม 3. สหกรณ์มีโครงสร้าง พื้นฐานและระบบการ บริหารจัดการที่ดีตาม หลักการสหกรณ์ 4. เป็นตัวแบบธุรกิจของ สหกรณ์ประเภทบริการที่ เป็นตัวอย่างที่ดี	2. พัฒนาระบบ บริหารจัดการ	1. โครงการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ สู่การปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓	✓
			2. โครงการเสริมสร้างสหกรณ์	✓	✓	✓	-	-
			2.1 แผนพัฒนาบุคลากร	✓	✓	✓	-	-
			2.2 แผนพัฒนาโครงสร้าง- ระบบบริหารจัดการ	✓	✓	✓	-	-
			2.3 แผนกลยุทธ์การเงิน	✓	✓	✓	-	-
2.4 แผนงานประกันคุณภาพ	✓	✓	✓	-	-			
3	1. มี Road map การพัฒนา บริการแก่สมาชิก	3. สร้างสรรค์ บริการเพื่อ	1. โครงการหน่วยพัฒนาธุรกิจ เพื่อสมาชิกและประชาคม	✓	✓	✓	✓	✓

	2. มีบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกทั้งด้านเศรษฐกิจ-สังคม-วัฒนธรรม	สมาชิก-ประชาคม	1.1 แผนงานพัฒนาบริการแก่สมาชิกประชาคมด้านเศรษฐกิจ	✓	✓	✓	✓	✓
	3. มีกลไกสำหรับข้อมูลป้อนกลับในการปรับปรุงบริการที่มีคุณค่า		1.2 แผนงานพัฒนาบริการแก่สมาชิก-ประชาคมด้านสังคม	✓	✓	✓	✓	✓
	4. สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อบริการของ สบ.สส.		1.3 แผนงานการส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิก	✓	✓	✓	✓	✓
	5. ภาพลักษณ์ของ สบ.สส.ในสายตาประชาคม		2. โครงการหน่วยที่ปรึกษาด้านการวางแผนการเงินแก่สมาชิก-ครอบครัว	✓	✓	✓	✓	✓
4	1. มีบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์สังคมที่มีคุณค่า 2. มีกิจกรรมส่งเสริมเรียนรู้และยกระดับคุณภาพชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 3. มีระบบและกลไกการจัดการความรู้สู่การสร้างสังคมเรียนรู้สู่คุณค่าบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกัน	4. การสร้างสังคมเรียนรู้สู่คุณค่า	1. โครงการค่ายเยาวชน 2. โครงการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมกีฬาสามัคคี 3. โครงการทัศนศึกษาด้านสหกรณ์ 4. โครงการตลาดนัดสีเขียว 5. โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน 6. โครงการ Ethical Minimart	✓	✓	✓	✓	✓

4.7 ข้อเสนอสำหรับแนวทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

เมื่อแผนกลยุทธ์ สบ.สส. ฉบับที่ 2 ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการแล้ว ควรแต่งตั้งคณะทำงานเสริมสร้างสหกรณ์ Thai PBS ซึ่งมีองค์ประกอบจากฝ่ายกรรมการนโยบาย Thai PBS และผู้แทนจาก สบ.สส. เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติภายใต้โครงการเสริมสร้างสหกรณ์ โดยคณะทำงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการกลั่นกรองข้อเสนอแนะสำหรับนโยบายสนับสนุนจาก Thai PBS ในระยะแรกเริ่มดำเนินการ สบ.สส. ในช่วง 3 ปีแรก โดยมีแนวทางที่สำคัญดังนี้ (รูปที่ 4.1)

รูปที่ 4.1 แนวทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

4.7.1 คณะกรรมการดำเนินการ สบ.สส. จะทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ภายใต้แผนปฏิบัติการ 14 โครงการ

4.7.2 คณะทำงานเสริมสร้างสหกรณ์ Thai PBS จะทำหน้าที่ติดตามและกลั่นกรองข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการสนับสนุน สบ.สส. แก่คณะกรรมการนโยบาย

4.7.3 คณะกรรมการนโยบาย Thai PBS ควรให้การสนับสนุน สบ.สส. ในระยะเวลา 3 ปีแรกของการจัดตั้ง ภายใต้โครงการเสริมสร้างสหกรณ์ เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ของ สบ.สส. ตามที่คาดหวัง

4.8 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของ สบ.สส. เป็นไปตามความคาดหวัง คณะนักวิจัย มีข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับคณะกรรมการนโยบาย ดังต่อไปนี้

4.8.1 การแต่งตั้งคณะทำงานเสริมสร้างสหกรณ์ Thai PBS โดยมีกรอบภารกิจในการติดตามการดำเนินงานของ สบ.สส. และพิจารณาการกลั่นกรองข้อเสนอสำหรับการขอรับการสนับสนุนของ สบ.สส. แก่คณะกรรมการนโยบาย โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการใน 3 ปี แรกของการจัดตั้งและดำเนินงาน สบ.สส.

4.8.2 แนวทางการสนับสนุนสหกรณ์

1) สถานที่ สำหรับเป็นสำนักงานสหกรณ์และสถานที่สำหรับการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ สบ.สส. อาทิเช่น สถานที่สำหรับกิจกรรมสร้างสรรค้การเรียนรู้สู่คุณค่า สถานที่สำหรับร้านค้าชุมชน และ Green Market เป็นต้น

2) การสนับสนุนด้านเงินทุน เพื่อให้สหกรณ์มีทุนหมุนเวียน (Working Capital) ในระยะแรกเริ่มที่ทุนเรือนหุ้นยังมีไม่มากพอ Thai PBS อาจจัดสรรเงินทุนบางส่วน นำฝากไว้ในบัญชีเงินฝากของ

สหกรณ์ เพื่อสนับสนุนเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สหกรณ์ และการให้บริการแก่สมาชิก ตลอดจนการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการต่างๆ ตามแผนกลยุทธ์ (โดยสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยให้ตามค่าเสียโอกาสของ Thai PBS)

3) การสนับสนุนด้านการประสานงานระหว่าง สบ. สส. กับประชาคม เพื่อการสร้าง ความเข้าใจอันดีและการพัฒนาสู่สังคมสร้างสรรค์ตามนโยบายของ Thai PBS ที่มีเจตนารมณ์สำคัญในการ สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม

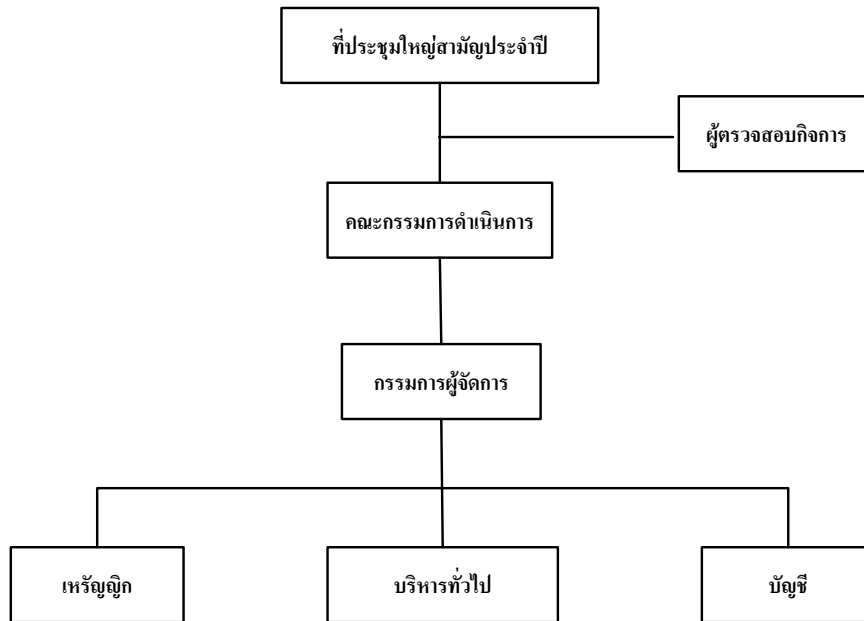
4) การสนับสนุนให้มีสื่อสร้างสรรค์สำหรับประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ สหกรณ์แก่ประชาชน การรณรงค์ให้คนไทยมีจิตสำนึกการพึ่งพาและร่วมมือกัน สร้างสรรค์สังคมที่มีคุณค่า ภายใต้การประสานงานของ สบ.สส.

4.8.3 การกำหนดให้สหกรณ์เป็นวาระแห่ง Thai PBS ในช่วง 3 ปีแรกของการจัดตั้ง เพื่อ รณรงค์ให้ประชาคมตระหนักเห็นความสำคัญของสหกรณ์ ในการเป็นกลไกยกระดับชีวิตความเป็นอยู่บน หลักการพึ่งพาและร่วมมือกัน

4.9 ข้อเสนอสำหรับโครงสร้างการบริหารที่พึงประสงค์ของ สบ.สส.

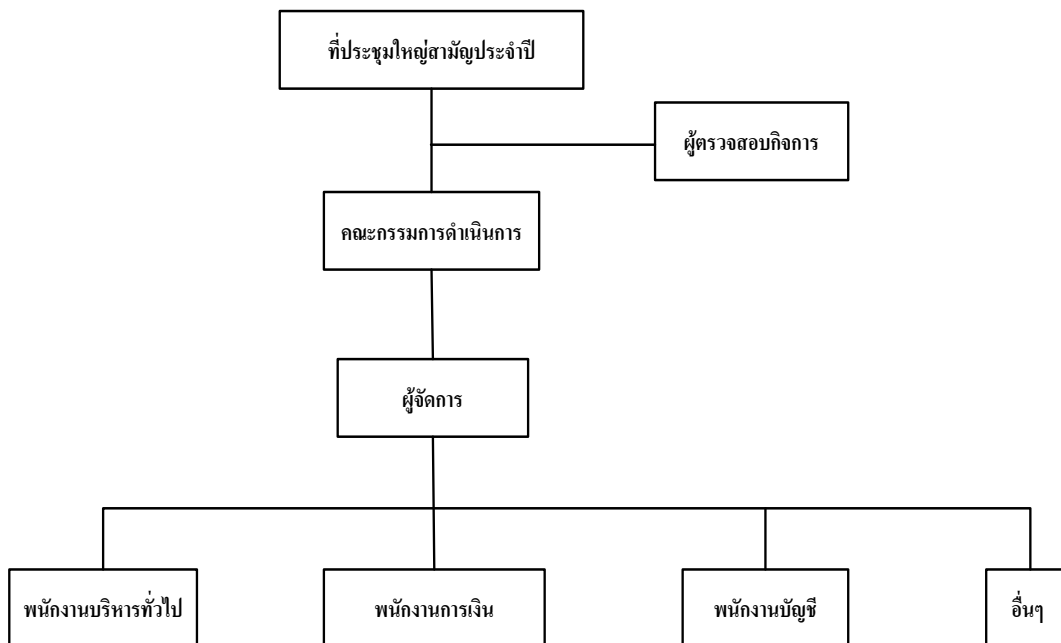
โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด ภายใต้กรอบทิศทางการ ดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์สหกรณ์ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) สำหรับปีแรกของการดำเนินการอาจมี โครงสร้างการบริหารงานในรูปที่ 4.2 โดยคณะกรรมการดำเนินการอาจมอบหมายให้กรรมการที่เหมาะสม ดำรงตำแหน่งกรรมการ ผู้จัดการ เภรัญญิก บริหารงานทั่วไป และบัญชี เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบภารกิจของ สหกรณ์ตามข้อบังคับและระเบียบสหกรณ์ และเมื่อสหกรณ์มีทุนดำเนินงานเพียงพอก็ควรจะได้จัดให้มี โครงสร้างการบริหารงานที่มีการจัดจ้างผู้จัดการและพนักงานปฏิบัติการกิจตามข้อบังคับและระเบียบ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางของการบริหารจัดการที่ดี (รูปที่ 4.3)

- โครงสร้างการบริหารงานในปีแรก

รูปที่ 4.2 โครงสร้างการบริหารงาน สบ.สส. ในปีแรกของการจัดตั้ง

• โครงสร้างการบริหารงานในปีถัดไป

รูปที่ 4.3 โครงสร้างการบริหารงาน สบ.สส. หลังปีแรกของการจัดตั้ง

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ. 2550. แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554). (ม.ป.ท.).

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2553. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการพัฒนาและดำเนินการตัวแบบ Farmer Shop. (อัสสัมชัญ)

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2553. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ระยะที่ 4. (อัสสัมชัญ)

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2553. สหกรณ์วาระแห่งชาติ. เอกสารนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการกร่างสหกรณ์วาระแห่งชาติ.

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2553. การจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์. 2554. รายงานการศึกษาเบื้องต้น สำหรับโครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.. (เสนอต่อ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.).

สหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด. 2554. ข้อบังคับสหกรณ์บริการสื่อสารณะ. (ม.ป.ท.)

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. 2542. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.

การสืบค้นข้อมูล Online : www.fsct.com/fsct_main.php?fi เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2555

การสืบค้นข้อมูล Online : http://www.thaipbs.or.th/s1000_obj/include/include_file/4025/object/ACT_of_ThaiPBS.pdf. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2555

ภาคผนวกที่ 1

ข้อบังคับสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

ข้อบังคับสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

พ.ศ. 2554

*****

ที่ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2554 ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ถือใช้ข้อบังคับฉบับนี้เป็นข้อบังคับของสหกรณ์ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนแล้ว มีความดังนี้

ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด พ.ศ. 2554”

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ยกทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนในข้อบังคับนี้

“สหกรณ์” หมายถึง สหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

“ประธานกรรมการ” หมายถึง ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัดหรือรองประธานกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการดำเนินการ หรือกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการดำเนินการ ในกรณีที่ประธานกรรมการดำเนินการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

“รองประธานกรรมการ” หมายถึง รองประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการดำเนินการสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

“สมาชิก” หมายถึง สมาชิกสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

“สมาชิกสมทบ” หมายถึง สมาชิกสมทบสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

“ผู้จัดการ” หมายถึง ผู้จัดการสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

“เจ้าหน้าที่” หมายถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

ข้อบังคับ
สหกรณ์บริการสื่อสาธารณะ จำกัด
พ.ศ. 2554
หมวด 1
ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ข้อ 1 ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน
ชื่อ สหกรณ์บริการสื่อสาธารณะ จำกัด
ชื่อย่อภาษาไทย สบ.สส.
ชื่อภาษาอังกฤษ PUBLIC BROADCASTING SERVICE COOPERATIVE LIMITED
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ PBS.COOP.
ประเภท สหกรณ์บริการ
ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่ 145 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10210

สหกรณ์อาจย้ายที่ตั้งสำนักงานได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นสมควร โดยแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบและให้ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์เดิม สำนักงานส่วนราชการสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในการประชุมใหญ่คราวต่อไปด้วย ตราของสหกรณ์บริการสื่อสาธารณะจำกัด มีรูปลักษณะดังนี้

เป็นรูปวงกลม มีข้อความรอบวงด้านบนว่า
“สหกรณ์บริการสื่อสาธารณะจำกัด” และมีข้อความ
รอบวงด้านล่างเป็นภาษาอังกฤษว่า “PUBLIC BROADCASTING
SERVICE COOPERATIVE LTD ” ภายในวงกลมมีตราสัญลักษณ์รูป
นกหมายถึงความเป็นอิสระของสมาชิกผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับ
สื่อสาธารณะ ภายใต้กรอบจรรยาบรรณและจริยธรรม

หมวด 2
วัตถุประสงค์และอำนาจกระทำการ

ข้อ 2 วัตถุประสงค์

สหกรณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) จัดหาหรือจัดสร้างที่พักอาศัยขายให้สมาชิก หรือให้สมาชิกเช่า
- (2) จัดหาบริการหรือให้บริการสาธารณะต่างๆ เพื่อประโยชน์ของสมาชิก
- (3) จัดให้มีร้านค้าชุมชน เพื่อให้สมาชิกได้ซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค ในราคา

ยุติธรรม

- (4) บริการจัดหางานด้านบริการ เพื่อส่งเสริมรายได้แก่สมาชิกและครอบครัว
- (5) จัดหาทุนและบริการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ
- (6) จัดหาวัตถุดิบ อุปกรณ์ เทคโนโลยี เกี่ยวกับการผลิต รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งของอย่างอื่นที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่ายแก่สมาชิก
- (7) ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
- (8) ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย องค์กรชุมชน ภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- (9) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

ข้อ 3 อำนาจกระทำการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ที่สมาชิกสหกรณ์เป็นสมาชิกสมาคมเกินกว่ากึ่งหนึ่ง
- (2) ให้เงินกู้แก่สมาชิก
- (3) รวบรวมผลผลิต ผลิตภัณฑ์ สินค้าและบริการจากสมาชิกเพื่อจัดจำหน่ายแทนสมาชิก
- (4) จัดให้มีบริการด้านส่งเสริมการขาย การตลาด สันทนการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก
- (5) ฝากหรือกู้ยืมเงินหรือซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (6) ฝากหรือกู้ยืมเงินหรือซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (7) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
- (8) ซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- (9) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
- (10) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด
- (11) ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- (12) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- (13) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการหน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
- (14) กระทำการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครอบครอง กู้ ยืม เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอน สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือจำหน่าย จำนองหรือรับ จำนอง จำนำหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
- (15) ดำเนินกิจการอย่างอื่นในบรรดาที่เกี่ยวข้องให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

หมวด 3

ทุน

ข้อ 4 ที่มาของทุนสหกรณ์อาจหาทุนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) ออกหุ้น
- (2) รับฝากเงินจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์
- (3) กู้ยืมเงินและรับเงินจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงินอย่างอื่น
- (4) สะสมทุนสำรองและทุนอื่น ๆ
- (5) รับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้

หุ้น

ข้อ 5 การออกหุ้นสหกรณ์ออกหุ้นได้โดยไม่จำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท

ข้อ 6 การถือหุ้น สมาชิกแต่ละคนต้องถือหุ้นในสหกรณ์เมื่อแรกเข้าอย่างน้อย ห้าสิบบาท และถือหุ้นเป็นรายเดือนหรือเป็นประจำตามที่ระบุไว้ในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด

ถ้าสมาชิกประสงค์จะถือหุ้นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ย่อมทำได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ แต่จำนวนหุ้นทั้งหมดต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด

สมาชิกจะโอนหรือถอนหุ้นในระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง สหกรณ์มีสิทธินำเงินตามมูลค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่มาหักกลบลบหนี้ที่สมาชิกผูกพันต้องชำระหนี้แก่สหกรณ์ได้และให้สหกรณ์มีฐานะเป็นเจ้าของหุ้นริมสิทธิพิเศษเหนือเงินค่าหุ้นนั้น

ข้อ 7 การชำระค่าหุ้นให้ชำระคราวเดียวครบมูลค่าที่ขอถือ หรือเมื่อให้ถือหุ้นเพิ่ม

ข้อ 8 การแจ้งยอดจำนวนหุ้นสหกรณ์จะแจ้งยอดจำนวนหุ้นที่สมาชิกชำระเต็มมูลค่าแล้วให้สมาชิกแต่ละคนทราบทุกสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

หมวด 4

การดำเนินงาน

ข้อ 9 การดำเนินการดำเนินงานของสหกรณ์ต้องบริการสมาชิกในการดำเนินธุรกิจด้านการผลิต การค้า การบริการโดยรวมกันผลิต ร่วมกันซื้อรวมกันขายรวมกันแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยไม่แสวงหากำไร เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ช่วยเหลือตนเองให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเป็นหลัก

ให้คณะกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และหลักการสหกรณ์ซึ่งต้องกำหนดไว้เป็นระเบียบเป็นเรื่อง ๆ ไป

ข้อ 10 การรวบรวมผลผลิต สินค้าและบริการ ที่สมาชิกผลิตได้มาจัดจำหน่าย ให้สหกรณ์ ใช้วิธีตามระเบียบซึ่งคณะกรรมการดำเนินการกำหนด หรือตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเมื่อ

สหกรณ์ได้จัดการขายและงบบัญชีสิ้นปีแล้ว ถ้าปรากฏว่าสหกรณ์มีกำไรก็อาจเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามข้อ 32 (2)

ข้อ 11 การจำหน่ายผลผลิต สินค้าและบริการ ซึ่งสหกรณ์รวบรวมนั้น ให้สหกรณ์ดำเนินการจัดจำหน่าย โดยคำนึงถึงคุณภาพและตามความต้องการของตลาดเป็นหลัก ซึ่งผู้จัดการหรือผู้ที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิก การเป็นตัวแทนของสมาชิกในการขายหรือการซื้อ

ข้อ 12 การเป็นตัวแทนของสมาชิกในการขายหรือการซื้อสหกรณ์อาจทำการเป็นตัวแทนของสมาชิกในการขายผลิตภัณฑ์ หรือในการซื้อสิ่งของตามความประสงค์ของสมาชิกโดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์
การจัดหาสิ่งของมาจำหน่าย

ข้อ 13 การจัดหาวัตถุดิบในการผลิตหรือสิ่งของอย่างอื่นมาจำหน่ายสหกรณ์อาจจัดหาวัสดุ อุปกรณ์หรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และสิ่งของอย่างอื่น ซึ่งบรรดาสมาชิกมีความต้องการมาจำหน่ายแก่สมาชิก ในการจัดซื้อแต่ละคราวนั้น ให้สหกรณ์สอบถามความต้องการของบรรดาสมาชิกล่วงหน้าและจัดซื้อสิ่งของมาตามที่สมาชิกเหล่านั้นสั่งซื้อ แล้วจัดจำหน่ายแก่สมาชิกโดยเร็ว สมาชิกผู้ซื้อต้องชำระราคาสินค้าด้วยเงินสดหรือให้หักชำระจากเงินค่าผลิตภัณฑ์ของตนซึ่งได้ส่งมอบให้สหกรณ์จัดการขายให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบการจัดหาสิ่งของมาจำหน่ายแก่สมาชิก
ค่าบริการ

ข้อ 14 ค่าบริการสหกรณ์จะเรียกเก็บค่าบริการจากสมาชิกเป็นค่าใช้จ่ายและบริการอื่นๆ ตามระเบียบของสหกรณ์
การรับฝากเงิน

ข้อ 15 การรับฝากเงินสหกรณ์อาจรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมพาณิชย์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ทั้งนี้

ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ข้อกำหนดเกี่ยวกับการฝาก ดอกเบี้ย การถอนเงินฝากและอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การให้เงินกู้

ข้อ 16 การให้เงินกู้เงินกู้ที่อาจให้ได้แก่

- (1) สมาชิกของสหกรณ์
- (2) สหกรณ์อื่น

การให้เงินกู้แก่สมาชิกรู้ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ได้ตามข้อบังคับนี้และตามระเบียบของสหกรณ์ข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ ประเภทและจำกัดแห่งเงินกู้ หลักประกันสำหรับเงินกู้ ลำดับแห่งการให้เงินกู้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การส่งเงินงวดชำระหนี้สำหรับเงินกู้ การควบคุมหลักประกัน การเรียกคืนเงินกู้และอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์การให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่นนั้น คณะกรรมการดำเนินการจะพิจารณาให้กู้ได้ต่อเมื่อสหกรณ์มีเงินทุนเหลือจากการให้เงินกู้แก่สมาชิกแล้ว ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์สมาชิกหรือสหกรณ์อื่นซึ่งประสงค์จะขอกู้เงินจากสหกรณ์นี้ ต้องเสนอคำขอกู้ตามแบบและระเบียบของสหกรณ์ที่กำหนดไว้

ข้อ 17 ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้เงินกู้ซึ่งให้แก่สมาชิกไม่ว่าประเภทใดๆ จะให้ได้แต่เฉพาะเพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรให้คณะกรรมการดำเนินการสอดส่องและกวดขันการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้ตรงตามความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้นั้น

ข้อ 18 ดอกเบี้ยเงินกู้ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทที่ให้แก่สมาชิก ในอัตราตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

ข้อ 19 การควบคุมหลักประกันและการเรียกคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจตราควบคุมให้เงินกู้ทุกรายมีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดบกพร่องผู้กู้จะต้องจัดการแก้ไขให้คืนดีภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้ไม่ว่าประเภทใดๆ เป็นอันถึงกำหนดส่งคืนโดยสิ้นเชิง พร้อมทั้งดอกเบี้ยในทันที โดยมีพักต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาที่ให้ไว้ และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

- (1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ
- (2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าผู้กู้นำเงินกู้ไปใช้ผิดความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้นั้น

(3) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดเกิดบกพร่องและผู้กู้มิได้จัดการแก้ไขให้คืนดีภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

(4) เมื่อค้างส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นเวลาถึงสองงวดหรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ ดังว่านั้นถึงสามคราวสำหรับเงินกู้อย่างหนึ่ง ๆ

ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบแทนผู้กู้ ตามที่กล่าวในวรรคก่อนและไม่สามารถชำระหนี้คืน โดยสิ้นเชิงได้ เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอ คณะกรรมการดำเนินการอาจผ่อนผันให้ผู้ค้ำประกันชำระเป็นงวดรายเดือนจนครบจำนวนเงินกู้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนงวดสำหรับเงินกู้ประเภทนั้น ๆ

ข้อ 20 ความผูกพันของผู้กู้และผู้ค้ำประกันผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันต้องรับผูกพันว่าถ้าตนประสงค์จะลาออกจากสหกรณ์ จะต้องจัดการชำระหนี้สินซึ่งตนมีอยู่ต่อสหกรณ์ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน

การฝากหรือการลงทุนของสหกรณ์

ข้อ 21 การฝากหรือการลงทุนของสหกรณ์เงินของสหกรณ์นั้นสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดภายใต้กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยให้คำนึงถึงความมั่นคงและประโยชน์สูงสุดที่สหกรณ์หรือสมาชิกจะได้รับ

การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน

ข้อ 22 วงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกัน ที่ประชุมใหญ่อาจกำหนดวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันสำหรับปีหนึ่งๆ ไว้ตามที่จำเป็นและสมควรแก่การดำเนินงาน วงเงินซึ่งกำหนดดังว่านี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ถ้าที่ประชุมใหญ่ยังมิได้กำหนด หรือนายทะเบียนสหกรณ์ยังมิได้ให้ความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันสำหรับปีใด ก็ให้ใช้วงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันสำหรับปีก่อนไปพลาง

ข้อ 23 การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันสหกรณ์อาจกู้ยืมเงิน หรือออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือตราสารการเงิน หรือโดยวิธีอื่นใด สำหรับใช้เป็นทุนดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายในวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันประจำปีตามข้อ 22

การเงินและการบัญชีของสหกรณ์

ข้อ 24 การลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์การลงลายมือชื่อเพื่อให้มีผลผูกพันสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นพิเศษตามข้อบังคับนี้ ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) หนังสือกู้ยืมซึ่งสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม ตลอดจนการเบิก หรือรับเงินกู้ การจำนองซึ่งสหกรณ์เป็นผู้จำนอง การถอนเงินฝากของสหกรณ์และในนิติกรรมอื่นๆ จะต้องลงลายมือชื่อของประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิก หรือกรรมการที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย กับผู้จัดการ รวมเป็นสองคน

(2) การรับฝากเงิน ใบบริจาคเงิน และเอกสารทั้งปวง นอกจากที่กล่าวไว้ใน (1) ข้างบนนี้ จะต้อง ลงลายมือชื่อของผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

อนึ่ง ในหนังสือกู้ยืมซึ่งสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม ใบบริจาคเงิน ใบบริจาคเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงินของสหกรณ์นั้นต้องประทับตราของสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นสำคัญด้วย ยกเว้นเช็คไม่ต้องประทับตราสหกรณ์

ข้อ 25 การเงินของสหกรณ์การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินของสหกรณ์ให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการ ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์

ข้อ 26 การบัญชีของสหกรณ์ให้สหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ให้บันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของสหกรณ์ในวันที่เกิดเหตุขึ้น สำหรับเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสดให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวันนับแต่วันที่มิเหตุอันจะต้องบันทึกการนั้น และการลงบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์โดยครบถ้วน

ให้สหกรณ์จัดทำงบดุลอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์ ซึ่งต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์กับทั้งบัญชีกำไรขาดทุนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ให้สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

ข้อ 27 การเสนองบดุลต่อที่ประชุมใหญ่ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนองบดุลซึ่งผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและรับรองแล้วเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ด้วยในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีกับสำเนางบดุลไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

อนึ่ง ให้เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ งบดุล พร้อมทั้งข้อบังคับ ระเบียบ และกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ ณ สำนักงานของสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ข้อ 28 ทะเบียนและเอกสารของสหกรณ์ ให้สหกรณ์มีทะเบียนสมาชิก ทะเบียนหุ้น สมุดรายงานการประชุม ตลอดจนทะเบียนอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรให้มีขึ้นให้สหกรณ์ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้นแก่นายทะเบียนสหกรณ์ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนให้สหกรณ์รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนสมาชิก หรือทะเบียนหุ้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

สมาชิกอาจขอตรวจดูเอกสารดังกล่าวในวรรคก่อนได้ ณ สำนักงานของสหกรณ์ในระหว่างเวลาทำงานแต่จะดูบัญชีหรือทะเบียนเกี่ยวกับเงินค่าหุ้น เงินฝาก หรือเงินกู้ของสมาชิกรายอื่นไม่ได้ นอกจากจะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของสมาชิกนั้น และได้รับอนุญาตจากผู้จัดการก่อน

การตรวจสอบบัญชีและการกำกับดูแลสหกรณ์

ข้อ 29 การตรวจสอบบัญชีบัญชีของสหกรณ์นั้นต้องได้รับการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยผู้สอบบัญชี ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้ง

ข้อ 30 การกำกับดูแลสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ หรือเชิญสมาชิกของ สหกรณ์มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมได้ และมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของสหกรณ์ระหว่างเวลาทำงานของสหกรณ์ได้

ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องต้องตามความในวรรคแรกอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือ และให้คำชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติการตามสมควร

ข้อ 31 การส่งรายการหรือรายงานให้สหกรณ์ส่งรายการหรือรายงานเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ต่อหน่วยงานที่กำกับดูแลตามแบบและระยะเวลาที่หน่วยงานนั้นกำหนด

กำไรสุทธิประจำปี

ข้อ 32 การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรตามความในวรรคก่อนนั้นที่ประชุมใหญ่อาจจะจัดสรรได้ดังต่อไปนี้

(1) เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วให้แก่สมาชิก แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคิดให้ตามส่วนแห่งระยะเวลา อนึ่ง ถ้าสหกรณ์ถอนทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลตาม (4) ออกจ่ายเป็นเงินปันผลสำหรับปีใดด้วยจำนวนเงินปันผลทั้งสิ้นที่จ่ายสำหรับปีนั้นก็ต้องไม่เกินอัตราดังกล่าวมาแล้วในการคำนวณเงินปันผลตามหุ้น ให้ถือว่าหุ้นที่สมาชิกได้ชำระต่อสหกรณ์ภายในวันที่ห้าของเดือนมีระยะเวลาสำหรับคำนวณเงินปันผลตั้งแต่เดือนนั้น ส่วนหุ้นที่สมาชิกชำระต่อสหกรณ์หลังวันที่ห้าของเดือน สหกรณ์จะคิดเงินปันผลให้ตั้งแต่เดือนถัดไป

(2) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้กระทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปีซึ่งอาจจัดให้มีดังต่อไปนี้

ก. เฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งจำนวนเงินค่าบริการที่สมาชิกได้ชำระต่อสหกรณ์ในระหว่างปีแต่สมาชิกที่ค้างชำระค่าบริการในปีใดมิได้รับเงินเฉลี่ยคืนนั้น ๆ สำหรับปีนั้น

ข. เฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งราคาผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกขายหรือมอบให้สหกรณ์จัดการขายในระหว่างปี

ค. เฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งราคาส่งของที่สมาชิกซื้อจากสหกรณ์ในระหว่างปี

ง. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนของดอกเบี้ยเงินกู้ที่สมาชิกชำระให้แก่สหกรณ์ เว้นแต่สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใด มิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น

จ. เฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจอื่น (ถ้ามี) ซึ่งสมาชิกได้กระทำต่อสหกรณ์ในระหว่างปี

(3) เป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(4) เป็นทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ไม่เกินร้อยละสองแห่งทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ ตามที่มีอยู่ในวันสิ้นปีนั้น ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลนี้จะถอนได้โดยมติแห่งที่ประชุมใหญ่ เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นตาม (1)

(5) เป็นทุนเพื่อการศึกษาอบรมทางสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ ตามระเบียบของสหกรณ์

(6) เป็นทุนสาธารณประโยชน์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิตามระเบียบของสหกรณ์

(7) เป็นทุนสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิตามระเบียบของสหกรณ์

(8) เป็นทุนเพื่อจัดตั้งสำนักงานหรือทุนอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สหกรณ์

(9) กำไรสุทธิส่วนที่เหลือ (ถ้ามี) ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

ทุนสำรอง

ข้อ 33 ที่มาแห่งทุนสำรองนอกจากจัดสรรจากกำไรสุทธิตามข้อ 32 แล้ว บรรดาเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้แก่สหกรณ์ ถ้าผู้ยกให้มีได้กำหนดว่าให้ใช้เพื่อการใด ให้จัดสรรเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทุนสำรองของสหกรณ์

อนึ่ง จำนวนเงินซึ่งสหกรณ์พึงจ่ายแก่บุคคลใดก็ตาม ถ้าไม่มีการเรียกร้องจนพ้นกำหนดอายุความ ก็ให้สมทบจำนวนเงินนั้นเป็นทุนสำรอง

กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเสนอแนะให้ที่ประชุมใหญ่จัดสรรตามข้อ 32 หากที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้วเห็นว่ารายการใดไม่สมควรจัดสรรหรือตัดจำนวนให้น้อยลงก็ดี ยอดเงินจำนวนดังกล่าวให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

ข้อ 34 สภาพแห่งทุนสำรองทุนสำรองย่อมเป็นของสหกรณ์โดยส่วนรวม สมาชิกจะแบ่งปันกันไม่ได้หรือจะเรียกร้องแม้ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ไม่ได้ ทุนสำรองนี้จะถอนจากบัญชีได้เพื่อชดเชยการขาดทุนอันหากบังเกิดขึ้น หรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรอง ให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่จัดทะเบียนแบ่งแยกจากสหกรณ์เดิม

หมวด 5

สมาชิก

ข้อ 35 สมาชิกสมาชิกสหกรณ์นี้คือ

(1) ผู้ที่มีชื่อและลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกของสหกรณ์และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

(2) ผู้ได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับที่ได้ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิกและได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

ข้อ 36 คุณสมบัติของสมาชิก สมาชิกต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) เป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- (2) เป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ
- (3) เป็นผู้มีความประพฤติและนิสัยดีงามและไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยหรือขาดคุณสมบัติถึงให้ออกหรือไล่ออกจากงาน
- (4) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร หรือพนักงานประจำขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
- (5) เป็นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นี้
- (6) ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์บริการอื่นที่มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน

ข้อ 37 การเข้าเป็นสมาชิก ผู้สมัครเป็นสมาชิกตามข้อบังคับต้องยื่นใบสมัครถึงสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้โดยต้องมีผู้บังคับบัญชาของผู้สมัครในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้จัดการหรือเทียบเท่าคนหนึ่งรับรอง แต่ถ้าผู้สมัครเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้จัดการหรือเทียบเท่าไม่ต้องมีผู้รับรอง เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ 36 ทั้งเห็นเป็นการสมควรรับเข้าเป็นสมาชิกได้ ก็ให้แจ้งผู้สมัครนั้น ลงลายมือชื่อของตนในทะเบียนสมาชิก กับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือให้ครบถ้วน แล้วเสนอเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่ให้ที่ประชุมใหญ่ครวญถัดไปทราบ

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่ยอมรับผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยเหตุใดๆ เมื่อผู้สมัครร้องขอ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการนำเสนอที่ประชุมใหญ่ เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดมติแห่งที่ประชุมใหญ่ให้รับเข้าเป็นสมาชิก ในกรณีดังกล่าวนี้ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

ข้อ 38 ค่าธรรมเนียมแรกเข้าของสมาชิกผู้เข้าเป็นสมาชิกจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าให้แก่สหกรณ์ คนละ สองร้อยบาท ค่าธรรมเนียมแรกเข้านี้ให้ถือเป็นรายได้ของสหกรณ์จะเรียกคืนไม่ได้

ข้อ 39 สิทธิหน้าที่ในฐานะสมาชิกผู้เข้าเป็นสมาชิกต้องลงลายมือชื่อของตนในทะเบียนสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วน เมื่อได้ปฏิบัติดังนี้แล้วจึงจะถือว่าได้สิทธิในฐานะสมาชิก

(ก) สิทธิของสมาชิก มีดังนี้

- (1) เข้าประชุมใหญ่เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน
- (2) เข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
- (3) เสนอหรือได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการหรือผู้ตรวจสอบกิจการ
- (4) ได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากสหกรณ์
- (5) สิทธิอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ข้ออื่นของสหกรณ์

(ข) หน้าที่ของสมาชิก มีดังนี้

- (1) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของสหกรณ์
- (2) เข้าประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย
- (3) ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง
- (4) สอดส่องดูแลกิจการของสหกรณ์

(5) ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการเพื่อพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคง

ข้อ 40 การเปลี่ยนแปลงชื่อ ชื่อสกุล สัญชาติ และที่อยู่ของสมาชิก สมาชิกคนใดมีการเปลี่ยนแปลงชื่อ ชื่อสกุล สัญชาติ และที่อยู่ ต้องแจ้งให้สหกรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การตั้งผู้รับโอนประโยชน์

ข้อ 41 การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ของสมาชิก สมาชิกจะทำเป็นหนังสือตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคน เพื่อให้เป็นผู้รับโอนประโยชน์ซึ่งตนมีอยู่ในสหกรณ์ในเมื่อตนตายนั้น มอบให้สหกรณ์ถือไว้ หนังสือตั้งผู้รับโอนประโยชน์ดังกล่าวนี้ต้องทำตามลักษณะพินัยกรรม

ถ้าสมาชิกประสงค์จะเพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงการตั้งผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้ว ก็ต้องทำเป็นหนังสือตามลักษณะดังกล่าวในวรรคก่อนมอบให้สหกรณ์ถือไว้

เมื่อสมาชิกตาย ให้สหกรณ์แจ้งให้ผู้รับโอนประโยชน์ตามความในวรรคก่อนทราบ และสหกรณ์จะจ่ายเงินค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน และเงินผลประโยชน์หรือเงินอื่นใดบรรดาที่สมาชิกผู้ตายมีอยู่ในสหกรณ์ให้แก่ผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้ตั้งไว้ หรือถ้ามิได้ตั้งไว้ ก็คืนให้แก่บุคคลที่ได้นำหลักฐานมาแสดงให้เป็นที่พอใจคณะกรรมการดำเนินการว่าเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับเงินจำนวนดังกล่าวนี้ ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดในข้อ 46 และข้อ 47 ให้ผู้รับโอนประโยชน์ตามความในวรรคแรกยื่นคำขอรับเงินผลประโยชน์ต่อสหกรณ์ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่สมาชิกตายหรือได้รับแจ้งจากสหกรณ์ โดยให้แนบสำเนาบรรดบัตรที่ทางราชการออกให้แสดงว่าสมาชิกนั้นๆ ได้ถึงแก่ความตายไปประกอบการพิจารณาด้วย เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้พิจารณาและอนุมัติแล้ว สหกรณ์จะจ่ายเงินผลประโยชน์ดังกล่าวภายในสิบห้าวัน ในกรณีผู้มีสิทธิรับเงินผลประโยชน์ ไม่ยื่นคำขอรับเงินผลประโยชน์ หรือผู้ที่มีชื่อเป็นผู้รับโอนประโยชน์ที่สมาชิกได้จัดทำให้สหกรณ์ถือไว้ไม่มีตัวอยู่ก็ดี เมื่อพ้นกำหนดอายุความฟ้องคดีให้ สหกรณ์โอนจำนวนเงินดังกล่าวไปสมทบเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ทั้งสิ้น

การขาดจากสมาชิกภาพ

ข้อ 42 การขาดจากสมาชิกภาพสมาชิกย่อมขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย
- (5) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 36
- (6) ถูกให้ออกจากสหกรณ์

ข้อ 43 สมาชิกลาออกจากสหกรณ์ สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินอยู่ต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้าประกัน อาจลาออกจากสหกรณ์ได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับและอนุญาตแล้วจึงให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ได้

คณะกรรมการดำเนินการอาจมอบหมายให้ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณา หากเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับ ก็ให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ตามความในวรรคก่อนได้ แล้วให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมคราวถัดไปทราบด้วย

ข้อ 44 การให้สมาชิกออกจากสหกรณ์ สมาชิกอาจถูกให้ออกจากสหกรณ์เพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (2) ขาดชำระค่าหุ้นถึงสามงวดติดต่อกันหรือขาดชำระรวมถึงหกงวดหรือไม่ชำระค่าหุ้นตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ในปีบัญชีนั้น ทั้งนี้ โดยมิได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการดำเนินการ
- (3) นำเงินกู้ออกไปใช้ผิดความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้
- (4) ไม่จัดการแก้ไขหลักประกันสำหรับเงินกู้ที่เกิดบกพร่องให้คืนดีภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

(5) ค้างส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นเวลาถึงสองเดือนหรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ดังกล่าวจนถึงสามคราวสำหรับเงินกู้รายหนึ่ง ๆ

(6) ไม่ให้ข้อความจริงเกี่ยวกับหนี้สินของตนแก่สหกรณ์เมื่อสมัครเข้าเป็นสมาชิกหรือเมื่อจะก่อความผูกพันในหนี้สินต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้าประกันหรือเมื่อมีความผูกพันในหนี้สินต่อสหกรณ์อยู่แล้ว

(7) จงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์หรือของที่ประชุมกลุ่ม ที่ตนสังกัดหรือประพฤติก่อการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เห็นว่าไม่ซื่อสัตย์สุจริต แสดงตนเป็นปฏิปักษ์หรือทำให้เสื่อมเสียต่อสหกรณ์หรือชวบนการสหกรณ์ ไม่ว่าโดยประการใด ๆ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่าสมาชิกมีเหตุใดๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ และได้ลงมติให้สมาชิกออกโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนกรรมการดำเนินการที่มีอยู่ทั้งหมดในขณะนั้นแล้วก็เป็นอันถือว่าสมาชิกนั้นถูกให้ออกจากสหกรณ์

สมาชิกที่ถูกให้ออกจากสหกรณ์มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ โดยให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการดำเนินการ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบมติการให้ออก คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นที่สุด

ข้อ 45 การถอนชื่อสมาชิกออกจากทะเบียนสมาชิกในกรณีที่สมาชิกออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ ให้คณะกรรมการดำเนินการถอนชื่อสมาชิกออกจากทะเบียนสมาชิก

อนึ่ง ให้สหกรณ์แจ้งเรื่องสมาชิกออกให้ประธานกลุ่ม (ถ้ามี) ซึ่งเกี่ยวข้องเสนอที่ประชุมกลุ่มทราบโดยเร็ว

ข้อ 46 การจ่ายเงินจำนวนเงินของสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพ ในกรณีที่สมาชิกขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 42 (1) (2) (3) และ (5) นั้น สหกรณ์จะจ่ายเงินค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่ในสหกรณ์ให้ก่อนค่าหุ้นของสมาชิกซึ่งออกเพราะเหตุอื่น พร้อมด้วยเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่ายบรรดาที่สมาชิกนั้นมีอยู่ในสหกรณ์คืนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ โดยเฉพาะค่าหุ้นนั้นผู้มีสิทธิได้รับจะเรียกให้ สหกรณ์จ่ายเงินคืนทันทีโดยไม่มีเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่ยอดนั้น หรือจะเรียกให้จ่ายเงินหลังจากวันสิ้นปีทางบัญชีที่ออกโดยได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่ยอดนั้นด้วยในเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนั้นแล้วก็ได้ สุดแต่จะเลือก ส่วนเงินรับฝากและดอกเบี้ยนั้นสหกรณ์จะจ่ายเงินให้ตามระเบียบของสหกรณ์

ถ้าในปีใด จำนวนค่าหุ้นที่ถอนคืนเนื่องจากสมาชิกขาดจากสมาชิกภาพจะเกินร้อยละสิบแห่งทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันต้นปีนั้น คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้รอกการจ่ายเงินค่าหุ้นของสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพรายต่อไปในปีนั้นไว้จนถึงปีทางบัญชีใหม่

ในกรณีที่สมาชิกขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 42 (4) สหกรณ์จะจ่ายค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนกับดอกเบี้ยค้างจ่ายบรรดาที่สมาชิกนั้นมีอยู่ในสหกรณ์คืนให้ตามกฎหมายล้มละลาย

ในกรณีที่สมาชิกขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 42 (6) นั้น สหกรณ์จะจ่ายค่าหุ้น เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนกับดอกเบี้ยค้างจ่ายบรรดาที่สมาชิกนั้นมีอยู่ในสหกรณ์คืนให้ภายในเวลาอันสมควรโดยไม่มีเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนตั้งแต่ปีที่ยอดจากสหกรณ์ หรือหากสมาชิกขอให้จ่ายค่าหุ้นภายหลังวันสิ้นปี โดยขอรับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนในปีนั้นภายหลังที่ที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีก็ได้ สุดแต่จะเลือก ส่วนเงินรับฝากและดอกเบี้ยนั้นสหกรณ์จะจ่ายให้ตามระเบียบของสหกรณ์ ในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนสะสมหรือมีแนวโน้มจะขาดทุนสะสม ให้ชะลอการจ่ายเงินค่าหุ้นแก่สมาชิก ที่พ้นจากสมาชิกภาพในระหว่างปีจนกว่าจะปิดบัญชีประจำปี และให้คำนวณเงินค่าหุ้นจ่ายคืนต่อหุ้นที่จะจ่ายคืนแก่สมาชิกโดยนำทุนเรือนหุ้นทั้งหมดหักด้วยขาดทุนสะสมคงเหลือและหนี้สินทั้งสิ้นแล้วนำมาเฉลี่ยโดยใช้จำนวนหุ้นทั้งสิ้นเป็นฐานในการคำนวณ

เมื่อสหกรณ์มีการคำนวณมูลค่าเงินค่าหุ้นจ่ายคืนต่อหุ้นแล้ว ในปีต่อๆ ไป สหกรณ์ต้องคำนวณมูลค่าเงินค่าหุ้นจ่ายคืนต่อหุ้นให้เป็นปัจจุบันทุกปี และมูลค่าดังกล่าวจะต้องไม่สูงกว่ามูลค่าต่อหุ้นที่กำหนดไว้ใน ข้อ 5 จนกว่าสหกรณ์ไม่มียอดขาดทุนสะสม

ข้อ 47 การหักจำนวนเงินซึ่งสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์ ในการจ่ายเงินจำนวนเงินของสมาชิกตามข้อ 46 นั้น สหกรณ์มีอำนาจหักจำนวนเงินซึ่งสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์ออกก่อน

กลุ่มสมาชิก

ข้อ 48 กลุ่มสมาชิกสหกรณ์อาจจะจัดตั้งกลุ่มสมาชิกขึ้น การจัดกลุ่ม การประชุมกลุ่ม กิจกรรมของที่ประชุมกลุ่ม การเลือกตั้งจำนวนกรรมการบริหารกลุ่ม การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกลุ่มให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

ความรับผิดเพื่อหนี้สินของสหกรณ์

ข้อ 49 ความรับผิดของสมาชิกสมาชิกมีความรับผิดเพื่อหนี้สินของสหกรณ์จำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ

หมวด 6 สมาชิกสมทบ

ข้อ 50 สมาชิกสมทบ สหกรณ์อาจรับสมาชิกสมทบได้ตามที่เห็นสมควร โดยต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบด้วยความสมัครใจและมีความประสงค์จะใช้บริการต่าง ๆ ของสหกรณ์เป็นการประจำ

ข้อ 51 คุณสมบัติของสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทบต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) เป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์นี้
- (2) เป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ
- (3) เป็นหรือเคยเป็นพนักงานหรือผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสื่อสาธารณะและได้รับการรับรองจากองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยหรือ
- (4) เป็นบุคคลในครอบครัวของสมาชิก (บิดา มารดา สามี ภรรยา หรือบุตร ที่ชอบด้วยกฎหมาย)
- (5) เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีงาม
- (6) เป็นผู้ที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

ข้อ 52 การได้เข้าเป็นสมาชิกสมทบ ผู้ประสงค์สมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบต้องยื่นใบสมัครถึงสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ โดยต้องมีสมาชิกสหกรณ์ไม่น้อยกว่าสองคนรับรอง เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดในข้อ 51 ทั้งเห็นเป็นการสมควรแล้วก็ให้รับเข้าเป็นสมาชิกสมทบได้ และต้องจัดให้ผู้สมัครได้ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิกสมทบกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและค่าหุ้นตามที่จะถือครบถ้วน เมื่อสมาชิกสมทบได้ปฏิบัติตามวรรคก่อนแล้วย่อมได้สิทธิในฐานะสมาชิกสมทบ

ข้อ 53 ค่าธรรมเนียมแรกเข้าของสมาชิกสมทบ ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าในวันที่ยื่นใบสมัครเป็นสมาชิกจำนวนเงิน สองร้อยบาท ค่าธรรมเนียมแรกเข้านี้ให้ถือว่าเป็นรายได้ของสหกรณ์จะเรียกคืนไม่ได้ไม่ว่าด้วยกรณีใด ๆ

ข้อ 54 สิทธิและหน้าที่ในฐานะสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทบบมีสิทธิและหน้าที่เฉพาะในส่วนที่ไม่ขัดกับกฎหมายสหกรณ์

(ก) สิทธิของสมาชิกสมทบ มีดังนี้

- (1) สิทธิเกี่ยวกับการฝากเงินทุกประเภทตามระเบียบของสหกรณ์
- (2) สิทธิในการกู้ยืมเงินไม่เกินร้อยละ 90 ของทุนเรือนหุ้นหรือเงินฝากหรือหลักทรัพย์ค้ำประกัน ตามระเบียบของสหกรณ์

- (3) ได้รับการบริการทางวิชาการจากสหกรณ์
- (4) เข้าร่วมกลุ่มสมาชิกดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ประชุมกลุ่มกำหนด
- (5) ได้รับสวัสดิการอื่นๆ ตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด
- (ข) หน้าที่ของสมาชิกสมทบ มีดังนี้
  - (1) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของสหกรณ์
  - (2) เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย
  - (3) ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง
  - (4) สอดส่องดูแลกิจการของสหกรณ์
  - (5) ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและ

มั่นคง

- (ค) สมาชิกสมทบไม่ให้มีสิทธิในเรื่องดังต่อไปนี้
  - (1) นับชื่อของสมาชิกสมทบเป็นองค์ประชุมใหญ่
  - (2) ออกเสียงในการประชุมใหญ่
  - (3) เป็นกรรมการดำเนินการ
  - (4) เป็นประธานหรือหัวหน้ากลุ่มสมาชิก

การขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสมทบ

ข้อ 55 การขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทบย่อมขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (3) ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย
- (4) ลาออกจากสหกรณ์ และได้รับอนุญาตแล้ว
- (5) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 51
- (6) ถูกให้ออกจากสหกรณ์

ข้อ 56 การลาออกจากสหกรณ์ของสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทบอาจขอลาออกจากสหกรณ์ได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับและอนุญาตแล้วจึงให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ได้

ข้อ 57 การให้ออกจากสหกรณ์ของสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทบอาจถูกให้ออกจากสหกรณ์เพราะเหตุใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (2) ไม่ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิกสมทบ
- (3) ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติและคำสั่งของสหกรณ์
- (4) แสดงตนเป็นปฏิปักษ์หรือทำให้เสื่อมเสียต่อสหกรณ์ไม่ว่าโดยประการใด ๆ

ข้อ 58 การเปลี่ยนแปลงชื่อ ชื่อสกุล สัญชาติ และที่อยู่ของสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทบคนใด มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องชื่อ ชื่อสกุล สัญชาติและที่อยู่ ต้องแจ้งให้สหกรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ 59 การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ของสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทบจะทำเป็นหนังสือตั้งบุคคล หนึ่งหรือหลายคน เพื่อให้เป็นผู้รับโอนประโยชน์ซึ่งตนมีอยู่ในสหกรณ์ในเมื่อตนตายนั้นมอบให้สหกรณ์ถือไว้ หนังสือตั้งผู้รับโอนประโยชน์ดังกล่าวนี้ต้องทำตามลักษณะพินัยกรรม

ถ้าสมาชิกสมทบประสงค์จะเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้ว ก็ต้อง ทำเป็นหนังสือตามลักษณะดังกล่าวในวรรคก่อนมอบให้สหกรณ์ถือไว้

เมื่อสมาชิกสมทบตาย ให้สหกรณ์แจ้งให้ผู้รับโอนประโยชน์ตามความในวรรคก่อนทราบ และ สหกรณ์จะจ่ายเงินค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน และเงินผลประโยชน์หรือเงินอื่นใดบรรดาที่ สมาชิกสมทบผู้ตายมีอยู่ในสหกรณ์ให้แก่ผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้ตั้งไว้ หรือถ้ามิได้ตั้งไว้ ก็คืนให้แก่บุคคลที่ ได้นำหลักฐาน มาแสดงให้เป็นที่พอใจคณะกรรมการดำเนินการว่าเป็นทายาทของผู้มีสิทธิได้รับเงินจำนวน ดังกล่าวนั้น ทั้งนี้ตามข้อกำหนดในข้อ 60 และข้อ 61 ให้ผู้รับโอนประโยชน์ตามความในวรรคแรก ยื่นคำ ขอรับเงินผลประโยชน์ต่อสหกรณ์ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่สมาชิกสมทบตายหรือได้รับแจ้งจาก สหกรณ์ โดยให้แนบสำเนาบรรณบัตรที่ทางราชการออกให้แสดงว่าสมาชิกสมทบนั้น ๆ ได้ถึงแก่ความตายไป ประกอบการพิจารณาด้วย เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้พิจารณาและอนุมัติแล้ว สหกรณ์จะจ่ายเงิน ผลประโยชน์ดังกล่าวภายในสี่สิบห้าวัน ในกรณีผู้มีสิทธิรับเงินผลประโยชน์ไม่ยื่นคำขอรับเงินผลประโยชน์ หรือผู้ที่มีชื่อเป็นผู้รับโอนประโยชน์ที่สมาชิกสมทบได้จัดทำให้สหกรณ์ถือไว้ไม่มีตัวอยู่ก็ดี เมื่อพ้นกำหนด อายุความฟ้องคดีให้สหกรณ์โอนจำนวนเงินดังกล่าวไปสมทบเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ทั้งสิ้น

ข้อ 60 การจ่ายเงินจำนวนเงินของสมาชิกสมทบที่ขาดจากสมาชิกภาพ ในกรณีที่สมาชิกสมทบ ขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 55 (1) (2) (4) (5) นั้น สหกรณ์จะจ่ายเงินค่าหุ้นที่สมาชิกสมทบมีอยู่ ในสหกรณ์ให้ก่อนค่าหุ้นของสมาชิกสมทบซึ่งออกเพราะเหตุอื่น พร้อมด้วยเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้าง จ่ายบรรดา ที่สมาชิกสมทบนั้นมีอยู่ในสหกรณ์คืนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ โดยเฉพาะค่าหุ้นนั้นผู้มีสิทธิได้รับจะ เรียกให้สหกรณ์จ่ายเงินทันทีโดยไม่มีเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่อยู่ก่อนนั้น หรือจะเรียกให้จ่ายเงิน หลังจากวันสิ้นปีทางบัญชีที่ออก โดยได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่อยู่ก่อนนั้นด้วยในเมื่อที่ประชุม ใหญ่มีมติให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนั้นแล้วก็ได้สุดแต่จะเลือก ส่วนเงินรับฝากและดอกเบี้ย สหกรณ์จะ จ่ายคืนให้ตามระเบียบของสหกรณ์

ถ้าในปีใด จำนวนค่าหุ้นที่ถอนคืนเนื่องจากสมาชิกสมทบขาดจากสมาชิกภาพจะเกินร้อยละ สิบแห่งทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันต้นปีนั้น คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้รอการจ่าย คืนค่าหุ้นของสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพรายต่อไปในปีนั้นไว้จนถึงปีทางบัญชีใหม่

ในกรณีที่สมาชิกสมทบขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตาม ข้อ 55 (3) สหกรณ์จะจ่ายค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนกับดอกเบี้ยค้างจ่ายบรรดาที่สมาชิกสมทบนั้นมีอยู่ในสหกรณ์คืนให้ ตามกฎหมายล้มละลาย

ในกรณีที่สมาชิกสมทบขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 55 (6) นั้น สหกรณ์จะจ่ายค่า หุ้น เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนกับดอกเบี้ยค้างจ่ายบรรดาที่สมาชิกสมทบนั้นมีอยู่ในสหกรณ์คืนให้ภายใน เวลาอัน สมควรโดยไม่มีเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนตั้งแต่ประจำปีที่อยู่ก่อนจากสหกรณ์ หรือหากสมาชิกสมทบ

ขอให้จ่าย ค่าหุ้นภายหลังวันสิ้นปีโดยขอรับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนในปีนั้นภายหลังที่ที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีก็ได้ ส่วนเงินรับฝากและดอกเบี้ยนั้นสหกรณ์จะจ่ายให้ตามระเบียบของสหกรณ์

ในกรณีสหกรณ์ขาดทุนสะสม การจ่ายคืนค่าหุ้นให้ถือปฏิบัติตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 61 การหักจำนวนเงินซึ่งสมาชิกสมทบต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์ ในการจ่ายคืนจำนวนเงินของสมาชิกสมทบตามข้อ 60 นั้น สหกรณ์มีอำนาจหักจำนวนเงินซึ่งสมาชิกสมทบต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์ออกก่อน

ข้อ 62 การถอนชื่อสมาชิกสมทบออกจากทะเบียนสมาชิก ในกรณีที่สมาชิกสมทบออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดให้คณะกรรมการดำเนินการถอนชื่อสมาชิกสมทบออกจากทะเบียนสมาชิกสมทบ

หมวด 7 การประชุมใหญ่

ข้อ 63 การประชุมใหญ่สามัญให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์นัดสมาชิกมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนสหกรณ์ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการและมอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ

การประชุมใหญ่สามัญครั้งต่อไป ให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกประชุมปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

ข้อ 64 การประชุมใหญ่วิสามัญ คณะกรรมการดำเนินการจะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญหรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้า แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือ ผู้แทนสมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงลายมือชื่อ ทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ และให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้ในระยะเวลาที่เห็นสมควร

ข้อ 65 การประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก กรณีที่สหกรณ์มีสมาชิกเกินกว่าห้าร้อยคนให้การประชุมใหญ่ประกอบด้วยผู้แทนสมาชิกก็ได้

ข้อ 66 การเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้แทนสมาชิก

(1) สมาชิกเท่านั้นมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนสมาชิก

(2) การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกคราวหนึ่ง ๆ ให้กระทำในที่ประชุมกลุ่มก่อนการประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่ม (ถ้ามี) หรือตัวแทนกลุ่มแจ้งรายชื่อผู้แทนสมาชิกในกลุ่มของตนต่อสหกรณ์โดยมิชักช้า

(3) ให้ที่ประชุมกลุ่มดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกโดยอัตราส่วนจำนวนสมาชิกห้าคน ต่อผู้แทนสมาชิกหนึ่งคน ถ้าเศษของอัตราส่วนดังกล่าวเกินกึ่งให้เลือกตั้งผู้แทนสมาชิกเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ในจำนวนนี้ให้ประธานกลุ่ม (ถ้ามี) หรือตัวแทนกลุ่มเป็นผู้แทนสมาชิกโดยตำแหน่ง โดยให้นับรวมอยู่ในจำนวน ผู้แทนสมาชิกที่กลุ่มพึงเลือกตั้งได้

อนึ่ง จำนวนผู้แทนสมาชิกจะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนไม่ได้

(4) ให้ผู้แทนสมาชิกอยู่ในตำแหน่งคราวละหนึ่งปีทางบัญชีของสหกรณ์ ถ้ายังไม่มี การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกใหม่ ก็ให้ผู้แทนสมาชิกคนเดิมอยู่ในตำแหน่งต่อไปพลางก่อน

ข้อ 67 การพ้นจากตำแหน่งผู้แทนสมาชิกผู้แทนสมาชิกพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ครบวาระหรือมีการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกใหม่
- (2) ลาออกโดยยื่นใบลาออกต่อที่ประชุมกลุ่มซึ่งตนสังกัด
- (3) ออกจากกลุ่มที่ตนสังกัด
- (4) ขาดจากสมาชิกภาพ
- (5) ที่ประชุมกลุ่มซึ่งตนสังกัดลงมติถอดถอน

ข้อ 68 ตำแหน่งผู้แทนสมาชิกว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระถ้าผู้แทนสมาชิกพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยประการใดๆ จนทำให้จำนวนผู้แทนสมาชิกเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยคนหรือเหลือไม่ถึงสามในสี่ของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด ก็ให้ที่ประชุมกลุ่มดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกให้ครบตามจำนวนที่ว่างลง และให้ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาที่ผู้ซึ่งตนแทนนั้นชอบจะอยู่ได้

ข้อ 69 การแจ้งกำหนดการประชุมใหญ่ เมื่อมีการประชุมใหญ่ทุกคราวให้สหกรณ์มีหนังสือแจ้ง วัน เวลา สถานที่ และเรื่องที่จะประชุมให้บรรดาสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้าการประชุมนั้นเป็นการด่วน อาจแจ้งล่วงหน้าได้ตามสมควร ทั้งนี้ให้ประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ เป็นผู้ลงลายมือชื่อในหนังสือนั้น และต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบล่วงหน้าในโอกาสเดียวกันกับที่แจ้งให้สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทราบด้วย

ข้อ 70 องค์ประชุมในการประชุมใหญ่การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกต้องมีผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่การประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก สมาชิกทั่วไปสามารถเข้าร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ได้ แต่ไม่มีสิทธินับเป็นองค์ประชุมออกเสียงหรือได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการในการประชุมใหญ่ สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

ข้อ 71 การนัดประชุมใหญ่ครั้งที่สอง ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกแล้วแต่กรณีมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งในสิบสี่วันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรกในการประชุมครั้งหลังนี้ ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกแล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคนก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอให้เรียกประชุม เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกมาประชุมมีจำนวนไม่ถึงที่จะเป็นองค์ประชุมตามที่กล่าวในข้อ 70 วรรคแรก ก็ให้งดประชุม

ข้อ 72 อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ที่ประชุมใหญ่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องทั้งปวงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) รับทราบเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่ สมาชิกออกจากสหกรณ์ การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิกและวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของผู้สมัครซึ่งมิได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิก และสมาชิกที่ถูกให้ออกจากสหกรณ์

(2) พิจารณาเลือกตั้งและถอดถอนกรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

(3) พิจารณาอนุมัติงบดุล และจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์

(4) รับทราบรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์จากคณะกรรมการดำเนินการ และผลการตรวจสอบประจำปีจากผู้ตรวจสอบกิจการ

(5) พิจารณากำหนดบำเหน็จค่าตอบแทนการปฏิบัติงานของกรรมการดำเนินการ หรือกรรมการอื่นๆ และผู้ตรวจสอบกิจการ

(6) พิจารณากำหนดวงเงินซึ่งสหกรณ์อาจกู้ยืมหรือค้ำประกัน

(7) อนุมัติแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์

(8) พิจารณาการแยกสหกรณ์ การควบสหกรณ์

(9) กำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าเบี้ยประชุมของกรรมการดำเนินการ กรรมการอื่นๆ ที่ปรึกษาและที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

(10) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

(11) รับทราบเรื่องการดำเนินงานของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และชุมนุมสหกรณ์ที่สหกรณ์นี้เป็นสมาชิกอยู่

(12) พิจารณารายชื่อและปฏิบัติตามบันทึกหรือหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียน สหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(13) กำหนดรูปการซึ่งสหกรณ์คิดจะทำเป็นเครื่องเกื้อหนุนบรรดาสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

หมวด 8 คณะกรรมการดำเนินการ

ข้อ 73 คณะกรรมการดำเนินการ ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการดำเนินการอีก สิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง และเหรัญญิกคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานของสหกรณ์ ห้ามไม่ให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการดำเนินการ

(1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่

(3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

(4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

(5) สมาชิกซึ่งผิดนัดการชำระเงินงวดชำระหนี้ ไม่ว่าจะต้นเงินหรือดอกเบี้ย ในระยะเวลาสองปีทางบัญชีนับแต่ปีที่ผิดนัดถึงปีที่เลือกตั้งกรรมการดำเนินการ เว้นแต่การผิดนัดนั้นมิได้เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง

(6) ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสหกรณ์นี้

ข้อ 74 อำนาจหน้าที่ของกรรมการดำเนินการแต่ละตำแหน่ง

(ก) ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและควบคุม การประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(2) ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

(3) ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(4) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(ข) รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการ เมื่อประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง

(2) ปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้

(3) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(ค) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

ทุกครั้ง

(1) จัดทำรายงานการประชุมใหญ่และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

(2) ดูแลรักษาเอกสารและรายงานการประชุมของสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

(3) แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสมาชิก หรือกรรมการดำเนินการแล้วแต่กรณี

(4) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย

ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

(ง) เற்றுณิก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของสหกรณ์

ให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

(2) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้กฎหมาย

ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

ข้อ 75 กำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก (ถ้ามีเศษให้ปัดขึ้น) และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในปีต่อไปให้กรรมการดำเนินการที่อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระหรืออยู่นานที่สุดออกจากตำแหน่งสลับกันไปทุก ๆ ปี เมื่อครบกำหนดแล้ว หากยังไม่มีเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ก็ให้คณะกรรมการ ดำเนินการชุดเดิมรักษาการไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์ กรรมการดำเนินการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้กรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ อยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับกรรมการดำเนินการชุดแรก และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 76 คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ เมื่อได้รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์แล้ว ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จนกว่าที่ประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนสหกรณ์ จะได้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้น ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มอบหมายกิจการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการในวันที่ได้รับเลือกตั้ง

ข้อ 77 การพ้นจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการต้องพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) ถึงคราวออกตามวาระ

(2) ลาออก โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการหรือลาออกต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

(3) ขาดจากสมาชิกภาพ

(4) เข้ารับตำแหน่งหน้าที่ประจำในสหกรณ์นี้

(5) ตกเป็นผู้ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าเงินต้นหรือดอกเบี้ย

(6) ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนทั้งคณะหรือรายตัว

(7) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ออกทั้งคณะหรือรายตัว

(8) ขาดประชุมคณะกรรมการดำเนินการติดต่อกันสามครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร ให้กรรมการดำเนินการผู้มีส่วนได้เสียตาม (7) อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่ยุติ กรณีที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนให้กรรมการดำเนินการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้ที่ประชุมใหญ่ เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการใหม่ทั้งคณะอยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการชุดแรก

ข้อ 78 ตำแหน่งว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระ ถ้าตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ (เว้นแต่เพราะเหตุตามข้อ 77 (7)) ให้กรรมการดำเนินการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีการประชุมใหญ่ซึ่งจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนในตำแหน่งที่ว่าง แต่ถ้าในเวลาใดจำนวนกรรมการดำเนินการลดลงจนเหลือน้อยกว่าองค์ประชุมกรรมการดำเนินการที่ดำรงตำแหน่งอยู่จะประชุมดำเนินการใด ๆ ไม่ได้ นอกจากต้องนัดเรียกให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นโดยเร็ว

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระตามความในวรรคก่อนนั้นเป็นตำแหน่งประธานกรรมการ หากไม่มีรองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนและยังมิได้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาเลือกตั้งกรรมการดำเนินการอื่นขึ้นทำหน้าที่แทนชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ กรรมการดำเนินการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่ผู้ซึ่งตนแทนนั้นชอบที่จะอยู่ได้

ข้อ 79 การประชุมและองค์ประชุมให้คณะกรรมการดำเนินการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่ต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

ให้ประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ เรียกประชุมคณะกรรมการดำเนินการได้ ในกรณีที่เป็นการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับ และเรื่องที่สำคัญอื่น ๆ ของสหกรณ์ให้แจ้ง เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วยทุกครั้ง ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ต้องมีกรรมการดำเนินการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการดำเนินการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 80 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการคณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่ ดำเนินกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ กับทั้งในทางอันจะทำให้เกิดความจำเริญแก่สหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) พิจารณาในเรื่องการรับสมาชิกและสมาชิกออกจากสหกรณ์ ตลอดจนดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามต่างๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติและคำสั่งของสหกรณ์

(2) พิจารณาในเรื่องการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การให้เงินกู้ และการฝากหรือลงทุนเงินของสหกรณ์

(3) กำหนดและดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่และเสนองบดุลกับรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่

(4) เสนอแนะการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่

(5) เสนอแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

(6) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งหรือจ้างและกำหนดค่าตอบแทนของผู้จัดการตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นการถูกต้อง

(7) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งและกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

(8) กำหนดระเบียบของสหกรณ์

(9) จัดให้มีและดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุดบัญชีเอกสารต่าง ๆ และบรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของสหกรณ์

(10) พิจารณาให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกและออกจากชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรอื่น

(11) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์

(12) พิศุเคราะห์และปฏิบัติตามหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการ สหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(13) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ตลอดจนสอดส่อง ดูแลโดยทั่วไป เพื่อให้กิจการของสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี

(14) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ความเห็นของผู้จัดการ สมาชิกและผู้แทนสมาชิกเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์

(15) เชิญสมาชิกหรือบุคคลภายนอกที่เห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร

(16) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณาชี้ขาด

(17) พิจารณาดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

(18) พิจารณาแต่งตั้งกรรมการดำเนินการเป็นผู้แทนสหกรณ์เพื่อเข้าประชุมใหญ่และออกเสียงในการประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรอื่น ซึ่งสหกรณ์นี้เป็นสมาชิก ทั้งนี้ เป็นไปตามที่ข้อบังคับของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรนั้นกำหนดไว้

(19) ค้ำประกันเงินกู้ที่สหกรณ์กู้ยืมจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยรับผิดชอบการค้ำประกันในฐานะส่วนตัว

(20) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัณยูิก ผู้จัดการและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 81 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการในกรณีคณะกรรมการดำเนินการกระทำการหรือดเว้นการกระทำการหรือกระทำการโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของตน จนทำให้เสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก อันเป็นเหตุให้สหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการ หรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการตรวจสอบเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายคณะกรรมการดำเนินการต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่สหกรณ์

คณะกรรมการอื่น

ข้อ 82 คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการอำนวยการ จากคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน เจ็ดคน โดยให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เภรัญญิก และเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการเป็นกรรมการอำนวยการ และให้คณะกรรมการดำเนินการตั้ง กรรมการดำเนินการอื่นเป็นกรรมการร่วมอีกตามสมควร

ให้ประธานกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินการเป็นประธานและเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการ ตามลำดับ

คณะกรรมการอำนวยการให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการ ดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการนั้นให้คณะกรรมการอำนวยการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการอำนวยการ หรือ เลขานุการนัดเรียกประชุมได้ในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ต้องมีกรรมการอำนวยการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการอำนวยการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อวินิจฉัยทั้งปวงของคณะกรรมการอำนวยการ ให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการในการ ประชุมคราว ถัดไปทราบ

ข้อ 83 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ดำเนิน กิจการแทนคณะกรรมการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายและตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และ คำสั่งของสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) ควบคุมในเรื่องการรับเงิน การจ่ายเงิน การสะสมเงิน การฝากหรือการเก็บรักษา เงินให้เป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์

(2) ควบคุมการจัดทำบัญชี และทะเบียนต่างๆ ของสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็น ปัจจุบันอยู่เสมอ

(3) ควบคุมดูแล เก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่างๆ ตลอดจนทรัพย์สินของสหกรณ์ให้อยู่ ในสภาพอันดีและปลอดภัย และพร้อมที่จะให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ทันที

(4) เสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการในการปรับปรุงหรือแก้ไขการบริหารงานของ สหกรณ์

(5) ควบคุมดูแลการจัดทำงบดุล รวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ ออนุมัติ

(6) พิจารณาการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการ ดำเนินการพิจารณาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ

(7) พิจารณาแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ เสนอต่อ คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาและเสนอที่ประชุมใหญ่ออนุมัติ

(8) ทำนิติกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการ ดำเนินการมอบหมาย

ข้อ 84 คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการเงินกู้จากคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน ห้าคน โดยให้มีตำแหน่งประธานกรรมการคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ คณะกรรมการเงินกู้ให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการเงินกู้ขึ้น ให้คณะกรรมการเงินกู้ประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการเงินกู้หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้

ในการประชุมคณะกรรมการเงินกู้ ต้องมีกรรมการเงินกู้เข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการเงินกู้ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมข้อวินิจฉัยทั้งปวงของคณะกรรมการเงินกู้ให้นำเสนอคณะกรรมการดำเนินการทราบในการประชุมคราวถัดไป

ข้อ 85 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเงินกู้ ให้คณะกรรมการเงินกู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอนุมัติการให้เงินกู้แก่สมาชิกตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์รวมทั้งข้อต่อไปนี้

- (1) ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้ขึ้น
- (2) ตรวจสอบการควบคุมให้เงินกู้มีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ และเมื่อเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดเกิดบกพร่อง ก็ต้องกำหนดให้ผู้กู้จัดการแก้ไขให้คืนดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (3) ดูแลและติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา
- (4) สอบสวนเบื้องต้นให้ได้ข้อความจริง ในกรณีสมาชิกผู้กู้ขอผ่อนเวลาการส่งเงินงวดชำระหนี้เงินกู้ หรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ เพื่อเสนอความเห็นให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาผ่อนผัน หรือเรียกคืนเงินกู้ หรือสอบสวนลงโทษให้สมาชิกออกจากสหกรณ์

ข้อ 86 คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ จากคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน ห้าคน โดยให้มีตำแหน่งเป็นประธานกรรมการคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่งนอกนั้นเป็นกรรมการ คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่าที่กำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์นั้น

ให้คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้ ในการประชุมคณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนของกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ให้คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการดำเนินการทราบ ในการประชุมคราวถัดไป

ข้อ 87 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ ให้คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินกิจการตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก โดยให้การศึกษาและอบรมแก่สมาชิก และผู้ที่สนใจให้ทราบถึงเจตนารมณ์ หลักวิธีการ และการบริหารงานของสหกรณ์

(2) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับลักษณะ ประโยชน์ รวมทั้ง ผลงานของสหกรณ์ให้สมาชิก และบุคคลภายนอก รับทราบ

(3) ดำเนินการในการหาผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก

(4) ให้การศึกษาอบรมและเผยแพร่แก่สมาชิกถึงวิธีการออมทรัพย์ และการใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ ตลอดจนวิชาการต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ

(5) ศึกษาและติดตามข่าวความเคลื่อนไหวด้านการดำเนินงานของสหกรณ์อื่นทั้งในและนอกประเทศเพื่อนำตัวอย่างที่ดีมาเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณานำมาบริการแก่สมาชิกตามความเหมาะสม

ข้อ 88 คณะอนุกรรมการในกรณีจำเป็นแก่การดำเนินงานคณะกรรมการดำเนินการ อาจมีคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการต่างๆ เพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจของสหกรณ์โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดประธานในที่ประชุม

ข้อ 89 ประธานในที่ประชุม ในการประชุมใหญ่หรือการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ให้ประธานกรรมการดำเนินการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมก็ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม และถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมด้วย ก็ให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการดำเนินการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในการประชุมคณะกรรมการอื่นๆ เช่น คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการศึกษา และประชาสัมพันธ์ ให้ประธานของคณะกรรมการนั้นๆ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในการประชุมกลุ่ม ให้ประธานของกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่ม (ถ้ามี) เป็นประธานในที่ประชุมตามลำดับ แต่ถ้าประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มไม่อยู่ในที่ประชุมก็ให้ที่ประชุมเลือกสมาชิกซึ่งเข้าประชุมคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในการประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกร้องขอให้เรียกประชุม ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติถอดถอนกรรมการดำเนินการ ถ้ามีการร้องขอให้เปลี่ยนตัวประธานในที่ประชุมก็ให้กระทำโดยเลือกสมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะคราวนั้น หรือจนเสร็จการประชุม มติเลือกประธานในที่ประชุม ในกรณีนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกที่มาประชุม

การออกเสียงและการวินิจฉัยปัญหาในที่ประชุม

ข้อ 90 การออกเสียง สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนออกเสียง ที่ประชุมใหญ่และที่ประชุมกลุ่ม สุดแต่กรณี ได้เพียงคนละหนึ่งเสียง จะมอบให้ผู้อื่นมาประชุมและออกเสียงแทนตนไม่ได้ ถ้าปัญหาซึ่งที่ประชุมวินิจฉัยนั้น ผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษเฉพาะตัว ผู้นั้นจะออกเสียงในเรื่องนั้นไม่ได้

ข้อ 91 การวินิจฉัยปัญหา เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นพิเศษในข้อบังคับนี้ การวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ในที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือที่ประชุมคณะกรรมการอื่นๆ ให้ถือ

คะแนนเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

- (1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (2) การควบสหกรณ์
- (3) การเลิกสหกรณ์
- (4) การแยกสหกรณ์

รายงานการประชุม

ข้อ 92 รายงานการประชุม ในการประชุมใหญ่ การประชุมกลุ่ม การประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หรือการประชุมคณะกรรมการอื่นๆ นั้น ต้องจัดให้ผู้เข้าประชุมลงลายมือชื่อพร้อมทั้งบันทึกเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัยทั้งสิ้นไว้ในรายงานการประชุม และให้ประธานในที่ประชุมกับกรรมการดำเนินการหรือกรรมการอื่นๆ แล้วแต่กรณี อีกคนหนึ่งซึ่งเข้าประชุมนั้นๆ ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

หมวด 9

ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์

ข้อ 93 การจ้างและแต่งตั้งผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถและความเหมาะสมเพื่อแต่งตั้งหรือจ้างเป็นผู้จัดการของสหกรณ์ โดยต้องไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 73 (1) (2) (3) (4) หรือเป็นที่ปรึกษาหรือผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ในการจ้างผู้จัดการต้องทำหนังสือสัญญาจ้างไว้เป็นหลักฐานและให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกให้มีหลักประกันอันสมควร ในการแต่งตั้งหรือจ้างผู้จัดการ ต้องให้ผู้จัดการรับทราบและรับรองที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวใน ข้อ 95 เป็นลายลักษณ์อักษร ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบของสหกรณ์เกี่ยวกับการคัดเลือกหรือสอบคัดเลือกการแต่งตั้งหรือจ้าง การกำหนดอัตราเงินเดือน การให้สวัสดิการ และการให้ออกจากตำแหน่งของผู้จัดการ

ข้อ 94 การดำรงตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์อาจจ้างผู้จัดการโดยกำหนดระยะเวลาหรือไม่กำหนดระยะเวลาก็ได้

ข้อ 95 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการทั่วไปและรับผิดชอบเกี่ยวกับบรรดากิจการประจำของสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) ตรวจสอบการสมัครเข้าเป็นสมาชิกให้เป็นการถูกต้อง ตลอดจนเป็นธุระจัดให้ผู้เข้าเป็นสมาชิกลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก และชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับเงินค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์
- (2) ควบคุมให้มีการเก็บเงินค่าหุ้น แจ้งยอดจำนวนหุ้น จ่ายคืนค่าหุ้นและชักชวนการถือหุ้นในสหกรณ์
- (3) รับฝากเงิน จ่ายคืนเงินฝาก และส่งเสริมการรับฝากเงินของสหกรณ์

(4) เป็นธุระในการตรวจสอบคำขอกู้ ปล่อยเงินกู้ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเงินกู้ ให้เป็นไปตามแบบและระเบียบของสหกรณ์

(5) จัดทำรายละเอียดของสมาชิกรายตัวเกี่ยวกับเงินค่าหุ้นและเงินให้กู้ทุกหกเดือน พร้อมกับแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นรายบุคคล

(6) พิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบของสหกรณ์ รวมถึงกำหนดหน้าที่และวิธีปฏิบัติงานของบรรดาเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เหล่านั้นให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

(7) เป็นธุระกวาดชั้นในเรื่องการออกใบรับ เรียกใบรับ หรือจัดให้มีใบสำคัญโดยครบถ้วน รับผิดชอบในการรับจ่ายเงินของสหกรณ์ให้เป็นการถูกต้อง รวบรวมใบสำคัญและเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการเงินไว้โดยครบถ้วน และเก็บรักษาเงินของสหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

(8) รับผิดชอบและดูแลในการจัดทำบัญชีและทะเบียนต่างๆ ของสหกรณ์ให้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

(9) ติดต่อประสานงานกับเลขานุการในการนัดเรียกประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ

(10) รับผิดชอบจัดทำงบดุลรวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่อ่อนุมัติ

(11) จัดทำแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา

(12) จัดทำแผนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับแผนงานที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

(13) เข้าร่วมประชุมและชี้แจงในการประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และประชุมคณะกรรมการอื่นๆ เว้นแต่กรณีซึ่งที่ประชุมนั้น ๆ มิให้เข้าร่วมประชุม

(14) ปฏิบัติการเกี่ยวกับงานสารบรรณของสหกรณ์

(15) รักษาดวงตราของสหกรณ์ และรับผิดชอบตรวจตราดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของสหกรณ์ ให้อยู่ในสภาพอันดีและปลอดภัย

(16) เสนอรายงานกิจการประจำเดือนของสหกรณ์ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(17) เสนอรายการหรือรายงานของสหกรณ์ต่อทางราชการตามแบบและระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด

(18) ค้ำประกันเงินกู้ที่สหกรณ์กู้ยืมจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยรับผิดชอบค้ำประกันในฐานะส่วนตัว

(19) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ หรือคณะกรรมการอื่นๆ ของสหกรณ์มอบหมาย หรือตามที่ควรกระทำเพื่อให้กิจการในหน้าที่ลุล่วงไปด้วยดี

ข้อ 96 การพ้นจากตำแหน่งของผู้จัดการ ผู้จัดการต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ตาย

(2) ลาออกโดยแสดงความจำนงทำเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(3) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบของสหกรณ์หรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายสหกรณ์กำหนด

(4) อายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ หรือครบกำหนดตามสัญญาจ้าง

(5) ถูกเลิกจ้าง

(6) ถูกลงโทษให้ออกหรือไล่ออกหรือมีพฤติกรรมอันแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ว่าได้กระทำการ หรือละเว้นการกระทำการใด ๆ อันอาจทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีแก่ประชาชนหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ผู้จัดการ

ข้อ 97 การลาออกของผู้จัดการ ให้ผู้จัดการยื่นหนังสือถึงสหกรณ์ก่อนวันที่จะออกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้เลขานุการคณะกรรมการดำเนินการนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาการลาออกนั้น การยับยั้งการลาออกของผู้จัดการสหกรณ์กระทำได้ไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ 98 การมอบหมายงานในหน้าที่ผู้จัดการให้กรรมการดำเนินการ ถ้าสหกรณ์ยังมิได้มีการจัดจ้างและแต่งตั้งผู้จัดการ หรือสหกรณ์ยังไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ในตำแหน่งอื่นด้วยได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้จัดการให้กรรมการดำเนินการคนใดคนหนึ่งตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินห้าปีและอาจมีหลักประกันตามสมควร

ข้อ 99 การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้จัดการ ถ้าตำแหน่งผู้จัดการว่างลง และยังไม่ได้แต่งตั้งให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งแทน หรือเมื่อผู้จัดการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้รองผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน

ข้อ 100 การเปลี่ยนผู้จัดการ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนผู้จัดการ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการต้องจัดให้มีการตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีและการเงิน กับบรรดาทรัพย์สินและหนี้สิน ตลอดจนจัดทำงานบุคคลของสหกรณ์เพื่อทราบฐานะอันแท้จริงก่อนที่จะส่งมอบงาน

ข้อ 101 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ นอกจากตำแหน่งผู้จัดการแล้วสหกรณ์อาจจัดจ้างและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติงานในสหกรณ์ โดยต้องไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 73 (1) (2) (3) (4) หรือเป็นที่ปรึกษาหรือผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ทั้งนี้ตามระเบียบของสหกรณ์

หมวด 10

ที่ปรึกษาและผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 102 ที่ปรึกษา คณะกรรมการดำเนินการอาจเชิญสมาชิกหรือบุคคลภายนอก ซึ่งทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถและเหมาะสมเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ได้ จำนวนไม่เกินห้าคน เพื่อให้ความเห็นแนะนำในการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์

ผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 103 ผู้ตรวจสอบกิจการ ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิกหรือบุคคลภายนอก ผู้มีคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถในด้านธุรกิจ การเงิน การบัญชี การเศรษฐกิจหรือการสหกรณ์ เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ของสหกรณ์เป็นการประจำปี จำนวน สองคนหรือหนึ่งนิติบุคคล ที่ประชุมใหญ่จะเลือกตั้งกรรมการดำเนินการหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหน้าที่ประจำในสหกรณ์นี้หรือสหกรณ์ อื่นเป็นผู้ตรวจสอบกิจการไม่ได้

ข้อ 104 การดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบกิจการผู้ตรวจสอบกิจการอยู่ในตำแหน่งได้มี กำหนดเวลาหนึ่งปีทางบัญชีสหกรณ์ ถ้าเมื่อครบกำหนดเวลาแล้วยังไม่มีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการคน ใหม่ ก็ให้ผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งออกไปนั้น อาจได้รับเลือกตั้งซ้ำ

ข้อ 105 อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้ตรวจสอบกิจการมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการ ดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบเอกสาร สรรพสมุด บัญชี ทะเบียนและการเงิน ตลอดจนทรัพย์สินและ หนี้สินทั้งปวงของสหกรณ์ เพื่อทราบฐานะและข้อเท็จจริงของสหกรณ์ที่เป็นอยู่จริง

(2) ตรวจสอบหลักฐานและความถูกต้องของการดำเนินธุรกิจแต่ละประเภทของ สหกรณ์ เพื่อประเมินผล และอาจให้ข้อแนะนำแก่คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ของ สหกรณ์ ทั้งทางวิชาการและทางปฏิบัติในกิจการนั้น ๆ

(3) ตรวจสอบการจัดจ้างและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนหนังสือสัญญา จ้างและหลักประกัน

(4) ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของสหกรณ์

(5) ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาหาทาง ปรับปรุงแผนงาน ข้อบังคับ ระเบียบ มติ ตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ ของสหกรณ์

(6) ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ หรือกิจการอื่นๆ เพื่อให้เกิดผลดีแก่การดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอรายงานผล การตรวจสอบประจำเดือนต่อคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมประจำเดือนคราวถัดไป แล้วเสนอผล การตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ด้วย

หากพบข้อบกพร่องจากการตรวจสอบต้องแจ้งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์แก้ไขโดยมิชักช้า ผู้ตรวจสอบกิจการอาจเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องนั้นด้วยก็ได้

ข้อ 106 ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ หากผู้ตรวจสอบกิจการตรวจพบข้อบกพร่องของ สหกรณ์ต้องแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบเพื่อแก้ไขโดยเร็ว ผู้ตรวจสอบกิจการต้องรับผิดชอบชดใช้ ค่าเสียหายอันจะเกิดแก่สหกรณ์ด้วยเหตุอันไม่จำเป็น

หมวด 11 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

ข้อ 107 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ จะกระทำได้ก็แต่โดยหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ต้องกำหนดในระเบียบวาระการประชุมใหญ่เป็นเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และให้แจ้งไปยังสมาชิกพร้อมหนังสือแจ้งระเบียบวาระการประชุมใหญ่

(2) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเสนอวาระแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับได้ เมื่อมีการพิจารณาเรื่องที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งมีกรรมการดำเนินการมาประชุมเต็มจำนวนของคณะกรรมการดำเนินการที่มีอยู่ในขณะนั้น โดยมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนั้น ให้ถือเสียง ไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการดำเนินการที่มาประชุมซึ่งลงลายมือชื่อเข้าประชุม แต่ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคน ลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการก่อนการประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่าสามสิบวันให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับก็ยอมทำได้ โดยต้องระบุข้อความที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติม นั้น พร้อมด้วยเหตุผล

(3) การพิจารณาวาระการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ ให้กระทำได้แต่เฉพาะในการประชุมใหญ่ที่มีองค์ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก หรือของผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือน้อยกว่าหนึ่งร้อยคนแล้วแต่กรณี

ข้อความใดที่ที่ประชุมใหญ่ได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว หากปรากฏว่าข้อความนั้นขัดกับกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์หรือเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย นายทะเบียนสหกรณ์ อาจแก้ไขข้อความนั้น แล้วจึงรับจดทะเบียน

ข้อบังคับที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนแล้ว หากยังไม่ได้กำหนดระเบียบ หรือคำสั่งให้สอดคล้องกัน ก็ให้นำความที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับแล้วนั้นมาบังคับใช้ และให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

หมวด 12 ข้อเบ็ดเสร็จ

ข้อ 108 ระเบียบของสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่กำหนดระเบียบต่างๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งข้อบังคับนี้ และเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสมาชิกสหกรณ์
- (2) ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่นหรือสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์
- (3) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์
- (4) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่น
- (5) ระเบียบว่าด้วยกลุ่มสมาชิก
- (6) ระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน
- (7) ระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน
- (8) ระเบียบว่าด้วยการใช้ทุนเพื่อสาธารณประโยชน์

(9) ระเบียบว่าด้วยที่ปรึกษา

(10) ระเบียบอื่น ๆ ที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรกำหนดไว้ให้มีเพื่อสะดวกและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสหกรณ์

เฉพาะระเบียบใน (1) (2) (4) ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ก่อน จึงจะใช้บังคับได้ ส่วนระเบียบอื่นเมื่อคณะกรรมการดำเนินการกำหนดใช้แล้วให้ส่งสำเนาให้นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ

ข้อ 109 การดำเนินคดีเกี่ยวกับความเสียหาย ในกรณีที่ทรัพย์สินของสหกรณ์ถูกยกยอกหรือเสียหายโดยประการใด ๆ หรือในกรณีที่สหกรณ์เรียกคืนเงินกู้ตามข้อ 19 และข้อ 108 (3) (4) แต่มิได้รับชำระตามเรียก คณะกรรมการดำเนินการต้องร้องทุกข์หรือฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความ

ข้อ 110 การตีความในข้อบังคับ ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อบังคับ ให้สหกรณ์เสนอปัญหานั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อขอคำวินิจฉัย และให้สหกรณ์ถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

ข้อ 111 ทรัพย์สินของสหกรณ์ การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ของสหกรณ์ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการที่มีอยู่ในขณะนั้นเป็นเอกฉันท์และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ด้วย

การลงมติเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตามความในวรรคแรกให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

ข้อ 112 การจำหน่ายทรัพย์สินเมื่อสหกรณ์ต้องเลิก เมื่อสหกรณ์ต้องเลิกและได้จัดการชำระบัญชีโดยจำหน่ายทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดทั้งจ่ายคืนเงินรับฝากพร้อมด้วยดอกเบี้ยและชำระหนี้สินอื่นๆ ของสหกรณ์เสร็จสิ้นแล้ว ปรากฏว่ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว

(2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์

กำหนด

(3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามข้อ 32 (2) เงินที่จ่ายตาม (2) และ (3) เมื่อรวมทั้งสิ้นต้องไม่เกินยอดรวมแห่งจำนวนเงินกำไรสุทธิที่สหกรณ์หาได้ ในระหว่างปีที่เลิกสหกรณ์กับทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลที่ถอนไปตามข้อ 32 (4) ในปีนั้น

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีกให้โอนให้แก่สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ในกรณีที่ไม่ว่าจะเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

ข้อ 113 ในกรณีที่ข้อบังคับนี้มีได้กำหนดข้อความเรื่องใดไว้ให้สหกรณ์รับบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดจนคำสั่งหรือคำแนะนำและระเบียบปฏิบัติของนายทะเบียนสหกรณ์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งแห่งข้อบังคับนี้ด้วย

ลงชื่อ

ประธานคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์
(นายธนา ทวีประโคน)

ลงชื่อ

เลขานุการคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์
(นายเจตจำนงค์ ชัยนาม)

ภาคผนวกที่ 2

รายงานสรุปผลการจัดเวทีเรียนรู้
โครงการวิจัย แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่า
และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.

รายงานสรุปเวทีเรียนรู้

โครงการเพื่อพัฒนานโยบายการส่งเสริมบทบาทขององค์กรย่อยใน ส.ส.ท.

: ศึกษารูปแบบการจัดตั้งสหกรณ์ ส.ส.ท. ครั้งที่ 2

วันอังคารที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2554 เวลา 10.00-12.00 น.

ณ ห้องประชุม ผู้บริหารองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณธนา	ท้าวประโคน	ประธานคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
3. คุณนนทณัฐ	ทีลี	คณะกรรมการก่อตั้งสหกรณ์
4. คุณวุฒิชัย	สอนหินลาด	คณะกรรมการก่อตั้งสหกรณ์
5. คุณเจตน์จำนงค์	ชยันาม	คณะกรรมการก่อตั้งสหกรณ์
6. คุณวิชณพงษ์	อัครวิทย์	คณะกรรมการก่อตั้งสหกรณ์
7. คุณอารีย์	สิงโต	คณะกรรมการก่อตั้งสหกรณ์
8. นายสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

เป็นการประชุมต่อเนื่องจากครั้งที่ผ่านๆ มาเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 54 เพื่อหารือร่วมกับ คุณบุญเสริม ไกรสินธุ์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 2 เพื่อหารือแนวทางการเป็นไปได้ในการจดทะเบียนสหกรณ์บริการ แต่เนื่องด้วยคุณบุญเสริม ไกรสินธุ์ ติดภารกิจราชการเร่งด่วนจึงไม่สามารถเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ได้ ที่ประชุมจึงได้หารือในประเด็นดังนี้

ผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้นำเสนอรูปแบบบริบทคุณสมบัติของสหกรณ์บริการแก่ที่ประชุม ซึ่งมีรายละเอียดคือ สหกรณ์บริการรูปแบบต่างๆ

1. สหกรณ์อุตสาหกรรมในครัวเรือน ตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมในครัวเรือน เพื่อแก้ปัญหาในด้านวัตถุดิบและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยการส่งเสริมให้นำวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการผลิตสินค้า สหกรณ์รูปแบบนี้แบ่งออกเป็น สหกรณ์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้, สหกรณ์หัตถกรรมอื่น ๆ

2. สหกรณ์เดินรถ ตั้งขึ้นในหมู่ผู้ประกอบอาชีพการเดินรถเพื่อให้มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว และสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ นอกจากนี้ยังเป็นการจัดระเบียบการเดินรถ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก และพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์รูปแบบนี้แบ่งออกเป็น สหกรณ์รถยนต์โดยสาร, สหกรณ์รถยนต์แท็กซี่, สหกรณ์รถยนต์สามล้อและสหกรณ์สี่ล้อเล็ก

3. สหกรณ์เคหสถานและบริการชุมชน ตั้งขึ้นตามความต้องการของประชาชน ผู้มีความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัย เพื่อให้ทุกคนได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองและอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนอย่างมีความสุข สหกรณ์รูปนี้แบ่งออกเป็น สหกรณ์เคหสถาน, สหกรณ์บริการชุมชน

4. สหกรณ์สาธารณูปโภค ตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนในเรื่องสาธารณูปโภคของประชาชนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในเขตชุมชนเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ในปัจจุบันลดบทบาทเป็นหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจบริหารจัดการแทนได้แล้ว ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น สหกรณ์บริการไฟฟ้าพลังน้ำ, สหกรณ์บริการน้ำบาดาล, สหกรณ์บริการน้ำประปา

5. สหกรณ์บริการรูปอื่น เป็นสหกรณ์บริการที่ดำเนินธุรกิจไม่อาจจัดเข้า 4 รูปแบบข้างต้นสำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์บริการ มีหลายรูปแบบให้พิจารณา สรุปวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆ ดังนี้

- (1) ประกอบธุรกิจด้านการบริการที่ระบุไว้ตามรูปแบบของสหกรณ์
- (2) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นมาบริการแก่สมาชิกในราคายุติธรรม
- (3) รับฝากเงินจากสมาชิกเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์
- (4) ให้เงินกู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ หรือจำเป็นแก่สมาชิก
- (5) รวบรวมผลิตภัณฑ์จากสมาชิก โดยจัดหาตลาดจำหน่ายให้
- (6) ช่วยเหลือสมาชิกด้านกฎหมาย คดีความ
- (7) ส่งเสริมสวัสดิภาพของสมาชิก และครอบครัว
- (8) ส่งเสริมการช่วยตนเองและการร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก
- (9) ให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกเพื่อให้มีความรู้ทางสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
- (10) ร่วมมือกับสหกรณ์อื่นและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกิจการความก้าวหน้าของสหกรณ์

โดยผู้อำนวยการฯ ได้ยกตัวแบบการจัดตั้งสหกรณ์กรณีของสหกรณ์บริการผู้ปฏิบัติงาน ท.ศ.ท. จำกัด และได้ให้ข้อเสนอแนะแหล่งที่มาของทุนในการจัดตั้งสหกรณ์ให้ชัดเจน

ทั้งนี้ผู้อำนวยการได้เสนอรูปแบบสหกรณ์ที่สามารถจัดตั้งได้ครอบคลุมและเหมาะสมกับความต้องการของสมาชิก สสท. คือสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งคณะกรรมการก่อตั้งมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องของระยะเวลา และเงื่อนไขบางประการจึงขอหารือกันเองอีกครั้ง โดยได้ศึกษาข้อมูลรูปแบบของสหกรณ์บริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด เป็นตัวแบบ

เลิกประชุมเวลา 12.00 น.

รายงานสรุปผลเวทีเรียนรู้
โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.
วันพฤหัสบดีที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 เวลา 15.00-17.00 น.
ณ ห้องประชุม 401 ชั้น 4 อาคารสำนักงานใหม่ Thai PBS

ผู้มาประชุม

1. รศ.ดร.อรศรี	งามวิทยาพงศ์	กรรมการนโยบาย ส.ส.ท.
2. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราราวท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. นายธนา	ท้วประโคน	ประธานคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
4. นายเจตน์จำนงค์	ชัยนาม	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
5. นางศิริลักษณ์	อารีย์ชน	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
6. นายชุกษา	โคภิชฐกมล	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
7. นายสมชาย	แสงอุทัย	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
8. นายนนทณัฐ	ทีสี	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
9. นายณรงค์ศักดิ์	อำไพวรรณ	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
10. นายวิษณุพงษ์	อัครวิทย์	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
11. นางสาวกนกวรรณ	แจ่มจิ่ง	ผู้ประสานงานโครงการพัฒนาวิชาการ ด้านนโยบายฯ
12. นางสาวสายสุดา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์
13. นายสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
14. นางสาววสินธรา	ชวยเขิน	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 15.00 น.

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราราวท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องโครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท. โดยในการประชุมครั้งนี้ทำความเข้าใจร่วมกันและวางแผนการดำเนินโครงการวิจัย ซึ่งขณะนี้คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์ ได้ส่งเอกสารขออนุมัติจัดตั้งสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์บริการ ไปยังกรมส่งเสริมสหกรณ์แล้ว เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 54 และคาดว่าจะได้รับการรับรองการจัดตั้งสหกรณ์ภายใน 20 วัน

จากนั้น รศ. จุฑาทิพย์ ได้นำเสนอแผนการดำเนินงานวิจัย ซึ่งขณะนี้ได้อยู่ในขั้นตอนการประชุมหารือผู้เกี่ยวข้อง และจะหารือเรื่องการจัดเวทีตกผลึกความคิดทั้ง 4 ครั้ง โดยเวทีที่ 1 นั้นจะให้ผู้เข้าร่วมเวทีนำเสนอภาพฝันของสหกรณ์บริการ ส.ส.ท. จุดมุ่งหมายเพื่อระดมความคิด หาปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาคม ส.ส.ท. ซึ่งขั้นตอนกระบวนการวิจัย เป็นงานที่ทำทนายต้องสร้างสหกรณ์แท้ ต้องทำสหกรณ์ให้เป็นกลไก ไม่ใช่เป็นเครื่องมือ โดยขั้นต่อไปจะทำการศึกษาตัวแบบสหกรณ์หนึ่งแห่งที่คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์สนใจดูงาน

หลังจากนั้น รศ. จุฑาทิพย์ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคณะผู้จัดตั้งในประเด็นของรูปแบบการดำเนินการวิจัยสอดคล้องและมีแนวทางตรงกับกับความต้องการของคณะผู้จัดตั้งอย่างไรซึ่งแต่ละท่านได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

คุณสมชาย กล่าวว่า อยากให้จัดตั้งสหกรณ์เป็นอันดับแรก และเห็นด้วยว่าที่จะให้คนเข้าเวทีตกผลึก เพื่อจะได้เข้าใจคุณค่าสหกรณ์

คุณวิษณุพงษ์ กล่าวว่า สหกรณ์เป็นเรื่องดี แต่คนของเราไม่ค่อยสะดวก เนื่องจากเวลาทำงานไม่ตรงกัน ไม่ตายตัว และไม่รู้จักสหกรณ์ในเชิงลึก และจำนวนคนที่เข้ารับฟังเวที (ที่กำหนดไว้ 100 คน) เยอะเกินไป ถ้าแค่ 20-30 คนกำลังดี

คุณศิริลักษณ์ กล่าวว่า ไม่เกิน 50 คน/1 รอบกำลังดี

คุณชุกษา กล่าวว่า อยากให้จัดรอบเวทีตกผลึกความคิดให้มากขึ้น โดยอาจมีช่วงเช้าและบ่าย และต้องประชาสัมพันธ์บนหน้าเว็บไซต์ด้วยไม่แน่อาจมีคนสมัครเกิน 100 คน หากเราจัดเวลาดีๆ

คุณเจตจำนงค์ กล่าวว่า อยากให้ทาง สว.สท. เพิ่มการจัดรอบเวที และทาง ส.ส.ท. จะจัดการเรื่องหากคนเข้าร่วมเวทีเอง

คุณณรงค์ศักดิ์ คิดว่าสหกรณ์เป็นคนดูแลชีวิตของพนักงานทุกอย่างและอาจจัดให้ดูแลถึงพ่อแม่ ด้วย และคนที่นี่ที่นี้แปลกแบบสุดขีด ไม่เคยกลัวใคร และคิดว่าที่นี้กล้าที่จะเป็นสหกรณ์ที่จะไม่เป็นแบบสหกรณ์อื่นๆ (พอมีเงินก็ลืมอุดมการณ์)

หลังจากได้นำเสนอขั้นตอนแผนการดำเนินงานวิจัยแล้ว ที่ประชุมได้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นโดยมีข้อสรุป ดังนี้

การกำหนดช่วงเวลาและจำนวนผู้เข้าร่วมเวทีตกผลึกความคิด ที่ประชุมมีข้อสรุปจัดเวทีในวันพฤหัสบดี โดยครั้งแรกมีกำหนดการจัดขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ 16 มิถุนายน 2554 โดยแบ่งเป็นช่วงเช้าและช่วงบ่าย ซึ่งคุณกนกวรรณ จะเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ใน ส.ส.ท. เพื่อเชิญบุคลากรเข้าร่วมเวที โดยคุณชุกษา รับผิดชอบทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาคม ส.ส.ท. ทราบที่หน้าเว็บไซต์ของ ส.ส.ท. การศึกษาดูงานตัวแบบสหกรณ์ที่น่าสนใจ รศ. จุฑาทิพย์ได้หารือในที่ประชุมว่า ให้ที่ประชุม

เสนอสหกรณ์ตัวแบบที่อยากเดินทางไปศึกษาดูงาน แต่ที่ประชุมเสนอถึงอุปสรรคเนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน มีตารางการทำงานที่แตกต่างกัน และช่วงนี้ก็มีภารกิจต้องออกพื้นที่เนื่องจากเป็นช่วงเลือกตั้ง โดยจะมีการหารือกันอีกครั้งในภายหลัง แต่เห็นด้วยที่ รศ. จุฑาทิพย์ จะนำเสนอสหกรณ์ตัวแบบในรูปแบบวิดีโอ โดย รศ. จุฑาทิพย์ได้แจ้งที่ประชุมเพื่อขอทำการเก็บข้อมูลเชิงทำแบบสอบถามก่อนหน้าไปกับการจัดเวที

และคุณธนา ได้กล่าวว่า ในตอนแรก คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์ จะขอจดทะเบียนเป็น สหกรณ์ออมทรัพย์ แต่เมื่อได้รับคำปรึกษาจาก รศ.จุฑาทิพย์ ซึ่งแนะนำให้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์บริการ เนื่องจากสหกรณ์บริการนั้นตรงตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการฯ และน่าจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก ประชาคม ส.ส.ท. มากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้เห็นด้วยกับ รศ.จุฑาทิพย์ และ ดำเนินการขออนุมัติจัดตั้งสหกรณ์แล้ว

เลิกประชุมเวลา 17.00 น.

รายงานสรุปผลเวทีเรียนรู้
โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.
วันอังคารที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2554 เวลา 15.00-16.00 น.
ณ ห้องประชุม 401 ชั้น 4 อาคารสำนักงานใหม่ ThaiPBS

ผู้มาประชุม

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทรราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นายประสพสินธุ์	บุญประเสริฐ	ประธานสมาพันธ์องค์กรฯ
3. นายอำนาจ	นนทรีย์	รองประธานสมาพันธ์องค์กรฯ
4. นายชัยยุทธ์	เคหะนันท์	เลขานุการสมาพันธ์องค์กรฯ
5. นางจินตนา	ตรีสุวรรณ	ผู้ตรวจสอบ
6. นายสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
7. นางสาววสินธรา	ขวยเขิน	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 15.00 น.

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทรราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้กล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนี้ เพื่ออยากรับฟังความคิดเห็นของสมาพันธ์องค์กรฯ ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อสหกรณ์บริการที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ และขอข้อเสนอแนะแบบสอบถามของ สว.สก. ที่จะนำไปเก็บแบบสอบถาม ในวันพฤหัสบดีที่ 16 มิถุนายน 2554 เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ในการทำโครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท. ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

สมาพันธ์องค์กรฯ จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ให้ความร่วมมือในการทำงานและตรวจสอบผู้บริหาร ซึ่งสมาพันธ์องค์กรฯ อาจจัดสวัสดิการบางอย่างให้แก่สมาชิก โดยในขณะนี้สมาพันธ์องค์กรฯ และสหกรณ์บริการ ได้มีความต้องการตรงกันคือ อยากให้มีร้านอาหารที่ถูก สะอาด และบริการตลอดทั้งวัน อีกทั้งคำรักษาพยาบาลที่จะจัดเป็นสวัสดิการของสมาชิกนั้น ควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยหากมีการจัดตั้งสหกรณ์บริการได้สำเร็จ คณะกรรมการของสมาพันธ์องค์กรฯ บางท่าน อาจเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วย และคาดว่าในอนาคต สมาพันธ์องค์กรฯ และสหกรณ์จะมีความร่วมมืออันดีต่อกัน โดยสมาพันธ์ในสายตาของประชาคม จะเข้าใจว่า เป็นสหภาพ ซึ่งจริงๆนั้น สหภาพจะเน้นคำว่า “ต้อรอง” แต่สมาพันธ์จะเน้นคำว่า “พูดคุย” กันมากกว่า ดังนั้น สมาพันธ์องค์กรฯ นั้น ก่อตั้งมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน มิใช่เป็นฝ่ายตรงข้ามและในอนาคตสหกรณ์บริการจะมีบทบาทด้านการจัดหาสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่จะมอบให้แก่ตัวสมาชิก ส่วนสมาพันธ์องค์กรฯ นั้น จะทำ

บทบาทในการพูดคุย เจริญจากผู้บริหารขององค์การ ช่วยเหลือเป็นตัวแทนหากสมาชิกได้รับความเดือดร้อน และต่อไปจะมีบทบาทในการไกล่เกลี่ยให้สหกรณ์บริการหรือชุมนุมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์การ ส.ส.ท.

โดยรศ. จุฑาทิพย์ ภัทรราช ได้ชี้ประเด็นในที่ประชุมสมาพันธ์องค์การฯ ว่า หากในอนาคตเกิดความขัดแย้งระหว่างสหกรณ์บริการกับสมาพันธ์องค์การฯ นั้น จะมีเครื่องมือจัดการความขัดแย้งนี้อย่างไร นายประสพลสินธุ์ ได้กล่าวว่า จะใช้การพูดคุยผ่านเวทีรับฟังความคิดเห็นอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ และมี Road Map ที่ชัดเจน เพื่อให้งานของสหกรณ์บริการและสมาพันธ์องค์การฯ ไม่ทับซ้อนซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนในภายหลังได้ ซึ่งนายประสพลสินธุ์ ได้กล่าวว่าพันธกิจของสหกรณ์นั้น น่าจะสร้างประโยชน์ของเงินทุนที่ประชาคม ส.ส.ท.จะลงเงินไป แต่พันธกิจของสมาพันธ์องค์การฯ คือ ช่วยไกล่เกลี่ยความขัดแย้งของบุคลากรใน ส.ส.ท. ในปัจจุบันสมาพันธ์องค์การฯ ได้ใช้กลยุทธ์ในการรณรงค์ให้สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสมาพันธ์องค์การฯ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และช่วยกันดำรงสมาพันธ์องค์การฯ ไว้ ซึ่ง รศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวชื่นชมแนวความคิดและได้ให้คำแนะนำว่าการวางแผนจะช่วยไม่ก่อให้เกิดปัญหาที่จะตามมาในภายหลังระหว่าง สหกรณ์บริการและสมาพันธ์องค์การฯ

จากนั้น รศ.จุฑาทิพย์ ได้ขอข้อเสนอแนะแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณแก่ประชาคม ส.ส.ท. ที่เข้าร่วมเวทีตักถวิลความคิด ครั้งที่ 1 ในวันพฤหัสบดี ที่ 16 มิถุนายน 2554 ซึ่งที่ประชุมได้เสนอแนะให้ทำเป็น E-questionnaires เนื่องจากเล็งเห็นว่า การแจกแบบสอบถามประชาคม ส.ส.ท. ไม่สนใจที่จะกรอกข้อมูล ซึ่งหากทำแบบสอบถามเป็น E-questionnaires แล้วนั้น จะสะดวกในการกรอกแบบสอบถามมากกว่า และแบบสอบถามที่นำมาให้ข้อเสนอแนะนั้น ที่ประชุมจะขอนำแบบสอบถามกลับไปพิจารณา หลังจากนั้นจะแจ้งแก่ทาง สว.สก.ผ่านทางคุณกนกวรรณ ว่าแบบสอบถามที่ขอข้อเสนอแนะนั้นมีส่วนใดต้องปรับแก้หรือไม่

เลิกประชุมเวลา 16.00 น.

รายงานสรุปเวทีเรียนรู้
สำหรับ “โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”
วันพฤหัสบดี ที่ 16 มิถุนายน 2554 เวลา 10.00 – 12.00
ณ ห้องประชุม ชั้น 1 อาคารสำนักงานใหม่ ThaiPBS

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นายธนา	ท้าวประโคน	ประธานคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
3. นายเจตน์จำนงค์	ชัยนาม	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
4. นายชุกษา	โสภิชฐกมล	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
5. คุณณรงค์เดช	ดำรงค์	ผู้จัดการฝ่ายออกอากาศ
6. คุณพรเกียรติ	พรหมสามพราน	เจ้าหน้าที่ IT
7. จุฑามาศ	ศิริมูล	เจ้าหน้าที่ฝ่ายตลาด
8. คุณกอบสิน	ธนผลิน	ผอ.สำนักวิศวกรรม
9. คุณฤทธิรงค์	ปานเสวย	หัวหน้าช่างเทคนิค
10. คุณวินัย	อินสว่าง	เจ้าหน้าที่จัดซื้อ
11. คุณประภาส	พึงประภัสสรณ์	เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร
12. คุณสุดา	สระจำ	เจ้าหน้าที่การคลัง
13. คุณอุบล	นิลศาสตร์	เจ้าหน้าที่การคลัง
14. คุณกฤติชัย	อุดมสุขรัตน์	สำนักโทรทัศน์และวิทยุ
15. คุณเจตจำนงค์	ชัยนาม	เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร
16. คุณธนกฤต	เปลมปลั่ง	เจ้าหน้าที่ IT
17. คุณธงชัย	วิวัฒน์	เจ้าหน้าที่ฝ่ายตัดต่อข่าว
18. คุณนันทวัฒน์	กลั่นทิรัญ	เจ้าหน้าที่ตัดต่อข่าว
19. คุณสุพรรณิณี	สันติพงษ์	web content
20. คุณสุวีรัตน์	ด้วงศรี	เจ้าหน้าที่มัลติมีเดีย
21. คุณเรติพงศ์	มีศาลการ	เจ้าหน้าที่มัลติมีเดีย
22. คุณวัฒนา	จันทร์กาล	เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างภาพ
23. คุณรวีสสา	ทองรอด	เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างภาพ
24. คุณนิพาภรณ์	โหมไม้	เจ้าหน้าที่ IT
25. คุณอำนาจ	นนทรีย์	เจ้าหน้าที่ IT
26. คุณรชตกร	วงศ์สุวรรณ	เลขานุการ

27.คุณบรรเจิด	พัฒนากิจ	เจ้าหน้าที่เทคนิค
28.คุณอาพร	ราชสีห์	เจ้าหน้าที่ธุรการ
29.คุณสุรพงษ์	เพื่อchim	Producer
30.คุณชนาธิป	ไพโรพงษ์	Producer
31.คุณจิรายุ	เรื่องมนตรี	เจ้าหน้าที่ IT
32.คุณณภัทร	วุฒินนท์ชัย	เจ้าหน้าที่ IT
33.คุณไชยเดช	ฐานการ	เจ้าหน้าที่ฝ่ายเสียง
34.คุณโกเมน	ใจกล้า	ผู้จัดการฝ่าย
35.คุณจันทร์ดี	บัวศรีแก้ว	เจ้าหน้าที่ธุรการ
36.คุณกนต์โย	ศรีสุนธ์	ผู้จัดการ
37.คุณเกียรติศักดิ์	เครือวรรณ	เจ้าหน้าที่วิศวกร
38.คุณวรินทร์	วรรณวงศ์	เจ้าหน้าที่จัดซื้อ
39.เรือตรีปกรณ์	วิเศษสินธุ์	เจ้าหน้าที่ช่างเทคนิค
40.คุณวิภาวรรณ	สงศรี	เจ้าหน้าที่ IT
41.คุณสุทัศน์	ค่าแทน	เจ้าหน้าที่ IT
42.คุณบุษบา	โกศิษฐมกล	เจ้าหน้าที่ IT
43.คุณสุนทร	พานิชกรณ์	เจ้าหน้าที่ IT
44.คุณภาคพันธ์	ฐทยา	เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าว
45.คุณธนิดา	สุนทรเทพวรากุล	เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างเทคนิค
46.คุณทิฆัมพร	โตสุข	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
47.คุณอภิัญญา	เครือหอม	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
48.ณัฐพัชร	จันทร์สูตร	ผู้อำนวยการ สกม.
49.คุณเดชาธร	อัครอมบุรีแจ่มศรี	เจ้าหน้าที่ประสานงาน
50.คุณดุสิต	ทองมา	ตรวจสอบภายใน

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นางสาวสายสุดา ศรีอุไร รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นายสุพจน์ สุขสมงาม เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
3. นางสาววสินธรา ขวยเขิน นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

คุณธนา ท้วประโคน ประธานคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์ กล่าวเปิดการประชุมและแนะนำวิทยากร

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์บริการชี้แจงการจัดเวทีตลกฝึกความคิดเพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นของประชาคม ส.ส.ท. และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดของประชาคม ส.ส.ท.กับคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

โดยรศ.จุฑาทิพย์ ได้อธิบายประเด็นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีตลกฝึกความคิด ในช่วงเช้าว่ามี 3 ประเด็น ได้แก่

- บริบทของสหกรณ์ในสายตาประชาคม ส.ส.ท.
- บทบาทของสมาชิก
- ฝ่ายจัดการมืออาชีพ

รศ.จุฑาทิพย์ ได้อธิบายว่า ในสหกรณ์มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ฝ่าย ได้แก่ การควบคุม (สมาชิก) การจัดการ(ฝ่ายจัดการ) อำนาจการ(คณะกรรมการดำเนินการ) ซึ่งทุกฝ่ายมีความสำคัญเท่ากัน แต่จะมีสมาชิกเป็นฐานของสามเหลี่ยมด้านเท่านี้ เนื่องจากสมาชิกจะเป็นผู้เลือกคณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำหนดทิศทางของสหกรณ์ สมาชิกมีหน้าที่ในการเป็นเจ้าของ ซึ่งเวทีในการประชุมของสหกรณ์นั้นจะดำเนินตามแนวทางประชาธิปไตย ซึ่งเหลือเวทีเดียวในโลก คณะกรรมการดำเนินการ เป็นฝ่ายอำนาจการ ซึ่งรับนโยบายจากที่ประชุมใหญ่และนำมาดำเนินการต่อ โดยในการประชุมใหญ่นั้นต้องมีข้อมูลจากฝ่ายจัดการที่ทันสมัย และมีความแม่นยำ ซึ่งรศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวว่า ข้อมูลของสหกรณ์เกี่ยวกับสมาชิกนั้นมีความสำคัญกับฝ่ายอำนาจการมากที่สุด ซึ่งฝ่ายจัดการ ก็ต้องใช้บุคลากรที่เป็นมืออาชีพ แต่กรรมการดำเนินการที่ดีนั้น ต้องรู้ตัวบทกฎหมายเป็นอย่างดี

รศ.จุฑาทิพย์ ได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านลองประเมินตนเองว่ามีคุณค่าสหกรณ์ในตนเองมากเท่าใด โดยรศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวถึงคุณค่าสหกรณ์ทั้ง 10 ประการ ดังนี้

1. การช่วยเหลือตนเอง
2. การรับผิดชอบตนเอง
3. ประชาธิปไตย
4. ความเที่ยงธรรม
5. ความเสมอภาค
6. ความเป็นเอกภาพ
7. ความซื่อสัตย์
8. การเปิดใจกว้าง
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม

10. การเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

รศ.จุฬาทิพย์ ได้บรรยายหลักการสหกรณ์ ทั้ง 7 ข้อ โดยกล่าวว่า สหกรณ์นั้นใช้หลักธรรมาภิบาลผ่านจิตวิญญาณของคนสหกรณ์ซึ่งกำหนดเป็นหลักการสหกรณ์ในปัจจุบัน ดังนี้

1. หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง
2. หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
3. หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
4. หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
5. หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ
6. หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
7. หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

ในการนี้รศ.จุฬาทิพย์ ได้กล่าวถึงประกาศของ ICA ว่า “สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจ แต่ภายใต้ยุคโลกาภิวัตน์ สหกรณ์ต้องแข่งขันได้ แต่ถ้าให้เลือกระหว่างกำไรที่มากที่สุด กับบริการที่ดีที่สุด สหกรณ์จะเลือกบริการที่ดีที่สุด” และสมาชิกต้องสนับสนุนกรรมการผ่านที่ประชุมใหญ่ โดยในที่ประชุมใหญ่จะมี 2 วาระที่สำคัญ ได้แก่ 1.รายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา 2.เสนอแผนปิดไปและขออนุมัติค่าใช้จ่าย ดังนั้นสมาชิกจะต้องอ่านรายงานการประชุม และใช้เวลาการประชุมเป็นสถานที่เรียนรู้ คณะกรรมการก็ต้องฟังความคิดเห็นของสมาชิกโดยสมาชิกก็จะเป็นต้องให้เกียรติกรรมการด้วย ซึ่งการตัดสินใจในที่ประชุมจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ให้เกียรติซึ่งกันและกันของทั้ง 3 ฝ่าย และได้กล่าวว่า สหกรณ์ของสมาชิกทุกคน ดังนั้นอยากให้สหกรณ์เป็นเช่นไร สมาชิกทุกคนต้องร่วมกันกำหนดได้ในที่ประชุมใหญ่สมาชิก

รศ.จุฬาทิพย์ ได้เล่าถึงต้นกำเนิดของสหกรณ์ โดยสหกรณ์แห่งแรกของโลกนั้น คือ สหกรณ์ผู้บริโภครอชเดล โดยกรรมการช่างทอผ้าจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีรายได้น้อยและประสบปัญหาในด้านการซื้อหาเครื่องอุปโภคที่ราคาแพง มีการปลอมปนและถูกเบียดเบียนในการชั่ง จึงได้รวมกันจัดตั้งเป็นสมาคมประกอบด้วยผู้ริเริ่ม 28 คน จึงริเริ่มโดยการสะสมเงินเดือนละ 1 ชิลลิง/ คน ได้เงินทั้งสิ้น 29 ปอนด์ จัดตั้งร้านค้าสหกรณ์ขึ้น แตกต่างจากการลงแขกซึ่งเป็นเพียงแค่การร่วมมือกันในการทำกิจกรรมที่เหมือนกัน ไม่มีเป้าหมายร่วม ไม่มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

จากนั้น รศ.จุฬาทิพย์ ได้ซักถามว่า การจะตั้งสหกรณ์บริการต้องการอะไร ผู้เข้าร่วมประชุมตอบว่าร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และเพื่อให้ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลง อีกทั้งคุณภาพดี โดย รศ.จุฬาทิพย์ ได้สรุปว่า ที่ผู้เข้าร่วมประชุมกล่าวนั้น คือ น่าจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะเอื้อให้ประชาคมส.ส.ท. ลดรายจ่ายลง เช่น มีร้านสหกรณ์ที่จัดหาสินค้าที่มีคุณภาพแต่ รศ.จุฬาทิพย์ ได้แนะนำว่าสมาชิกอย่าคิดว่าสหกรณ์สามารถจัดหาบริการได้ทุกอย่าง เพราะสหกรณ์ไม่สามารถจะจัดหาบริการที่สมาชิกทุกท่านต้องการได้

หลังจากรศ.จุฬาทิพย์ได้อธิบายครบทุกประเด็นแล้ว ได้เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นและประเด็นข้อซักถามของประชาคม ส.ส.ท. ที่มีต่อสหกรณ์ ได้มีข้อซักถามดังนี้

- ฝ่ายจัดการนั้นสามารถมาจากสมาชิกหรือต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น
รศ.จุฑาทิพย์ได้กล่าวชี้แจงว่า ควรเป็นคนในสหกรณ์ เนื่องจากจะได้รู้สึกถึงความ
เป็นเจ้าของ

- เท่าที่ผ่านมา สหกรณ์ที่ล้มเหลวส่วนใหญ่จะมาจากการฝ่ายไหนมากที่สุด
โดยรศ.จุฑาทิพย์ กล่าวว่า สมาชิกมีส่วนสำคัญในการทำให้สหกรณ์ล้มเหลวมาก
ที่สุด เนื่องจากสมาชิกไม่รู้เรื่องสหกรณ์ ดังนั้นสมาชิกมักจะเลือกพวกพ้องของตนเองเข้ามาเป็น
คณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกไม่เข้าร่วมประชุมใหญ่ สมาชิกเน้นเรื่องกู้เงินอย่างเดียว และสมาชิกมักจะ
ไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารสหกรณ์ และได้กล่าวเพิ่มเติมว่าหากสมาชิกดีแล้วนั้น จะเลือก
คณะกรรมการดำเนินการที่ดี และคณะกรรมการดำเนินการจะเลือกฝ่ายจัดการที่ดี ดังนั้นทำให้สหกรณ์
ประสบความสำเร็จมากที่สุด

- คอมมูนกับสหกรณ์ต่างกันอย่างไร มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร
คอมมูน หรือ สหกรณ์นารวม คือเอาผืนนามารวมกัน ตัวอย่างเช่น คิบบูชต์ ซึ่ง
สมาชิกไม่มีสิทธิในที่ดิน ทุกคนทำงานตามความสามารถของตนเอง เมื่อมีรายได้ต้องส่งให้คิบบูชต์หมดแล้ว
คิบบูชต์จะบริหารจัดการเงินให้กับสมาชิกทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน หรือ โมซาฟ สมาชิกสามารถเป็นเจ้าของ
ที่ดินได้ แต่ใช้ทรัพยากรร่วมกัน

คุณธนา ทวีประโคน กล่าวว่าในตอนท้ายว่า การสื่อสารภายในเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เท่าที่เห็นมา
สหกรณ์ที่มีปัญหา เกิดจากสมาชิกที่ต้องการฝากเงิน ต้องการดอกเบี้ยสูง สมาชิกที่ต้องการกู้ ต้องการดอกเบี้ย
ต่ำ คนถือหุ้นต้องการเงินปันผลมากๆ แต่จะทำอย่างไรให้ทุกคนยิ้มได้ ดังนั้นเราจึงต้องมีการสื่อสารภายในที่ดี
และดูว่าคนที่เลือกเข้าไปเป็นคณะกรรมการจะใส่ใจสมาชิกหรือไม่ ซึ่งถ้าสหกรณ์บริการของ ส.ส.ท. ได้
ดำเนินการจัดตั้งแล้ว จะทำมีหน้าที่ 2 อย่างคือ 1.ส่งเสริมอาชีพ 2.ยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิก

เลิกประชุมเวลา 12.00 น.

รายงานสรุปเวทีเรียนรู้
 สำหรับ “โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
 เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”
 วันพฤหัสบดี ที่ 16 มิถุนายน 2554 เวลา 14.00 – 16.00 น.
 ณ ห้องประชุม ชั้น 1 อาคารสำนักงานใหม่ ThaiPBS

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นายธนา	ท้าวประโคน	ประธานคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
3. นายเจตน์จำนงค์	ชัยนาม	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
4. นายชุกษา	โสภิชฐกมล	คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์
5. คุณสาธิต	ดิชโยธิน	ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริม
6. คุณบุญชนิกา	ช่วยนุกิจ	โปรดิวเซอร์
7. คุณสุบรรณ	ธิดาเวช	เจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์อาวุโส
8. คุณชาลินี	สังข์เครือ	ครีเอทีฟ
9. คุณ อมรรัตน์	हनุนโต	ครีเอทีฟ
10. คุณทีรวิทย์	โชติจักราชย์	โปรดิวเซอร์
11. คุณอุษณีย์	อากาศวิภาต	เจ้าหน้าที่ HR
12. คุณศตพร	ยอดวานิช	เจ้าหน้าที่ HR
13. คุณณัฐฉิวรรณ	ไตรรัตน์	ผู้จัดการ HR
14. คุณชมพูนุช	ธัญญพงศ์ชัย	เจ้าหน้าที่ HR
15. คุณอดุลย์	พงชุมพล	งบประมาณ
16. คุณจินตนา	ตรีสุข	เจ้าหน้าที่ IA
17. คุณณัฐนิชา	ทองมัน	เจ้าหน้าที่ธุรการ
18. คุณอรพนธ์	จักรพันธ์	เจ้าหน้าที่คลัง
19. คุณณัฐธิดา	คุมพรรค	เจ้าหน้าที่จัดซื้อ
20. คุณปรารธนา	ทองพุ่ม	เจ้าหน้าที่ธุรการ
21. คุณสุธาศินี	ฤทธิยากร	กีฬา
22. คุณศรียา	กฤษกร	เจ้าหน้าที่ธุรการ
23. ประภาพร	เขาวนาศิริ	ผู้ส่งข่าว
24. คุณศศินันท์	แก้วคลัง	เจ้าหน้าที่ธุรการข่าว
25. คุณปรียะดา	ฉันทะกลาง	ผู้สื่อข่าวอาชญากรรม
26. คุณนนทณัฐ	ทีสี	เจ้าหน้าที่จัดซื้อ

27.คุณลานบุญ	วุฒฑกุล	ผู้ประกาศข่าว
28.คุณวินัย	เมฆาประสงค์	เจ้าหน้าที่งบประมาณ
29.คุณชาธิฟ	รายเรียง	เจ้าหน้าที่รายการ
30.คุณสุรยา	ชัยประเสริฐ	เจ้าหน้าที่ข่าว
31.คุณสมทบ	เต็มบุญบารมี	เจ้าหน้าที่รายการ
32.คุณศตคุณ	คำเกลี้ยง	ผู้สื่อข่าว
33.คุณจักรพันธ์	กมฺทโยธิน	บก. ราชสำนัก
34.คุณจิรสุดา	กัลยา	เจ้าหน้าที่บุคลากร
35.คุณศรรัชช์	อเรียน	เจ้าหน้าที่ สกม.
36.คุณอารีย์	สิงโต	เจ้าหน้าที่ สกม.
37.คุณปรียาภัสสร	โพธิ์เตียน	เจ้าหน้าที่ PR
38.คุณคมศักดิ์	พรพชโชค	เจ้าหน้าที่ IT
39.คุณนพดล	เทียนทรัพย์	เจ้าหน้าที่ IT
40.คุณศักดิ์สิทธิ์	สุพรรณสุวรรณ	ช่างภาพข่าว
41.คุณจิรศิน	คงพาณิชย์	เจ้าหน้าที่เสียง

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุพจน์ สุขสมงาม เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. นางสาววสินธรา ขววยเขิน นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

คุณธนา ท้วประโคน ประธานคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์ กล่าวเปิดการประชุมและแนะนำวิทยากร

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ชี้แจงการจัดเวทีถกผลึกความคิดเนื่องจากสมาชิกมีความคิดที่แตกต่างหลากหลายแต่มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องความต้องการ จึงใช้เวทีถกผลึกความคิดเพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นของประชาคม ส.ส.ท. และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดของประชาคม ส.ส.ท.กับคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

รศ.จุฑาทิพย์ ได้เล่าถึงต้นกำเนิดของสหกรณ์ โดยกล่าวถึงพระบิดาของการสหกรณ์ ซึ่งได้แก่ Robert Owen ได้สหกรณ์แห่งแรกของโลกนั้น คือ สหกรณ์รอชเดล โดยกรรมการช่างทอผ้าจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีรายได้น้อยและประสบปัญหาในด้านการซื้อหาเครื่องอุปโภคที่ราคาแพง มีการปลอมปนและถูกเบียดเบียนในการชั่ง จึงได้รวมกันจัดตั้งเป็นสมาคมประกอบด้วยผู้ริเริ่ม 28 คน โดยรวมทุนกันได้ 29 ปอนด์ จึงจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์ขึ้น

โดยรศ.จุฑาทิพย์ ได้อธิบายประเด็นในการแลกเปลี่ยนเรื่องรู้ในเวทีตถกผลึกความคิด ช่วงบ่าย
ว่ามี 3 ประเด็น ได้แก่

1. บริบทของสหกรณ์ในสายตาประชาคม ส.ส.ท
2. บทบาทของสมาชิก
3. ฝ่ายจัดการมืออาชีพ

รศ.จุฑาทิพย์ ได้อธิบายว่า ในสหกรณ์มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ฝ่าย ได้แก่ การควบคุม (สมาชิก) การจัดการ(ฝ่ายจัดการ) อำนาจการ(คณะกรรมการดำเนินการ) ซึ่งทุกฝ่ายมีความสำคัญเท่ากัน แต่จะมีสมาชิกเป็นฐานของสามเหลี่ยมด้านเท่านี้ เนื่องจากสมาชิกจะเป็นผู้เลือกคณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำหนดทิศทางการของสหกรณ์ สมาชิกมีหน้าที่ในการเป็นเจ้าของ ซึ่งเวทีในการประชุมของสหกรณ์นั้นจะดำเนินตามแนวทางประชาธิปไตย ซึ่งเหลือเวทีเดียวในโลก คณะกรรมการดำเนินการ เป็นฝ่ายอำนาจการ ซึ่งรับนโยบายจากที่ประชุมใหญ่และนำมาดำเนินการต่อ โดยในการประชุมใหญ่จำเป็นต้องมีข้อมูลจากฝ่ายจัดการที่ทันสมัย และมีความแม่นยำ ซึ่งรศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวว่า ข้อมูลของสหกรณ์เกี่ยวกับสมาชิกนั้นมีความสำคัญกับฝ่ายอำนาจการมากที่สุด ซึ่งฝ่ายจัดการ ก็ต้องใช้บุคลากรที่เป็นมืออาชีพ แต่กรรมการดำเนินการที่ดีนั้น ต้องรู้ตัวบทกฎหมายเป็นอย่างดี

รศ.จุฑาทิพย์ ได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านลองประเมินตนเองว่ามีคุณค่าสหกรณ์ในตนเอง
มากเท่าใด โดยรศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวถึงคุณค่าสหกรณ์ทั้ง 10 ประการ ดังนี้

1. การช่วยเหลือตนเอง
2. การรับผิดชอบตนเอง
3. ประชาธิปไตย
4. ความเที่ยงธรรม
5. ความเสมอภาค
6. ความเป็นเอกภาพ
7. ความซื่อสัตย์
8. การเปิดใจกว้าง
9. ความรับผิดชอบต่อสังคม
10. การเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

รศ.จุฑาทิพย์ ได้บรรยายหลักการสหกรณ์ ทั้ง 7 ข้อ โดยกล่าวว่า สหกรณ์นั้นใช้หลักธรรมาภิบาล
ผ่านจิตวิญญาณของคนสหกรณ์ซึ่งกำหนดเป็นหลักการสหกรณ์ในปัจจุบัน ดังนี้

1. หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง
2. หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
3. หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
4. หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
5. หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ

6. หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
7. หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

ในการนี้ รศ. จุฑาทิพย์ ได้กล่าวถึงประกาศของ ICA ว่า “สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจ แต่ภายใต้ยุคโลกาภิวัตน์ สหกรณ์ต้องแข่งขันได้ แต่ถ้าให้เลือกกระหว่างกำไรที่มากที่สุดกับบริการที่ดีที่สุด สหกรณ์จะเลือกบริการที่ดีที่สุด” และสมาชิกต้องสนับสนุนกรรมการผ่านที่ประชุมใหญ่ โดยในที่ประชุมใหญ่จะมี 2 วาระที่สำคัญๆ ได้แก่ 1. รายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา 2. เสนอแผนปีถัดไปและขออนุมัติค่าใช้จ่าย ดังนั้นสมาชิกจะต้องอ่านรายงานการประชุม และใช้เวทีการประชุมเป็นสถานที่เรียนรู้อะไร กรรมการก็ต้องฟังความคิดเห็นของสมาชิกโดยสมาชิกก็จะเป็นต้องให้เกียรติกรรมการด้วย ซึ่งการตัดสินใจในที่ประชุมจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ให้เกียรติซึ่งกันและกันของทั้ง 3 ฝ่าย และได้กล่าวว่า สหกรณ์ของสมาชิกทุกคน ดังนั้นอยากให้สหกรณ์เป็นเช่นไร สมาชิกทุกคนต้องร่วมกันกำหนดได้ในที่ประชุมใหญ่สมาชิก

หลังจาก รศ. จุฑาทิพย์ ได้อธิบายครบทุกประเด็นแล้ว ได้เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นและประเด็นข้อซักถามของประชาคม ส.ส.ท. ที่มีต่อสหกรณ์ ได้มีข้อซักถามดังนี้

1. สหกรณ์บริการ ส.ส.ท. สามารถจัดหาบริการให้สมาชิกได้ทุกอย่างหรือไม่ รศ. จุฑาทิพย์ ได้กล่าวชี้แจงว่า สามารถกระทำได้เกือบทุกอย่างแต่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
2. พอระดมทุนในปีแรกอยากทราบว่าจะมี Road Map อย่างไร รศ. จุฑาทิพย์ กล่าวว่า Road Map นั้น รศ. จุฑาทิพย์ ไม่สามารถให้คำตอบได้ เนื่องจาก Road Map ของสหกรณ์บริการ ส.ส.ท. นั้นผู้ที่กำหนดจะเป็นสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ แต่ รศ. จุฑาทิพย์ ได้เล่าประสบการณ์ให้ฟังว่า ในตอนแรกก็อาจให้กู้ฉุกเฉินก่อน เมื่อมีผลกำไร ปีต่อๆ ไปอาจจะเริ่มจัดบริการที่สมาชิกต้องการ
3. เงินค่าหุ้นของสหกรณ์ คิดว่าเป็นเงินจมและต้องหักทุกเดือนๆ ทำให้คิดว่าจะเดือดร้อนกับผู้ที่เงินเดือนน้อยอยู่แล้ว รศ. จุฑาทิพย์ ชี้แจงว่า สมาชิกสามารถกำหนดได้ผ่านที่ประชุมใหญ่ โดยสามารถกำหนดได้ว่าจะหักเงินค่าหุ้นเดือนละเท่าไร หรือ 3 เดือนส่งค่าหุ้น 1 ครั้ง หรือให้เลือกทั้ง 2 แบบ คือ ส่งค่าหุ้นทุกเดือนและซื้อหุ้นครั้งแรก แต่เดือนต่อๆ ไปไม่ส่งค่าหุ้นทุกเดือน
4. สหกรณ์บริการสามารถให้บริการด้านประกันชีวิตแก่สมาชิกได้หรือไม่ รศ. จุฑาทิพย์ กล่าวว่า สามารถทำได้แต่ต้องติดต่อกับบริษัทประกันภัยที่มั่นคง กล่าวคือ สหกรณ์บริการจะซื้อประกันชีวิตแบบกลุ่มให้แก่สมาชิกนั่นเอง
5. ตอนประชุมใหญ่ครั้งแรกนั้น ผู้ที่เข้าร่วมประชุมคือ ผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์บริการ ส.ส.ท. เท่านั้นหรือไม่ตัวแทนคณะกรรมการก่อตั้งสหกรณ์บริการ ได้ชี้แจงว่า ในการประชุมครั้งแรกนั้นสามารถให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเข้าสังเกตการณ์การประชุมใหญ่ได้ เนื่องจากผู้ที่ยังไม่ตัดสินใจเป็นสมาชิกสหกรณ์บริการนั้น เมื่อได้เข้าร่วมประชุมใหญ่แล้ว อาจเห็นด้วยกับวิธีสหกรณ์และสามารถจะสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกได้ และ รศ. จุฑาทิพย์ ได้กล่าวชี้แจงเพิ่มเติมว่า หากลงชื่อเข้าร่วมประชุมแล้วนั้น จะถือว่าเป็นสมาชิกของสหกรณ์บริการโดยอัตโนมัติ แต่หากเข้ามาเพื่อสังเกตการณ์ก็ไม่ต้องลงชื่อเข้าร่วมประชุม

จากประเด็นต่างๆ ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้ซักถามนั้น รศ.จุฑาทิพย์ ได้ถอดสั๊กความคิดว่า สหกรณ์บริการจะไม่เน้นการกั๊ยเงิน แต่เป็นการจัดหาบริการที่สมาชิกมีความเดือดร้อน และต้องการให้ สหกรณ์บริการช่วยจัดทำให้แก่สมาชิก และสหกรณ์บริการสามารถจะดำเนินการได้หลายรูปแบบมากกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์

เลิกประชุมเวลา 16.00 น.

รายงานสรุปเวทีเรียนรู้
โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.
วันศุกร์ ที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เวลา 09.30 – 12.30 น.
ณ ห้องประชุมผู้บริหาร ชั้น 4 อาคารสำนักงานใหม่ Thai PBS

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณธนา	ท้าวประโคน	ผู้ก่อตั้งสหกรณ์
3. คุณวุฒิชัย	สอนหินลาด	กรรมการและற்றுญิกสหกรณ์
4. คุณวิราภรณ์	สุขสมมต	กรรมการและเลขานุการสหกรณ์
5. คุณสุนทร	ฉายโอภาส	กรรมการสหกรณ์
6. คุณชุกษา	ไศภิชฐกมล	กรรมการสหกรณ์
7. คุณเจตน์จำนงค์	ชัยนาม	กรรมการสหกรณ์
8. คุณสมชาย	แสงอุทัย	คณะกรรมการสหกรณ์
9. คุณประภากร	ตั้งประเสริฐศรี	คณะกรรมการสหกรณ์
10. คุณนนทณัฐ	ทีสี	คณะกรรมการสหกรณ์
11. คุณดำรงเทพ	ฤทัยเฟื่อง	คณะกรรมการสหกรณ์
12. คุณกนกวรรณ	แช่จ้ง	ผู้ประสานงานสนับสนุนงาน คณะกรรมการนโยบาย
13. คุณบวรลักษณ์	ธรรมภารา	ผู้ประสานงานสนับสนุนงาน คณะกรรมการนโยบาย
14. คุณวสินธรา	ขวยเขิน	นักวิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

คุณธนา ท้าวประโคน คณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด ได้กล่าวเปิดการประชุมชี้แจงการประชุมในครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียดการประชุม คือ

คุณธนา ได้รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด ซึ่งในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมาคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์บริการฯ ได้ประชุมใหญ่สามัญ โดยเชิญเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เขตพื้นที่ 2 เข้าร่วมประชุมด้วย โดยในที่ประชุมได้ประชุมมีการแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบเรื่องการจดทะเบียนสหกรณ์ รายงานผลปฏิบัติงานของสหกรณ์ และแผนเกี่ยวกับธุรกิจ ธุรกิจกรรมการกำหนดวงเงินกู้ สิ้นสุดปีบัญชี 2554

ทั้งนี้ได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและผู้ตรวจสอบกิจการ โดยประธานกรรมการ คือ คุณอโณทัย อุดมสินทร์ ซึ่งมีคณะกรรมการอีก 14 คน โดยได้แบ่งเป็น คณะกรรมการเงินกู้ 5 คน คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ 5 คน อีกทั้งอนุกรรมการร้านค้าและบริการอีก 5 คน ซึ่งในตอนนี้ต้องจัดทำระเบียบของสหกรณ์ให้แล้วเสร็จ และทำหนังสือขอยืมเงินทดลองจาก คุณเทพชัย หย่อง จำนวน 5 ล้านบาท เนื่องจากไม่ต้องการกู้ยืมเงินจากภายนอก โดยเวลาที่เหลืออีก 5-6 เดือนนี้จะทำการรณรงค์ให้ ประชาคม ส.ส.ท. เป็นสมาชิกของสหกรณ์ให้ได้มากที่สุด

เบื้องต้นในเริ่มแรกนั้นจะให้บริการกู้เงินฉุกเฉินก่อน ซึ่งมีกำหนดผ่อนชำระไม่เกิน 6 เดือน จึงมีความจำเป็นต้องจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน ในอนาคตอาจทำธุรกิจล้างรถ และเปิดร้านค้าขายในลักษณะ ร้านกาแฟสดเป็นลำดับต่อไป

หลังจากนั้น รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ประมวลผลจากแบบสอบถามจำนวน 337 ซึ่งสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ได้จัดทำกรสรุปแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ประชาคมชาว ส.ส.ท.

ข้อมูลทั่วไปของประชาคมชาว ส.ส.ท. จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 337 คน จำแนกตาม เพศ สถานภาพ ภูมิลำเนา อายุการทำงาน จำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู จำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวัยเรียน และจำนวนคนที่ยังไม่มีรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาคมชาว ส.ส.ท. ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.0 เป็นเพศชาย รองลงมาร้อยละ 29.7 เป็นเพศหญิง และ ร้อยละ 0.3 ไม่ระบุ มีสถานภาพโสด ร้อยละ 51.6 และสมรสแล้วร้อยละ 40.9 โดยมีผู้ไม่ระบุสถานภาพร้อยละ 5.9 ร้อยละ 51.9 มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด รองลงมาร้อยละ 42.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และร้อยละ 5.9 ไม่ระบุ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 1 คน ร้อยละ 34.4 รองลงมาร้อยละ 32.3, 11.6, 9.5, 7.1, 3.3 และ 1.8 ไม่ระบุ, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 2 คน, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 3 คน, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 4 คน, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 5 คน, และมีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 6 คน ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 55.5 ไม่ระบุจำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวันเรียน รองลงมาร้อยละ 30.3, 11.9, 1.8 และ 0.6 มีจำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวันเรียน 1 คน ,จำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวันเรียน 2 คน, จำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวันเรียน 3 คน และมีจำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวันเรียน 4 คนตามลำดับ

ส่วนใหญ่มีบุคคลที่ไม่มีรายได้ในครัวเรือนจำนวน 1 คน ร้อยละ 31.2 รองลงมาร้อยละ 13.4, 3.3, 1.2 และ 0.6 มีจำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้ 2 คน, จำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้ 3 คน, จำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้ 4 คน และจำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้มากกว่า 5 คน ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ-สังคม

จากการสำรวจพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 97.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001-25,000 บาท รองลงมาคือร้อยละ 26.7, 19.0, 4.7, 4.5, 4.2 และ 0.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท, ระหว่าง 25,001-40,000 บาท, มากกว่า 50,000 บาท, ไม่ระบุ และน้อยกว่า 10,000 บาท ตามลำดับ มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย และมีหนี้สิน ร้อยละ 38.9 รองลงมาร้อยละ 27.3, 22.3 และ 11.0 มีรายได้มากกว่ารายจ่ายแต่ไม่มีเงินออม มีรายได้มากกว่ารายจ่ายมีเงินออม และรายได้น้อยกว่ารายจ่าย แต่ไม่มีหนี้สิน และไม่ระบุ ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีสาเหตุของการมีหนี้สิน ซึ่งสาเหตุที่มีผู้แสดงความคิดเห็นสูงสุดคือ ใช้ในการซื้อที่อยู่อาศัย/พาหนะ จำนวน 209 คน รองลงมาคือใช้ในการอุปโภค/บริโภค จำนวน 168 คน, ใช้หนี้เดิม จำนวน 93 คน และอื่นๆ อาทิ หนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ฯลฯ จำนวน 37 คน ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามชี้ให้เห็นว่าหากมีการจัดตั้งสหกรณ์บริการพนักงาน ส.ส.ท. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 90.5 มีความสนใจสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ รองลงมา ร้อยละ 5.3 และ ร้อยละ 4.2 ไม่ระบุ และไม่สนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการใช้บริการการออมทรัพย์ จำนวน 284 คน รองลงมาสนใจในเรื่องของสวัสดิการต่าง จำนวน 264 คน, สนใจใช้บริการกู้เงิน จำนวน 228 คน และใช้บริการอื่นๆ อาทิ ซื้อสินค้าราคาถูก ฯลฯ จำนวน 19 คน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสนใจมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ ในฐานะสมาชิก ร้อยละ 89.9 รองลงมาร้อยละ 3.6, 5.9 และ 0.6 มีความสนใจ ในฐานะกรรมการ, ไม่ระบุ และอื่นๆ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็น

1. การดำเนินงานของสหกรณ์จะสำเร็จต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 71.5 เห็นด้วยอย่างยิ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์จะสำเร็จต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยร้อยละ 26.9 เห็นด้วย, ร้อยละ 1.0 ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.3 โดยไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 0.3

2. หากมีการจัดตั้งสหกรณ์พนักงาน ส.ส.ท. ท่านจะสมัครเป็น สมาชิกทันที

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.1 เห็นด้วยอย่างยิ่งจะสมัครสมาชิกทันทีหากมีการจัดตั้งสหกรณ์ โดยร้อยละ 35.4 เห็นด้วย ร้อยละ 9.5 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.7 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 0.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

3. ท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์มาก่อนเลย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 41.3 ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์มาก่อนเลย รองลงมาร้อยละ 27.9 เห็นด้วย, ร้อยละ 14.1 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 10.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง อีกร้อยละ 3.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีผู้ไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 3.3

4. กรรมการดำเนินการสหกรณ์มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในสหกรณ์เพราะต้องทำงานอย่างเสียสละ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 50.8 เห็นด้วย ว่ากรรมการดำเนินการสหกรณ์มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในสหกรณ์เพราะต้องทำงานอย่างเสียสละ รองลงมาร้อยละ 33.8 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 10.8 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 1.9 ไม่แสดงความคิดเห็น และอีกร้อยละ 0.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. บริการที่ท่านต้องการมากที่สุดจากสหกรณ์คือ การออมเงิน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 46.9 เห็นด้วยว่าบริการที่ตนเองต้องการมากที่สุดจากสหกรณ์คือ การออมเงิน รองลงมาร้อยละ 34.8 เห็นด้วย, ร้อยละ 13.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 2.6 ไม่แสดงความคิดเห็น, ร้อยละ 2.0 ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 0.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. ท่านไม่ค่อยเชื่อมั่นว่าเมื่อมีสหกรณ์แล้วจะเกิดประโยชน์ต่อประชาคม ส.ส.ท. ได้ตามที่คาดหวัง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.8 ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเชื่อมั่นว่าเมื่อมีสหกรณ์แล้วจะเกิดประโยชน์ต่อประชาคม ส.ส.ท. ได้ตามที่คาดหวัง รองลงมาร้อยละ 19.3 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 12.5 เห็นด้วย ร้อยละ 6.2 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง และอีกร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

7. ท่านเคยได้ยินข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ของ ส.ส.ท. มาบ้าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.4 เห็นด้วยว่าตนเองเคยได้ยินข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ของ ส.ส.ท. มาบ้าง รองลงมาร้อยละ 22.6 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น และร้อยละ 1.0 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. หากบอร์ด ส.ส.ท. ให้เงินสนับสนุนก้อนโต สหกรณ์ก็คงไปได้สวยและประชาคม ส.ส.ท. ก็จะได้ประโยชน์อย่างแน่นอน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 49.2 เห็นด้วยอย่างยิ่งหากบอร์ด ส.ส.ท. ให้เงินสนับสนุนก้อนโต สหกรณ์ก็คงไปได้สวยและประชาคม ส.ส.ท. ก็จะได้ประโยชน์อย่างแน่นอน รองลงมาร้อยละ 34.1 เห็นด้วย, ร้อยละ 14.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 1.3 ไม่แสดงความคิดเห็น และอีกร้อยละ 1.0 ไม่เห็นด้วย

9. ท่านอยากเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ส.ส.ท.

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 47.9 ไม่แน่ใจว่าตนเองอยากเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ส.ส.ท. รองลงมาร้อยละ 18.7 เห็นด้วย, ร้อยละ 17.0 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 9.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 4.9 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

10. หากสมาชิกสหกรณ์ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสหกรณ์ สมาชิกก็จะไม่ได้รับและประโยชน์อย่างที่อยากให้เป็น

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 43.0 เห็นด้วยหากสมาชิกสหกรณ์ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสหกรณ์ สมาชิกก็จะไม่ได้รับและโยชน์อย่างที่ยากให้เป็น รองลงมาร้อยละ 35.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง,ร้อยละ 13.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 3.6 ไม่เห็นด้วย ,ร้อยละ 3.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และอีกร้อยละ 1.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 4 : ความต้องการใช้บริการจากสหกรณ์

1. สมมุติว่าได้มีการจัดตั้ง สหกรณ์บริการหน่วยงาน สสท. ขึ้นในบริเวณสำนักงาน สสท. ท่านคิดว่าในระยะ 3 ปีแรก ท่านต้องการใช้บริการใดจากสหกรณ์

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนผู้แสดงความ คิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1	ออมทรัพย์	173	41.0
2	กู้ยืมเงิน	125	29.6
3	สวัสดิการต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น ค่าเทอมบุตร ประกันสังคม รถบริการ ห้องสมุด	81	19.2
4	ร้านค้าสวัสดิการ ร้านอาหาร	32	7.6
ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนผู้แสดงความ คิดเห็น (คน)	ร้อยละ
5	ล้างรถ	3	0.7
6	ให้มีการผ่อนสินค้าได้ -สินค้าดอกเบี้ยยต่ำ	3	0.7
7	ซื้อหุ้นสหกรณ์	2	0.5
8	ที่พักอาศัยใกล้ที่ทำงาน	1	0.2
9	ให้คำปรึกษาด้านการเงิน	1	0.2
10	บริการปั้มน้ำมัน	1	0.2
รวม		422	100.0

2. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. อยากให้ลูกจ้างชั่วคราวได้รับบริการเงินกู้บ้าง
2. บุคคลที่เข้ามาทำงานต้องมีความเสียสละและซื่อสัตย์

3. ควรจัดตั้งสหกรณ์เพื่อที่ประชาคม ส.ส.ท. จะได้มีเงินออมในยามเกษียณอายุงานและสามารถกู้เงินได้ในยามฉุกเฉินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ
4. การจัดตั้งสหกรณ์ต้องมีความโปร่งใส เป็นธรรม
5. อยากให้มีสหกรณ์ในหน่วยงาน
6. สหกรณ์มีสินค้าของสมาชิกไปจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ มีสินค้าที่ระลึกของ ส.ส.ท.

วางจำหน่าย

7. อยากให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม
8. สมาชิกที่เกษียณแล้วยังเป็นสมาชิกได้ต่อ
9. จำหน่ายสินค้าตามฤดูกาล เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร
10. สหกรณ์ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิก

หลังจากรศ.จุฑาทิพย์ ได้เสนอผลสรุปแบบประเมินแล้วนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีประเด็นซักถาม ดังนี้

1. ผู้ที่ตอบแบบสอบถามจะมีมาเพิ่มอีกหรือไม่เนื่องจากที่ประชุมเห็นว่าจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามนั้นไม่ถึง 50% ของประชคม ส.ส.ท. แต่รศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวชี้แจงว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในขณะนี้ถือว่าเพียงพอแล้ว และผลสรุปที่ได้ก็มีความน่าเชื่อถือ
2. อายุการทำงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกนั้น นับจากการทำงานเดิมที่ ITV ด้วย
3. รายได้ที่มีความแตกต่างกันมาก เนื่องจากพนักงานเก่าที่มาจาก ITV จะมีรายได้ที่ค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับพนักงานที่เพิ่งรับเข้ามาใหม่ จึงทำให้ช่องว่างของรายได้มีความแตกต่างกันมาก
4. ผู้เข้าร่วมประชุมสนใจสภาพเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเงินเดือนในแต่ละช่วง ซึ่งรศ.จุฑาทิพย์ จะนำไปจัดทำสรุปแบบประเมินอีกครั้งหนึ่งในเชิงลึก
5. ผู้ที่ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่คือผู้ที่ต้องการเป็นสมาชิกของสหกรณ์อยู่แล้ว และผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามคือผู้ที่ไม่ต้องการเป็นสมาชิกสหกรณ์ใช้หรือไม่ ซึ่งในที่ประชุมได้อภิปรายว่า ผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามนั้นเนื่องจากต้องการดูสังเกตการณ์ของสหกรณ์ก่อน ซึ่งหากสหกรณ์ประสบความสำเร็จในอนาคตคาดว่าจะผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามอาจสนใจที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์มากขึ้น

จากนั้น รศ.จุฑาทิพย์ได้เชิญชวนให้ผู้เข้าประชุมทุกท่านเดินทางไปศึกษาดูงานที่ตลาดสุขใจ โดยให้คุณกนกวรรณ นิตหมายผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านก่อนวันอาทิตย์ที่ 21 สิงหาคม 2554 ซึ่งหากประสานงานทุกฝ่ายแล้วให้โทรศัพท์แจ้งแก่ รศ.จุฑาทิพย์ด้วย เนื่องจากจะได้ประสานงานไปยังผู้จัดการตลาดสุขใจต่อไป

เลิกประชุมเวลา 12.30 น.

รายงานสรุปเวทีเรียนรู้
โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.
วันศุกร์ ที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2554 เวลา 10.00 – 12.00 น.
ณ ห้อง ประชุม 301 ชั้น 3 อาคาร A 4 Thai PBS

ผู้มาประชุม

1. คุณอโนทัย	อุดมศิลป์	ประธานกรรมการสหกรณ์
2. คุณกอบสิน	ธนพลิน	รองประธานสหกรณ์
3. คุณวุฒิชัย	สอนหินลาด	กรรมการสหกรณ์
4. คุณประภากร	ตั้งประเสริฐศรี	กรรมการสหกรณ์
5. คุณสุทัย	วินิจชัย	กรรมการ
6. คุณณรงค์ศักดิ์	อำไพวรรณ	กรรมการ
7. คุณสุนทร	ฉายโอภาส	กรรมการ
8. คุณชุกษา	โสภิชฎกมล	กรรมการ
9. คุณธนา	ท้วประโคน	กรรมการและผู้จัดการสหกรณ์
10. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

ผู้เข้าร่วมประชุม

1.คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2.คุณวสินธรา	ชวยเงิน	เจ้าหน้าที่วิจัยประจำโครงการ

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

คณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด นัดหมายประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่ 5/2554 โดยที่ประชุมได้เชิญ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และนักวิจัยโครงการโครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท. เข้าร่วมเวทีระดมความคิดเห็นเพื่อวางกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสหกรณ์

ในช่วงแรก รศ.จุฑาทิพย์ ได้นำเสนอผลการดำเนินการวิจัยในช่วงที่ผ่านมาตามคำถามการวิจัย /แผนการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัย ได้แก่ การจัดเวทีประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตถกผลึกความคิดร่วมกับประชาคม ส.ส.ท., การเก็บข้อมูลแบบสอบถามประชาคม ส.ส.ท., การศึกษาดูงานรูปแบบตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย ตลาดสุขใจ และการเก็บแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานีโทรทัศน์ในช่วงวิกฤติน้ำท่วม

ในช่วงท้าย รศ.จุฬาทิพย์ได้นำเสนอร่างแผนที่ยุทธศาสตร์ สหกรณ์บริการสื่อสาธารณะ จำกัด ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis จากการเก็บข้อมูลในเวทีอภิปรายความคิดเห็น ดังภาพ

ภาพร่างแผนที่กลยุทธ์

ภายหลังการนำเสนอร่างแผนที่กลยุทธ์ ที่ประชุมได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตอบข้อซักถามความสงสัยในประเด็นต่างๆของแผนที่กลยุทธ์ เบื้องต้นที่ประชุมคณะกรรมการมีมติเห็นด้วยและยอมรับในหลักการโดยให้ รศ.จุฬาทิพย์ ดำเนินการตามแผนงานวิจัยต่อไป โดยนักวิจัยได้นัดหมายทางสหกรณ์ฯ เพื่อศึกษาดูงานตัวแบบ outlet Farmer shop ที่ไร่สุวรรณ อ.ปากช่อง ในเดือนมกราคม 55 ซึ่งจะได้ประสานงานนัดหมายวันและเวลาอีกครั้ง

สำหรับการดำเนินโครงการวิจัยทางผู้ประสานงานคณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท. (คุณตุ้ม) ได้นัดหมายนักวิจัยส่งตราฟรายงานในวันที่ 19 มกราคม 55 เพื่อที่จะได้นำเสนอต่อคณะกรรมการในวันที่ 26 มกราคม 55

เลิกประชุมเวลา 12.30 น.

รายงานเวทีนำเสนอ (ร่าง)รายงานวิจัย
โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.
วันพฤหัสบดีที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 เวลา 15.00 – 17.00 น.
ณ ห้องประชุมชั้น1 อาคารA Thai PBS

ผู้มาประชุม

1. คุณจินตนา	พันธุ์พัก	คณะกรรมการนโยบาย
2. คุณกมล	กมลตระกูล	คณะกรรมการนโยบาย
3. คุณมัทนา	หอมล่อ	คณะกรรมการนโยบาย
4. รศ.ดร.อรศรี	งามวิทยาพงศ์	คณะกรรมการนโยบาย
5. ผศ.ดร.จุมพล	พูลภัทรชีวิน	คณะกรรมการนโยบาย
6. คุณสมชัย	สุวรรณบรรณ	คณะกรรมการนโยบาย
7. คุณอินทรา	วิทย์สมบูรณ์	พนักงานประสานงานวิชาการ สคน.
8. ดร.โชคชัย	สุธาเวช	ผู้ทรงคุณวุฒิ
9. คุณธนา	ทั่วประโคน	กรรมการและผู้จัดการสหกรณ์
10. คุณสมชาย	แสงอุทัย	กรรมการสหกรณ์
11. คุณวิราภรณ์	สุขสมมล	เลขานุการสหกรณ์
12. คุณนนทณัฐ	ทีสี	สมาชิกสหกรณ์
13. คุณกฤติพัฒน์	ชินพิทยารมณ	กรรมการสหกรณ์
14. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
15. คุณสายสุดา	ศรีอุไร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
16. คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัย
17. คุณวสินธรา	ขวยเขิน	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
18. คุณธนวัฒน์	ชนะปลื้ม	นักวิจัยประจำโครงการ

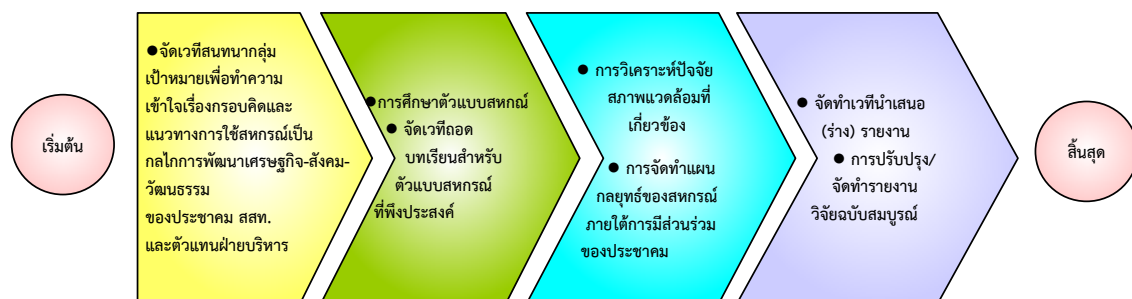
เริ่มประชุมเวลา 15.15 น.

คณะกรรมการนโยบายกล่าวชี้แจงเวทีการนำเสนอ(ร่าง) รายงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท. ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2554 จวบจนขณะนี้เป็นเวลาประมาณ 7

เดือนเศษ ดังนั้นจึงจัดเวทีนำเสนอ (ร่าง) รายงานการวิจัยโดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ทำหน้าที่นักวิจัยในโครงการดังกล่าว จะได้นำเสนอดังรายละเอียดต่อไป

รศ.จุฑาทิพย์ ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาหาแนวทางการขับเคลื่อนสหกรณ์ให้เป็นกลไกในการสร้างคุณค่าและการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาคม ส.ส.ท. 2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ ส.ส.ท.ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาคม ส.ส.ท. และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ ได้ข้อมูลความรู้และประเด็นความคิดเห็นของบุคลากร ส.ส.ท. ในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการ และความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประชาคม และแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ประชาคมส.ส.ท.คาดหวัง อีกทั้งได้ข้อเสนอสำหรับแนวทางการขับเคลื่อนสหกรณ์ ในรูปของแผนกลยุทธ์ที่กำหนดกรอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แผนงานโครงการในช่วงเวลาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคมเชิงคุณค่าภายใต้การมีส่วนร่วมของสมาชิก

รศ.จุฑาทิพย์ ได้ชี้แจงถึงขั้นตอนและกระบวนการวิจัย โดยเริ่มจากจัดเวทีสนทนากลุ่มเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจเรื่องกรอบคิดและแนวทางการใช้สหกรณ์เป็นกลไกการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม วัฒนธรรมของประชาคม สสท.และตัวแทนฝ่ายบริหาร จากนั้น จัดเวทีถอดบทเรียนสำหรับตัวแบบสหกรณ์ที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสหกรณ์ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาคม จากนั้นจัดทำเวทีนำเสนอ(ร่าง) รายงาน จึงการปรับปรุง/จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย

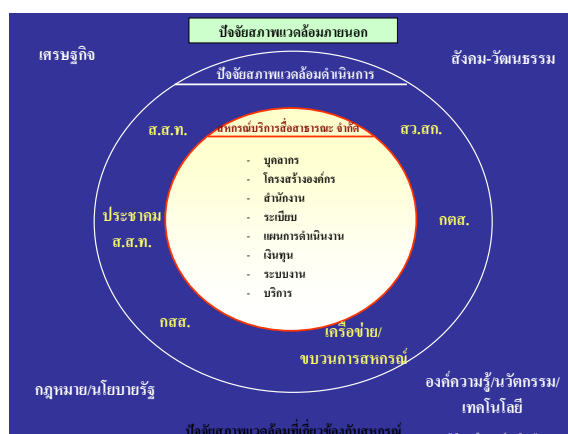
ทั้งนี้ตั้งแต่เริ่มต้นการวิจัยได้มีการจัดเวทีประชุมหรือเวทีเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 4 ครั้ง ได้แก่ เวทีตกผลึกความคิดครั้งที่ 1 วันที่ 16 มิถุนายน 2554 (เช้า) ผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 46 คน เวทีตกผลึกความคิดครั้งที่ 2 วันที่ 16 มิถุนายน 2554 (บ่าย) ผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 38 คน เวทีตกผลึกครั้งที่ 3 วันที่ 22 กรกฎาคม 2554 ผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 12 คนและเวทีตกผลึกความคิดครั้งที่ 4 วันที่ 16 ธันวาคม 2554 ผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 16 คน และในระหว่างนี้ยังได้มีการจัดทำแบบสอบถามเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการจากสหกรณ์สื่อสารธรรมา จำกัด โดยได้ข้อสรุปจากแบบสอบถาม ดังนี้

จากแบบสอบถาม 337 ชุด ปรากฏว่า

- สัดส่วนชายมากกว่าหญิง (70%-30%)
- สถานภาพโสด 52% สมรสแล้ว 41% ไม่ตอบ 7%
- จำนวนคนในอุปการะเลี้ยงดู 1-2 คน 46% มากกว่า 2 คน 22% ไม่ตอบ 32%
- ความสนใจในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 90.5%
- ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ ดี

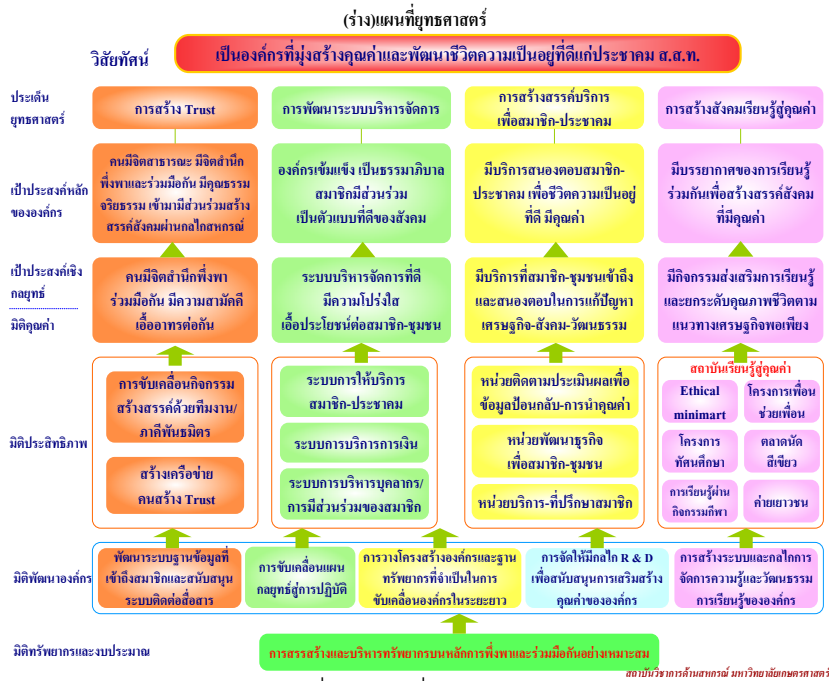
ซึ่งแบบสอบถามที่ได้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับวิสัยทัศน์ของ ส.ส.ท. แล้วนั้น ปรากฏว่ามีส่วนที่คล้ายคลึงกันมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้สหกรณ์บริการสื่อสาระ จำกัด เป็นที่พึ่งของสมาชิก เที่ยงธรรม และโปร่งใส มีบริการหลากหลาย สนองความต้องการของสมาชิก มีเอกภาพในการบริหารงาน สมาชิกให้ความร่วมมือ มีบริการสินค้าราคาถูก หลากหลายสำหรับคนอยู่แหว/ครัวเรือน เป็นสถาบันการเงิน ที่มั่นคง เป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่น สร้างรายได้และลดรายจ่ายแก่สมาชิก สร้างความสัมพันธ์อันดีให้สมาชิก ให้บริการที่มีคุณภาพ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

และในการนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ได้วิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมภายนอกของสหกรณ์บริการสื่อสาระ จำกัด โดยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ได้แก่ กฎหมาย/นโยบายรัฐ องค์ความรู้/นวัตกรรม/เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม-วัฒนธรรม ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ได้แก่ ส.ส.ท. สว.สก. ประชาคม ส.ส.ท. กตส. กสส. เครือข่าย/ขบวนการสหกรณ์ ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก

อีกทั้งการกำหนดกลยุทธ์จาก SWOT Matrix แล้วจึงนำมาจัดทำ (ร่าง) แผนที่กลยุทธ์ซึ่งได้จากการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสหกรณ์บริการสื่อสาระ จำกัด เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2554 ดังรูปที่ 3

จากการนำเสนอของรศ.จุฑาทิพย์แล้ว คณะกรรมการนโยบายได้เชิญ ดร.โชคชัย สุธาเวช เพื่อให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรายงานฉบับนี้ โดยดร.โชคชัย กล่าวว่า โครงการมีความก้าวหน้าไปด้วยดี แม้จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในเดือนตุลาคม-พฤศจิกายนที่ผ่านมา อีกทั้งผลการดำเนินงานวิจัยได้ใช้ร่างแผนที่ยุทธศาสตร์และข้อบังคับสหกรณ์มาเป็นแนวทางในการทำงานวิจัย และสมควรให้สนับสนุนการวิจัยต่อไป แต่ทั้งนี้ดร.โชคชัย ได้ให้ข้อสังเกตที่จะนำไปปรับปรุงรายงานการวิจัยให้สมบูรณ์มากขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ตัวเลขผู้ตอบแบบสอบถามบางแห่งระบุ 422 คน แต่บางแห่งระบุ 337 คน จึงควรปรับให้ตรงกันและควรเพิ่มรายงานถึงวิธีการเก็บแบบสอบถาม และหากเป็นไปได้ควรจำแนกว่าผู้ตอบเป็นใครบ้าง เท่าใด

2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ควรเพิ่มเป็นสามข้อ โดยเพิ่ม “นโยบายของ ส.ส.ท. ที่จะเอื้อต่อการพัฒนาสหกรณ์” ด้วย ซึ่งอยู่ในวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยแล้ว

3. ผู้วิจัยอาจจะเพิ่มวิธีการสัมภาษณ์หรือทำกลุ่มสนทนากับผู้แทนคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการบริหารเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาสหกรณ์มาประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะ

4. โจทย์ที่สำคัญในอนาคต คือ จะทำอย่างไรที่จะมีแนวทางและวางแผนงานที่จะทำให้การดำเนินงานสหกรณ์บริการที่จะจัดบริการต่างๆ แก่สมาชิกกับความต้องการออมเงินและกู้เงินของสมาชิกเป็นเรื่องที่ตอบสนองต่อกัน อันที่นั่นสิ่งที่ทำหายความสำเร็จของสหกรณ์ โดยการเข้าใจและสร้างความร่วมมือของคณะกรรมการสหกรณ์และสมาชิกเพื่อทำให้สหกรณ์บรรลุเป้าหมายการจัดตั้ง

ในตอนท้ายรศ.ดร.อรศรี ได้กล่าวขอบคุณและชื่นชมต่อการจัดทำ ร่างรายงานวิจัยว่า ถึงแม้จะเจอปัญหาและอุปสรรคเรื่องของน้ำท่วม แต่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำวิจัย อีกทั้งหากคณะกรรมการ

สหกรณ์บริการสื่อสารมวลชน จำกัด ได้นำแผนที่กลยุทธ์ที่ได้ร่วมกันจัดทำขึ้นมาไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
คาดว่าสหกรณ์บริการสื่อสารมวลชน จำกัด จะสามารถบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งได้ด้วยดี

เลิกประชุมเวลา 16.30 น.

ภาคผนวกที่ 3

รายงานสรุปการศึกษาดูงาน
โครงการวิจัย แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่า
และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.

รายงานสรุปการศึกษาดูงาน
โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท. โรงแรมโรสการ์เด้น ริเวอร์ไซด์
วันเสาร์ที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เวลา 10.30 – 15.30 น.
ณ โรงแรมโรสการ์เด้นริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน

คณะเดินทาง

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัย

โรงแรมโรสการ์เด้นริเวอร์ไซด์

1. คุณอรุช	นวราช	หัวหน้าโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน
2. คุณสุทิศ	จิฬาวุฒิพงษ์	นักวิจัย
3. คุณดิษยา	ยศพล	นักวิจัย
4. คุณวิชัย	มีสวัสดิ์	นักวิจัย

สหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

1. นายกิจปรีดา	โอสถานนท์	รองประธานสหกรณ์
2. นายกอบสิน	ธนผลิน	รองประธานสหกรณ์
3. นายธนา	ท้วประโคน	กรรมการ/ผู้จัดการ
4. นายณรงค์ศักดิ์	อำไพวรรณ	กรรมการ
5. นายสมชาย	แสงอุทัย	กรรมการ
6. นายเจตจำนงค์	ชัยนาม	สมาชิก
7. นางสาวพิรยา	ทองพรหม	สมาชิก
8. นางอุบลรัตน์	จันทร์ธำรงค์	สมาชิก
9. น.ส.นพพร	ยศธำรง	สมาชิก
10. น.ส.จุฑามาศ	ศิริมูล	สมาชิก
11. น.ส.วันทนา	เย็นยงวิวัฒน์	สมาชิก
12. นางอุบลวรรณ	คงทรัพย์	เจ้าหน้าที่บัญชี

เริ่มเวลา 11.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้นัดหมายคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด เพื่อศึกษาดูงานรูปแบบความร่วมมือและสวัสดิการของ โรงแรมโรสการ์เด้นฯ ที่จัดให้พนักงานและเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือทางงานวิจัยในอนาคต นอกจากนี้ยังได้นัดหมายคณะกรรมการบริหารร้าน Farmer shop เพื่อสำรวจทำเลที่ตั้ง Outlet จำหน่ายสินค้าร้าน Farmer shop

ในช่วงเช้าคุณสุทิศ คุณวิชัย และคุณดิษยา นักวิจัยโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ได้ร่วมให้การต้อนรับและตอบข้อซักถามจากคณะศึกษาดูงานของสหกรณ์บริการสื่อสารณะ จำกัด

โดยคุณสุทิศได้นำเสนอรูปแบบการจัดสวัสดิการของพนักงานโรงแรมฯ ในรูปของสหกรณ์ที่พนักงานร่วมถือหุ้น แต่ไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย

หลังจากนั้นคุณอรุชได้ให้การต้อนรับและรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน โดยคุณอรุชได้นำเสนอแนวคิดการจัดทำโครงการวิจัยเครือข่ายกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ที่มีการจัดตั้งตลาดสุขใจ ศูนย์เรียนรู้เกษตรธรรมชาติที่ในอนาคตจะยกระดับเป็นเกษตรอินทรีย์

การขับเคลื่อนโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน เป็นการต่อยอดจากผลการวิจัยในปีที่หนึ่ง ซึ่งมีต้นทุนเดิมโดยมีโรงแรมสวนสามพรานเป็นศูนย์กลางร่วมกับภาคี 6 เครือข่าย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการสนับสนุนองค์ความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้สู่ชุมชนของกลุ่มธุรกิจ, เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่สินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์และเพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการจัดการโซ่อุปทานเกษตรปลอดภัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีส่วนช่วยในการสนับสนุนองค์ความรู้ความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังกลุ่มภาคีเครือข่ายเป็นแกนกลางในการประสานงานและส่งผ่านองค์ความรู้ในด้านต่างๆ โดยมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือ เกษตรอินทรีย์ภายใต้การดำเนินงานในรูปของกลุ่มธุรกิจโดยมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาสินค้าเกษตรยกระดับเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ภายใต้ทีมพี่เลี้ยง เพื่อสร้างตัวแบบการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งในส่วนของ การส่งเสริมการผลิต การตลาด การรับรองคุณภาพ การจัดการความรู้ การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ โดยในการวิจัยจะให้ความสำคัญในการบริหารจัดการโซ่อุปทานสำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ในอนาคต

การพัฒนาเครือข่ายต้นน้ำจะใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการยกระดับความรู้และทักษะในการพัฒนาการผลิตแก่เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรของภาคีเครือข่าย ในระยะยาวของโครงการวิจัย คือ ค่อยๆปรับเปลี่ยนยกระดับการทำเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ สิ่งสำคัญที่สุดที่นักวิจัยคาดหวังคือการทำความสำเร็จให้เกษตรกรมีจิตสำนึก มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพเกษตรกร นักวิจัยได้ดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้สู่ชุมชน โดยการจัดองค์ความรู้ในแขนงต่างๆ เป็นปฏิทินเรียนรู้ประจำเดือน โดยมีการติดต่อประสานวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญการเฉพาะทาง มาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งนี้วิชาการจากหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชนชาวบ้านผู้มีประสบการณ์มาเป็นผู้ถ่ายทอด เพื่อให้ได้ประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกรผู้ผลิตและตัวผู้บริโภค ให้รู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและกระบวนการแก้ไขตลอดจนการพัฒนาสู่ระบบสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ในอนาคต ได้แก่ การปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ, น้ำพริกข้าว ต้านมะเร็ง, พืชสมุนไพรกับการป้องกันแมลงศัตรูพืช, การปลูกผักคอนโต, ภัยของสารเคมีมีผลกระทบต่อระบบต่างๆของร่างกายอย่างไร, ถังหมักแก๊สหุงต้มชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน และการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรผู้ผลิตโดยตรงในการพัฒนาสินค้าเกษตรของตนเองตลอดจนเกษตรกรผู้ผลิตสามารถวางแผนกระบวนการผลิต การจัดการผลผลิต การจำหน่าย สู่ผู้บริโภคโดยตรง

กระบวนการวางแผนจัดการกลไกตลาด ตลาดสุขใจเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตร และอาหารปลอดภัย เกิดจากการร่วมมือร่วมใจ อันประกอบไปด้วยภาคีเครือข่าย สวนสามพราน นักวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และกลุ่มเกษตรกรที่รักในวิถีเกษตรธรรมชาติ ภายใต้พันธมิตรร่วมกัน โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตลาดสุขใจ

จะเป็นศูนย์กลางและเป็นแบบอย่างของระบบการค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของประเทศ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย จากเกษตรกรผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตได้มีโอกาสนำผลผลิตที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มาจำหน่ายถึงมือผู้บริโภค ในราคาที่เป็นธรรม เป็นตลาดที่เกิดจากความร่วมมือและบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มภาคีเครือข่าย เป็นตลาดที่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย มีกระบวนการตรวจสอบ ณ จุดขาย และมีการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ เปิดบริการทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ตั้งแต่เวลา 10.00-17.00 น.

รูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ มีการการตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรระดับต้นน้ำ โดยการลงพื้นที่สู่ชุมชนกลุ่มภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมแนะนำถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับกลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่าย เรื่องการจัดการและการปฏิบัติดูแลรักษาผลผลิตตั้งแต่การปลูก ดูแลรักษาควบคุมโรคและแมลงโดยชีววิธีและวิถีทางชีวภาพ ตลอดจนการจัดการผลผลิตก่อนออกสู่ตลาดจนถึงมือผู้บริโภค โดยยึดหลักการนำทรัพยากรทางธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการผลิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติจัดการผลผลิตโดยยึดหลักเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ผลผลิตที่ได้เข้าสู่ตลาดสุขใจมีคุณภาพและความปลอดภัยถึงมือผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม

การตรวจรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรระดับปลายน้ำ เป็นกระบวนการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มภาคีเครือข่ายที่เข้ามาในตลาดสุขใจ จะมีการสุ่มตรวจทุก 2 สัปดาห์ นักวิจัยจะใช้ชุดตรวจ TM Kit และ M J P K เป็นชุดทดสอบสารพิษตกค้างในผักผลไม้ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจว่าผลผลิตทางการเกษตรที่นำเข้าสู่ตลาดสุขใจ เป็นผลผลิตที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ หากมีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรชนิดใด จะห้ามมิให้จำหน่ายสินค้าเกษตรประเภทนั้นทันที และเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการตรวจพบอีกจะถูกตัดสิทธิ์เข้าร่วมกับตลาดสุขใจทันที ถือว่าภาคีเครือข่ายความซื่อสัตย์ และเป็น การเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคว่าสินค้าเกษตรของตลาดสุขใจมีคุณภาพและปลอดภัย

ในช่วงบ่ายคุณสุทิศ ได้เชิญคณะศึกษาดูงานเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้เกษตรธรรมชาติฝั่งตรงข้ามโรงแรมด้วยการนั่งเรือข้ามฝาก โดยมีผู้ใหญ่ทิมให้การต้อนรับและหน้าที่เป็นผู้อธิบายตอบข้อซักถาม

ภายในศูนย์เรียนรู้ทางโรงแรมโรสการ์เด็นฯ มีแปลงสาธิตการทำเกษตรปลอดภัยสารพิษ การบริหารจัดการแปลงพืช อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ยังมีการสาธิตจัดอาหารปลอดภัยสารพิษที่เป็นผลผลิตภายในแปลงสาธิตมาทำเป็นอาหารว่าง อาทิ ผักทอดกรอบ ชาใบบัว กล้วยทุบ ฝรั่งกรอบ มะละกอ ล้วนเป็นผลผลิตภายในศูนย์ทั้งสิ้น

เลิกเวลา 15.30 น.

รายงานสรุปการศึกษาดูงาน
โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.
วันพฤหัสบดีที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2555 เวลา 08.00 – 13.00 น.
ณ ศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

คณะเดินทาง

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

1. รศ. จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัย
3. น.ส.วสินธรา	ช่วยเขียน	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
4. น.ส.ผุสดี	กลินเกษตร	เจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศสหกรณ์
5. น.ส.วิภาดา	ช่วยด้วง	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย
6. น.ส.วันวิสาข์	ยวงใย	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย
7. น.ส.กนกวรรณ	ตั้งอุดมกิจเจริญ	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย
8. น.ส.พีรชต์	จำศีลปะ	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย

สหกรณ์บริการสื่อสารธรรณะ จำกัด

1. นายอโณทัย	อุดมศิลป์ปะ	ประธานสหกรณ์
2. นายกิจปริดา	โอสถานนท์	รองประธานสหกรณ์
3. นายกอบสิน	ธนผลิน	รองประธานสหกรณ์
4. นายธนา	ทั่วประโคน	กรรมการ/ผู้จัดการ
5. นายณรงค์ศักดิ์	อำไพวรรณ	กรรมการสหกรณ์
6. นายวุฒิชัย	สอนหินลาด	กรรมการสหกรณ์
7. นายสมชาย	แสงอุทัย	กรรมการสหกรณ์
8. นายสุนทร	ฉายโอภาส	กรรมการสหกรณ์
9. นายชุกษา	โคภิชฐกมล	กรรมการสหกรณ์
10. นางวิราภรณ์	สุขสมมล	เลขานุการสหกรณ์

เริ่มเวลา 08.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้นัดหมายคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์บริการสื่อสารธรรณะ จำกัด เพื่อเดินทางไปศึกษาดูงาน เซลล์ Farmer Shop ที่ไร่สุวรรณ โดยได้ออกเดินทางจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เวลา 08.30 น. เดินทางถึงไร่สุวรรณประมาณ 10.00 น. โดยได้เดินทางไปดูร้านขายของฝากของทางไร่สุวรรณเป็นลำดับแรก ซึ่งช่วงเช้าที่ไปถึงนั้นบรรยากาศเริ่มคึกคักจากบรรดานักท่องเที่ยวที่เริ่มทยอยเข้ามาเลือกซื้อสินค้าภายในร้าน เมื่อก้าวเข้าไปภายในร้าน รศ.จุฑาทิพย์ ได้แนะนำให้รู้จัก คุณพูนทรัพย์ หรือคุณปู ได้ออกมาต้อนรับคณะผู้ศึกษาดูงาน

ภายในร้านนั้นมีสินค้าที่เป็นของโครงการ Farmer Shop ประมาณ 80 รายการ อาทิ ซากาญจนา กล้วยยอบ ตราศรีภา น้ำพริกแม่เกตุ ขนมขบเคี้ยวจากสารบีโบริธม กระเจี๊ยบกรอบไพโรทิพย์ เป็นต้น

จากนั้น ผอ.สมชาย ได้กล่าวต้อนรับและเล่าถึงความเป็นมาของศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ หรือไร่สุวรรณว่า ในปี พ.ศ. 2508 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับมอบไร่ "ธนะฟาร์ม" ซึ่งเดิมเป็นไร่ของ ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรี จากกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 2,500 ไร่ จึงได้จัดตั้งเป็นสถานีฝึกนิสิตเกษตร ชื่อว่า " สถานีฝึกนิสิตเกษตรสุวรรณ วาจากกลีจ" เพื่อเป็นเกียรติแก่หลวงสุวรรณวาจกสิกิจ ปฐมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมี ดร.สุวรรณ เกษตรสุวรรณ เป็นหัวหน้าสถานีคนแรก และให้สังกัดอยู่กับคณะเกษตร ต่อมาในปี พ.ศ. 2509 มูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ได้ให้ความช่วยเหลือโครงการข้าวโพดและข้าวฟ่างในประเทศแถบเอเชีย (Inter-Asian Corn and Sorghum Program) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ร่วมมือกับกรมกสิกรรม (กรมวิชาการเกษตรในปัจจุบัน) ดำเนินการวิจัยและพัฒนาข้าวโพดและข้าวฟ่างภายใต้ความช่วยเหลือของมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์โดยใช้พื้นที่ของสถานีฝึกนิสิตเกษตร สุวรรณวาจกกลีจแห่งนี้เป็ศูนย์กลางการปฏิบัติงาน ซึ่งต่อมาได้จัดตั้งขึ้นเป็น ศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2512 โดยสังกัดอยู่กับสำนักงานอธิการบดี มีนายอัญเชิญ ชมภูโพธิ์ ซึ่งเป็นหัวหน้าสถานีฯ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติด้วย ในปี พ.ศ. 2522 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้น ทั้งศูนย์วิจัยข้าวโพด และข้าวฟ่างแห่งชาติ และสถานีฝึกนิสิตเกษตรสุวรรณวาจกกลีจได้โอนย้ายมาสังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถานีฝึกนิสิตเกษตรสุวรรณวาจกกลีจ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สถานีวิจัยสุวรรณวาจกกลีจ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้น คือการวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจของประเทศ แต่ก็ยังคงงานฝึกนิสิตซึ่งเป็นภารกิจหลักไว้ โดยได้ทำการพัฒนาพันธุ์ข้าวโพดหลายสายพันธ์ เช่น พันธุ์อินทรีย์ 2 จนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีทั้งความหอมและหวาน ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวโพดที่ได้นำมาทำเป็น "น้ำนมข้าวโพด" ของฝากขึ้นชื่อของทางร้านไร่สุวรรณนั่นเอง

โดยท่านผอ.สมชายได้กล่าวว่าในปัจจุบันทางร้านไร่สุวรรณผลิตน้ำนมข้าวโพดวันละประมาณ 8,000 ขวดซึ่งสามารถขายหมดในเวลาอันรวดเร็ว และทางลูกค้าที่มาซื้อนั้นหากเป็นช่วงวันหยุดหรือช่วงเทศกาลจะมีจำนวนมากกว่าวันธรรมดาถึง 10 เท่าตัวเลยทีเดียว แต่ทั้งนี้ หากจะเปรียบเทียบกับร้านขายของฝากและสถานที่ท่องเที่ยวใหญ่ๆ เช่น ฟาร์มโชคชัยนั้น เราอาจจะมีจุดแข็งและจุดอ่อนที่แตกต่างกัน โดยจุดแข็งของทางไร่สุวรรณนั้น จะเน้นเรื่องคุณภาพ ความสด ใหม่ ไม่เน้นที่กำไร เนื่องจากเป็นร้านค้าในหน่วยงานของราชการ และในปัจจุบันทางไร่สุวรรณ ได้เล็งเห็นว่าการใช้พืชคลุมดินที่ช่วยปรับสภาพผิวดินจากการปลูกข้าวโพดในรอบก่อนๆ จะต้องเน้นพืชที่ปลูกแล้วมีดอกที่มีสีส้มสวยงาม เปรียบเสมือนการยิงปืนนัดเดียวได้นก 2 ตัว กล่าวคือ ปลูกพืชที่ให้สารอาหารแก่ดินและยังมีดอกที่สวยงามให้ลูกค้าที่มาแวะที่ไร่สุวรรณได้มีมุมถ่ายรูปเป็นที่ระลึกอีกด้วย ผอ.สมชาย ได้ชี้ไปยังพื้นที่ข้างๆร้าน พร้อมกับกล่าวถึงโครงการที่จะสร้างอาคารที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการผลิตน้ำนมข้าวโพดและความเป็นมาของไร่สุวรรณ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ลูกค้าที่สนใจ โดยคาดว่าจะเริ่มดำเนินการในเร็วๆ นี้

เมื่อก่อนต้อนรับคณะผู้ศึกษาดูงานเรียบร้อยแล้ว ผอ.สมชายได้เชิญคณะผู้ศึกษาดูงานทุกท่านไปชมกระบวนการผลิตน้ำนมข้าวโพด โดยส่วนของโรงงานที่ผลิตนั้น ผอ.สมชายกล่าวว่าได้ดัดแปลงบ้านพักของข้าราชการเก่าเพื่อมาทำเป็นที่ผลิตน้ำนมข้าวโพด ทั้งนี้ทางไร่สุวรรณจะรับซื้อข้าวโพดจากเกษตรกรที่นำพันธุ์อินทรีย์ 2 ไปปลูก โดยให้ราคามากกว่าราคาประกัน ซึ่งไม่เพียงแต่การรับซื้อข้าวโพดเท่านั้น ทางไร่สุวรรณยังได้มีการติดตามเพื่อช่วยเกษตรกรที่มีผลผลิตน้อยกว่าที่ควรจะเป็นด้วย โดยส่งทีมนักวิจัยที่มีความ

เชี่ยวชาญลงพื้นที่เรียนรู้ร่วมกับเกษตรกร ขั้นตอนแรกของการทำนํ้ามข้าวโพดคือ การคัดเลือกขนาดของข้าวโพด โดยข้าวโพดที่มีขนาดใหญ่ ทางไร่สุวรรณจะนำไปต้มเพื่อจำหน่าย แต่ถ้าข้าวโพดที่เล็กลงมา ทางไร่สุวรรณจะนำมาทำนํ้ามข้าวโพด โดยหลังจากที่คัดเลือกขนาดแล้ว ก็จะทำข้าวโพดมาเข้าเครื่องเพื่อนำเมล็ดออกจากฝัก ซึ่งซึ่งข้าวโพดที่เหลือจะมีนำไปทำปุ๋ยหรือขายให้แก่เกษตรกรต่อไป ขั้นตอนต่อไปนำเมล็ดข้าวโพดที่ได้มาต้มกับน้ำเปล่าและเกลือเล็กน้อย หมั่นช้อนฟองออก พอต้มได้ที่จึงนำข้าวโพดที่ต้มพร้อมทั้งน้ำเทใส่เครื่องแยกนํ้าและกาก เพียงเท่านั้นก็ได้จะได้นํ้ามข้าวโพดสดๆใหม่ๆ พร้อมบรรจุลงขวดเพื่อจำหน่ายต่อไป ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานได้ซักถามผอ.สมชายว่า ทำไมถึงไม่ใช่เครื่องจักรในการผลิตนํ้ามข้าวโพดแทนแรงงานคน ผอ.สมชายได้กล่าวว่า การใช้เครื่องจักรนั้นจะทำให้ความหอมของนํ้ามข้าวโพดลดน้อยลงไป ฉะนั้นจึงเห็นควรว่า การใช้แรงงานคน ย่อมส่งผลประโยชน์แก่ผู้บริโภคมากกว่า

หลังจากที่ผอ.สมชาย ได้นำคณะผู้ศึกษาดูงานเยี่ยมชมไร่สุวรรณแล้ว ยังได้เชิญคณะผู้ศึกษาดูงานร่วมรับประทานอาหารกลางวัน พร้อมสนทนาประเด็นที่น่าสนใจอีกหลายอย่าง ท้ายที่สุดของการเดินทาง คณะผู้ศึกษาดูงานได้แวะเลือกซื้อของฝากจากเซล์ฟ Farmer Shop และสินค้าภายในร้านอีกด้วย ก่อนจะเดินทางกลับในเวลาประมาณ 13.00 น.

เลิกเวลา 13.00 น.

ภาคผนวกที่ 4

รายงานสรุปผลการสำรวจข้อมูลประชาคม ส.ส.ท.
โครงการวิจัย แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่า
และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ประชาคมชาว ส.ส.ท.

ข้อมูลทั่วไปของประชาคมชาว ส.ส.ท. จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 337 คน จำแนกตาม เพศ สถานภาพ ภูมิลำเนา อายุการทำงาน จำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู จำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวัยเรียน และจำนวนคนที่ยังไม่มีรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาคมชาว ส.ส.ท. ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.0 เป็นเพศชาย รองลงมาร้อยละ 29.7 เป็นเพศหญิง และ ร้อยละ 0.3 ไม่ระบุ มีสถานภาพโสด ร้อยละ 51.6 และสมรสแล้วร้อยละ 40.9 โดยมีผู้ไม่ระบุสถานภาพร้อยละ 5.9 ร้อยละ 51.9 มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด รองลงมาร้อยละ 42.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และร้อยละ 5.9 ไม่ระบุ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 1 คน ร้อยละ 34.4 รองลงมา ร้อยละ 32.3, 11.6, 9.5, 7.1, 3.3 และ 1.8 ไม่ระบุ, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 2 คน, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 3 คน, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 4 คน, มีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 5 คน, และมีจำนวนคนในครัวเรือนที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 6 คน ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 55.5 ไม่ระบุจำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวัยเรียน รองลงมาร้อยละ 30.3, 11.9, 1.8 และ 0.6 มีจำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวัยเรียน 1 คน, จำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวัยเรียน 2 คน, จำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวัยเรียน 3 คน และมีจำนวนบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ/อยู่ในวัยเรียน 4 คนตามลำดับ

ส่วนใหญ่มีบุคคลที่ไม่มีรายได้ในครัวเรือนจำนวน 1 คน ร้อยละ 31.2 รองลงมาร้อยละ 13.4, 3.3, 1.2 และ 0.6 มีจำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้ 2 คน, จำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้ 3 คน, จำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้ 4 คน และจำนวนบุคคลที่ไม่มีรายได้มากกว่า 5 คน ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ-สังคม

จากการสำรวจพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 26.7 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001-25,000 บาท รองลงมาคือร้อยละ 26.7, 19.0, 4.7, 4.5, 4.2 และ 0.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท, ระหว่าง 25,001-40,000 บาท, มากกว่า 50,000 บาท, ไม่ระบุ และน้อยกว่า 10,000 บาท ตามลำดับ มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย และมีหนี้สิน ร้อยละ 38.9 รองลงมาร้อยละ 27.3, 22.3 และ 11.0 มีรายได้มากกว่ารายจ่ายแต่ไม่มีเงินออม มีรายได้มากกว่ารายจ่ายมีเงินออม และรายได้น้อยกว่ารายจ่าย แต่ไม่มีหนี้สิน และไม่ระบุ ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีสาเหตุของการมีหนี้สิน ซึ่งสาเหตุที่มีผู้แสดงความคิดเห็นสูงสุดคือ ใช้ในการซื้อที่อยู่อาศัย/พาหนะ จำนวน 209 คน รองลงมาคือใช้ในการอุปโภค/บริโภค จำนวน 168 คน, ใช้หนี้เดิม จำนวน 93 คน และอื่นๆ อาทิ หนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ฯลฯ จำนวน 37 คน ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามชี้ให้เห็นว่าหากมีการจัดตั้งสหกรณ์บริการพนักงาน ส.ส.ท. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 90.5 มีความสนใจสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ รองลงมา ร้อยละ 5.3 และ ร้อยละ 4.2 ไม่ระบุ และไม่สนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจเป็นสมาชิกสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการใช้บริการการออมทรัพย์ จำนวน 284 คน รองลงมาสนใจในเรื่องของสวัสดิการต่าง จำนวน 264 คน, สนใจใช้บริการกู้เงิน จำนวน 228 คน และใช้บริการอื่นๆ อาทิ ซื้อสินค้าราคาถูก ฯลฯ จำนวน 19 คน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสนใจมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ ในฐานะสมาชิก ร้อยละ 89.9 รองลงมา ร้อยละ 3.6, 5.9 และ 0.6 มีความสนใจ ในฐานะกรรมการ, ไม่ระบุ และอื่นๆ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (n=337)						X	ค่าระดับความคิดเห็น
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่ระบุ		
1. การดำเนินงานของสหกรณ์จะสำเร็จต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก	244	88	3	1	0	1	4.70	ดีมาก
	72.4%	26.1%	0.9%	0.3%	0%	0.3%		
2. หากมีการจัดตั้งสหกรณ์ พนักงาน ส.ส.ท. ท่านจะสมัครเป็น สมาชิกทันที	182	122	29	0	2	2	4.41	ดีมาก
	54.0%	36.2%	8.6%	0%	0.6%	0.6%		
3. ท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์มาก่อนเลย	35	97	137	46	11	11	3.20	ปานกลาง
	10.4%	28.8%	40.7%	13.6%	3.3%	3.3%		
4. กรรมการดำเนินการสหกรณ์มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในสหกรณ์เพราะต้องทำงานอย่างเสียสละ	121	169	34	7	1	5	4.15	ดี
	35.9%	50.1%	10.1%	2.1%	0.3%	1.5%		
5. บริการที่ท่านต้องการมากที่สุดจากสหกรณ์คือ การออมเงิน	119	153	49	6	1	9	4.06	ดี
	35.3%	45.4%	14.5%	1.8%	0.3%	2.7%		
6. ท่านไม่ค่อยเชื่อมั่นว่าเมื่อมีสหกรณ์แล้วจะเกิดประโยชน์ต่อประชาคม ส.ส.ท. ได้ตามที่คาดหวัง	16	41	185	65	23	7	2.82	ปานกลาง
	4.7%	12.2%	54.9%	19.3%	6.8%	2.1%		
7. ท่านเคยได้ยินข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ของ ส.ส.ท.มาบ้าง	51	184	76	15	3	8	3.72	ดี
	15.1%	54.6%	22.6%	4.5%	0.9%	2.4%		

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (n=337)						X	ค่าระดับความคิดเห็น
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่ระบุ		
8. หากบอร์ด ส.ส.ท. ให้เงินสนับสนุนก้อนโต สหกรณ์ก็คงไปได้สวยและประชาคม ส.ส.ท. ก็จะได้ประโยชน์อย่างแน่นอน	166	111	51	3	2	4	1.73	ต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง
	49.3%	32.9%	15.1%	0.9%	0.6%	1.2%		
9. ท่านอยากเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ส.ส.ท.	29	63	163	56	17	9	3.01	ปานกลาง
	8.6%	18.7%	48.4%	16.6%	5.0%	2.7%		
10. หากสมาชิกสหกรณ์ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสหกรณ์ สมาชิกก็จะไม่ได้รับและประโยชน์อย่างที่อยากให้เป็น	123	142	44	11	12	5	4.00	ดี
	36.5%	42.1%	13.1%	3.3%	3.6%	1.5%		
ค่าเฉลี่ยรวม							3.83	ดี

เกณฑ์ค่าระดับความคิดเห็นพิจารณาจากค่าเฉลี่ย

1.00-1.80	ต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง
1.81-2.61	ต้องปรับปรุง
2.62-3.42	ปานกลาง
3.43-4.23	ดี
4.24-5.00	ดีมาก

จากตารางชี้ให้เห็นว่า

4.1. ความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 71.5 เห็นด้วยอย่างยิ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์ จะสำเร็จต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยร้อยละ 26.9 เห็นด้วย, ร้อยละ 1.0 ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.3 โดยไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 0.3 โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

4.2. ความสนใจในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.1 เห็นด้วยอย่างยิ่งจะสมัครสมาชิกทันทีหากมีการจัดตั้งสหกรณ์ โดยร้อยละ 35.4 เห็นด้วย ร้อยละ 9.5 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.7 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 0.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

4.3. ท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์มาก่อนเลย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 41.3 ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์มาก่อนเลย รองลงมาร้อยละ 27.9 เห็นด้วย, ร้อยละ 14.1 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 10.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง อีกร้อยละ

3.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีผู้ไม่แสดงความคิดเห็นร้อยละ 3.3 โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

4.4 กรรมการดำเนินการสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 50.8 เห็นด้วย ว่ากรรมการดำเนินการสหกรณ์มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในสหกรณ์เพราะต้องทำงานอย่างเสียสละ รองลงมาร้อยละ 33.8 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 10.8 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 1.9 ไม่แสดงความคิดเห็น และอีกร้อยละ 0.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

4.5 ความต้องการใช้บริการด้านการออมเงิน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 46.9 เห็นด้วยว่าบริการที่ตนเองต้องการมากที่สุดจากสหกรณ์คือ การออมเงิน รองลงมาร้อยละ 34.8 เห็นด้วย, ร้อยละ 13.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 2.6 ไม่แสดงความคิดเห็น, ร้อยละ 2.0 ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 0.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

4.6 ความเชื่อมั่นที่จะได้รับประโยชน์จากสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.8 ไม่แน่ใจ ไม่ค่อยเชื่อมั่นว่าเมื่อมีสหกรณ์แล้วจะเกิดประโยชน์ต่อประชาคม ส.ส.ท. ได้ตามที่คาดหวัง รองลงมาร้อยละ 19.3 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 12.5 เห็นด้วย ร้อยละ 6.2 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง และอีกร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

4.7 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 54.4 เห็นด้วยว่าตนเองเคยได้ยินข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ของ ส.ส.ท. มาบ้าง รองลงมาร้อยละ 22.6 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น และร้อยละ 1.0 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

4.8 ความเข้าใจเรื่องบริบทของสหกรณ์ในการเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 49.2 เห็นด้วยอย่างยิ่งหากบอร์ด ส.ส.ท. ให้เงินสนับสนุนก้อนโต สหกรณ์ก็คงไปได้สวยและประชาคม ส.ส.ท. ก็จะได้ประโยชน์อย่างแน่นอน รองลงมาร้อยละ 34.1 เห็นด้วย, ร้อยละ 14.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 1.3 ไม่แสดงความคิดเห็น และอีกร้อยละ 1.0 ไม่เห็นด้วย โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง

4.9 ท่านสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 47.9 ไม่แน่ใจว่าตนเองอยากเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ส.ส.ท. รองลงมาร้อยละ 18.7 เห็นด้วย, ร้อยละ 17.0 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 9.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 4.9 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 2.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

4.10 ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในการกำหนดนโยบายสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 43.0 เห็นด้วยหากสมาชิกสหกรณ์ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสหกรณ์ สมาชิกก็จะได้ไม่ได้รับและประโยชน์อย่างที่ต้องการให้เป็น รองลงมาร้อยละ 35.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 13.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 3.6 ไม่เห็นด้วย, ร้อยละ 3.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และอีกร้อยละ 1.3 ไม่แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ดี

ตอนที่ 4 : ความต้องการใช้บริการจากสหกรณ์

1. สมมุติว่าได้มีการจัดตั้ง สหกรณ์บริการหน่วยงาน สสท. ขึ้นในบริเวณสำนักงาน สสท. ท่านคิดว่าในระยะ 3 ปีแรก ท่านต้องการใช้บริการใดจากสหกรณ์

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนผู้แสดงความ ความคิดเห็น (คน)	ร้อยละ
1	ออมทรัพย์	173	41.0
2	กู้ยืมเงิน	125	29.6
3	สวัสดิการต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น ค่าเทอมบุตร ประกันสังคม รถบริการ ห้องสมุด	81	19.2
4	ร้านค้าสวัสดิการ ร้านอาหาร	32	7.6
5	ล้างรถ	3	0.7
6	ให้มีการผ่อนสินค้าได้ -สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	3	0.7
7	ซื้อหุ้นสหกรณ์	2	0.5
8	ที่พักอาศัยใกล้ที่ทำงาน	1	0.2
9	ให้คำปรึกษาด้านการเงิน	1	0.2
10	บริการปัมน้ำมัน	1	0.2
รวม		422	100.0

2. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. อยากให้ลูกจ้างชั่วคราวได้รับบริการเงินกู้บ้าง
2. บุคคลที่เข้ามาทำงานต้องมีความเสียสละและซื่อสัตย์
3. ควรจัดตั้งสหกรณ์เพื่อที่ประชาคม สสท. จะได้มีเงินออมในยามเกษียณอายุงานและสามารถกู้เงินได้ในยามฉุกเฉินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ
4. การจัดตั้งสหกรณ์ต้องมีความโปร่งใส เป็นธรรม
5. อยากรให้มีสหกรณ์ในหน่วยงาน
6. สหกรณ์มีสินค้าของสมาชิกไปจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ มีสินค้าที่ระลึกของ ส.ส.ท. วางจำหน่าย
7. อยากรให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม
8. สมาชิกที่เกษียณแล้วยังเป็นสมาชิกได้ต่อ
9. จำหน่ายสินค้าตามฤดูกาล เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร
10. สหกรณ์ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิก

ภาคผนวกที่ 5

ตารางกิจกรรม

ตารางกิจกรรม

โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมเพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
1	22/2/54	โครงการวิจัย แนวทางการ ส่งเสริมเพื่อ สร้างคุณค่า และพัฒนา ชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดี แก่ ประชาคม ส.ส.ท.	ประชุมหารือ คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์ : ศึกษา รูปแบบการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท.	กรรมการนโยบาย ส.ส.ท./คณะกรรมการ จัดตั้งสหกรณ์ ส.ส.ท./ นักวิจัย	9	ห้อง ประชุม ผู้บริหาร องค์กร กระจาย เสียงและ แพรภาพ สาธารณะ แห่ง ประเทศ ไทย ชั้น 13 อาคาร ชินวัตร 3	-แนวทางการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท. -รูปแบบ/ประเภทของ สหกรณ์ที่เหมาะสมกับ ประชาคม ส.ส.ท. โดย มุ่งเน้นไปที่สหกรณ์ บริการ -นัดหมายคุณบุญเสริม ไกรสินธุ์ ผอ.สำนักสง เสริมสหกรณ์พื้นที่ 2 วันที่ 1 มี.ค.54
2	1/3/54	โครงการวิจัย แนวทางการ ส่งเสริมเพื่อ สร้างคุณค่า และพัฒนา ชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดี แก่ ประชาคม ส.ส.ท.	ประชุมหารือ คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์ : ศึกษา รูปแบบการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท.	คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท./ นักวิจัย	8	ห้อง ประชุม ผู้บริหาร องค์กร กระจาย เสียงและ แพรภาพ สาธารณะ แห่ง ประเทศ ไทย ชั้น 13 อาคาร ชินวัตร 3	-ชี้แจงนำเสนอบริบท สหกรณ์บริการ/ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ตัวอย่างสหกรณ์ บริการ/ -รูปแบบและแนวทาง ความเป็นไปได้ในการ จดทะเบียนสหกรณ์ ส.ส.ท. เป็นสหกรณ์ ประเภทบริการ
3	26/5/54	โครงการวิจัย แนวทางการ ส่งเสริมเพื่อ สร้างคุณค่า และพัฒนา ชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดี แก่ ประชาคม ส.ส.ท.	ประชุมหารือ คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์ : ศึกษา รูปแบบการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท.	คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท./ นักวิจัย	14	ห้อง ประชุม 401 ชั้น 4 อาคาร สำนักงาน ใหม่ ThaiPBS	-ความก้าวหน้า กระบวนการยื่นจด ทะเบียนสหกรณ์ บริการ ส.ส.ท. -นำเสนอขั้นตอน กระบวนการ ดำเนินงานวิจัย -ทำความเข้าใจความ คาดหวังของ คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์และนักวิจัยที่มี ต่อสหกรณ์ที่กำลัง จัดตั้ง
4	10/6/54	โครงการวิจัย แนวทางการ ส่งเสริมเพื่อ สร้างคุณค่า และพัฒนา ชีวิตความ	ประชุมหารือ คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์ : ศึกษา รูปแบบการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท.	สมาพันธ์ ส.ส.ท./ นักวิจัย	7	ห้อง ประชุม 401 ชั้น 4 อาคาร สำนักงาน ใหม่	-รับฟังความคิดเห็น / ความคาดหวังของ สมาพันธ์ ที่มีต่อ สหกรณ์ -รูปแบบความต้องการ ให้บริการของสหกรณ์

ตารางกิจกรรม

โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมเพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		เป็นอยู่ที่ดี แก่ ประชาคม ส.ส.ท.				ThaiPBS	-pretest แบบสอบถาม
5	16/6/54	โครงการวิจัย แนวทางการ ส่งเสริมเพื่อ สร้างคุณค่า และพัฒนา ชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดี แก่ ประชาคม ส.ส.ท.	เวทีถกผลึกความคิด ประชาคม ส.ส.ท.	คณะกรรมการจัดตั้ง สหกรณ์ ส.ส.ท./ นักวิจัย/ประชาคม ส.ส.ท.	84	ห้อง ประชุม อาคาร A ชั้น 1 อาคาร สำนักงาน ใหม่ Thai PBS	-การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บริบทของสหกรณ์ใน สายตาของประชาคม ส.ส.ท. และบทบาท ของผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 ฝ่ายของสหกรณ์ คือ สมาชิก คณะกรรมการ ดำเนินการ และฝ่าย จัดการ -ปลูกฝังอุดมการณ์ สหกรณ์,คุณค่า สหกรณ์ ทั้ง 10 ประการ -ความคาดหวังของ ประชาคม ส.ส.ท. ต่อ การกำหนดทิศทางการ ให้บริการของสหกรณ์
6	22/7/54	โครงการวิจัย แนวทางการ ส่งเสริมเพื่อ สร้างคุณค่า และพัฒนา ชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดี แก่ ประชาคม ส.ส.ท.	ประชุมหารือ	คณะกรรมการสหกรณ์ สื่อสาธารณะ/ผู้ ประสานงานสนับสนุน งาน คณะกรรมการนโยบาย สสท. / นักวิจัย	12	ณ ห้อง ประชุม ผู้บริหาร ชั้น 4 อาคาร สำนักงาน ใหม่ ThaiPBS	-ความก้าวหน้าผลการ ดำเนินการจัดตั้ง สหกรณ์บริการสื่อ สาธารณะ จำกัด -นำเสนอผลการ วิเคราะห์ประมวลผล จากแบบสอบถาม จำนวน 337
7	24/9/54	โครงการวิจัย แนวทางการ ส่งเสริมเพื่อ สร้างคุณค่า และพัฒนา ชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดี แก่ ประชาคม ส.ส.ท.	ประชุม คณะกรรมการ/ ผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่/ สมาชิก สหกรณ์ บริการสื่อสาธารณะดู งานตลาดสุขใจ	คณะกรรมการ/ ผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่/ สมาชิก สหกรณ์ บริการสื่อสาธารณะ จำกัด	10	โรงแรมโร สการ์เด็นริ เวอร์ไซด์	-รูปแบบสวัสดิการของ โรงแรมที่จัดให้แก่ พนักงานในรูปของ สหกรณ์ ที่อาจนำไป ประยุกต์ใช้ อาทิ ตลาดสุขใจ - เชื่อมโยงเครือข่าย ระหว่างสหกรณ์บริการ สื่อสาธารณะ จก. และโรงแรมโรสการ์ เด็นริ
8	16/12/54	โครงการวิจัย แนวทางการ	เวทีระดมความคิดเพื่อ วางกรอบแนวทางการ	นักวิจัย/คณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์	16	ณ ห้อง ประชุม	-ความเข้าใจในแผนกล ยุทธ์

ตารางกิจกรรม

โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมเพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
		ส่งเสริมเพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.	ขับเคลื่อนการดำเนินงานสหกรณ์	บริการสื่อสารสาธารณะ จำกัด		301 ชั้น 3 อาคาร A Thai PBS	-คณะกรรมการร่วมพิจารณารับในหลักการแผนกลยุทธ์ -แผนการจัดเวทีระดมความคิดครั้งต่อไป -นัดหมายคณะกรรมการสหกรณ์ ดูงาน บู๊ท FARMER SHOP ไร่สุวรรณ
9	26/1/55	โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมเพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.	คณะกรรมการ/ผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่/สมาชิก สหกรณ์ บริการสื่อสารสาธารณะดูงาน Outlet ร้าน farmer shop และการผลิตน้ำมันข้าวโพด ณ ศูนย์วิจัยข้าวโพด ข้าวฟ่างแห่งชาติ (ไร่สุวรรณ)	นักวิจัย/คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ บริการสื่อสารสาธารณะ จำกัด	17	ณ ศูนย์วิจัยข้าวโพด ข้าวฟ่างแห่งชาติ (ไร่สุวรรณ)	-รูปแบบแนวทางการให้บริการแก่สมาชิกของสหกรณ์บริการฯ -เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์บริการสื่อสารสาธารณะ จก. และศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ (ไร่สุวรรณ)
10	2/2/55	โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมเพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.	นำเสนอ progress Report ต่อ คณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท.	นักวิจัย/คณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท.	16	ห้อง ร้องเรียนประชาชน ชั้น 1 อาคาร A Thai PBS	-รายงานผลการดำเนินงานโครงการวิจัย ผลลัพธ์ตามแผนงานวิจัย -ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการนโยบายต่อการดำเนินโครงการ

ภาคผนวกที่ 6

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

การประชุมหารือร่วมกันระหว่างทีมวิจัยและผู้บริหารผู้บริหารองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
ในประเด็นเรื่องความเหมาะสมของประเภทสหกรณ์

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 ณ ห้องประชุมองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

การประชุมหารือร่วมกันระหว่างทีมวิจัย และคณะกรรมการจัดตั้งสหกรณ์องค์กรกระจายเสียง
และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

วันที่ 1 มีนาคม 2554 ณ ห้องประชุมองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการดำเนินการสหกรณ์ และความเชื่อมโยงระหว่างงานวิจัยและการจัดตั้งสหกรณ์
วันที่ 26 พฤษภาคม 2554 ณ ห้องประชุมองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

การประชุมทำความเข้าใจของสมาพันธ์องค์กรฯ ที่มีต่อการดำเนินงานสหกรณ์ และการดำเนินงานเชื่อมโยงกันระหว่างสมาพันธ์องค์กรฯ และสหกรณ์ในอนาคต วันที่ 10 มิถุนายน 2554 ณ ห้องประชุม 401 ชั้น 4 อาคารสำนักงานใหม่ ThaiPBS

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

เวทีตถกผลึกความคิด สำหรับ “โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.” ครั้งที่ 1 (ภาคเช้า)
วันที่ 16 มิถุนายน 2554 ณ ห้องประชุม ชั้น 1 อาคารสำนักงานใหม่ ThaiPBS

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

เวทีตกผลึกความคิด สำหรับ “โครงการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์
เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.” ครั้งที่ 1 (ภาคบ่าย)
วันที่ 16 มิถุนายน 2554 ณ ห้องประชุม ชั้น 1 อาคารสำนักงานใหม่ Thai PBS

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

กิจกรรมศึกษาดูงาน โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน
วันที่ 24 กันยายน 2554 ณ โรงแรมโรสการ์เด็น ริเวอร์ไซด์

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

เวทีระดมความคิดเพื่อวางกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสหกรณ์ ร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
บริการสื่อสารณะ จำกัด (นำเสนอร่างแผนกลยุทธ์สหกรณ์) วันที่ 16 ธันวาคม 2554 ณ ห้องประชุม 301 ชั้น 3
อาคาร A THAI PBS

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

กิจกรรมศึกษาดูงาน Out let จำหน่ายสินค้าร้าน Farmer shop และโรงงานผลิตน้ำนมข้าวโพด ณ ศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ ต.กลางดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา วันที่ 26 มกราคม 2555

ภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

“แนวทางการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างคุณค่าและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาคม ส.ส.ท.”

การประชุมนำเสนอ Progress Report ต่อคณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท.

วันที่ 26 มกราคม 2555

ณ ห้องร้องเรียนประชาชน ชั้น 1 อาคาร A Thai PBS